

**LUDO VANDEWALLE
CEES WIJBURG**

BAL EN MAN

11 TACTIEKEN OM HET BELGISCHE VOETBAL TE LATEN SCOREN

BENOIT MORRENNE

WESLEY SONCK

MARC WILMOTS

KEES PLOEGSMA

FRANCKY DURY

SEF VERGOOSSEN

HERMAN VAN HOLSBEECK

HENK MARIMAN

HUGO BROOS

ERIC GERETS

MICHEL PREUD'HOMME

~~Emerson~~
BAL EN MAN

for town of new cliff
for the new water

Jan 1
1871
10/1/10

**LUDO VANDEWALLE
CEES WIJBURG**

BAL EN MAN

11

TACTIEKEN OM HET BELGISCHE VOETBAL TE LATEN SCOREN

lannoo

www.lannoo.com

Uitgeverij Lannoo nv
Kasteelstraat 97 – B-8700 Tielt
lannoo@lannoo.be

De Wetstraat 1 – NL-6814 AN Arnhem
info@terralannoo.nl

Tekst: Ludo Vandewalle en Cees Wijburg
Fotografie: Frank Toussaint
Coverontwerp: Studio Lannoo

© Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2009
D/2009/45/37 – NUR 482 en 488
ISBN: 978-90-209-8011-0

Gedrukt en gebonden bij Drukkerij Lannoo, Tielt, 2009

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Inleiding		7
Ex-voetballer over België en buitenland	<i>Marc Wilmots</i>	13
Succes in het buitenland	<i>Eric Gerets</i>	27
De sponsoring van een voetbalclub	<i>Benoit Morrenne</i>	35
Hedendaagse vergelijking tussen België en het buitenland	<i>Wesley Sonck</i>	47
De mentaliteit van de spelers	<i>Hugo Broos</i>	57
Management van een topclub in België	<i>Herman Van Holsbeeck</i>	67
Een visie op het Belgische jeugdvoetbal	<i>Henk Mariman</i>	77
Professionalisme van de profvoetballer	<i>Michel Preud'homme</i>	91
Een kennersblik vanuit Nederland	<i>Sef Vergoossen</i>	101
Van de basis naar de top	<i>Francky Dury</i>	117
Creativiteit van een club om Europees te scoren	<i>Kees Ploegsma</i>	127
Analyse door Ludo Vandewalle		137
Bespiegelingen door Cees Wijburg		159
Bijlages		163

Inhoud

Inhoud	
1	Algemeen
2	De geschiedenis van de stad
3	De natuur en de omgeving
4	De bevolking
5	De economie
6	De cultuur
7	De sport
8	De recreatie
9	De gezondheidszorg
10	De onderwijszorg
11	De sociale zekerheid
12	De huisvesting
13	De verkeer en vervoer
14	De energie
15	De milieubeheer
16	De internationale betrekkingen
17	De toekomst

Inleiding

Dit boek heeft de pretentie bij te dragen tot de verbetering van het Belgische voetbal. Het aanwezige voetbaltalent en de heropleving van de Rode Duivels zijn hoopgevend maar mogen de Belgische voetballiefhebber niet blind maken voor de talrijke tekortkomingen van de populairste sport in ons land. België behoort al bijna vier jaar niet meer tot de veertig beste voetballanden ter wereld. Door de matige prestaties van onze clubs op Europees vlak in de voorbije jaren dreigen we een Champions League-plaats te verliezen.

Het is bovendien maar de vraag in hoeverre het voetbalbeleid in dit land verdienste heeft aan de vooralsnog zeer bescheiden heropleving. De nationale voetbaltrots, de Rode Duivels, bestaat vooral uit spelers die in het buitenland actief zijn. Erger: onze beste spelers kregen het belangrijkste deel van hun opleiding over de grens of kwamen pas tot volle ontwikkeling nadat ze voor een buitenlandse club een contract getekend hadden. De macht van het geld is daar maar een van de vele verklaringen voor. Of mogen we de macht van het geld zelfs een excuus noemen?

LAND VOL MOGELIJKHEDEN

Ons land is een van de zaligste landen ter wereld om in te wonen. In vergelijking met veel andere landen is er zeker geen echt groot gebrek aan geld. Ondanks de vele mogelijkheden slagen we er niet in om een behoorlijk voetbalbeleid op poten te zetten.

Omdat zelfs niet eens is geprobeerd nog maar een begin van een inventaris te maken van alle problemen, hinderpalen en tegenwerkingen, hebben wij dat maar gedaan. We doen zelfs meer: we reiken oplossingen aan. Neen, ze kosten niet allemaal handenvol geld. Soms komt het er gewoon opaan ego's opzij te zetten en te kiezen voor het algemene belang van het Belgische voetbal. Simpel maar o zo moeilijk. Het is ook zaak een visie te ontwikkelen en daaraan vast te houden. De waan van de dag vergeten want die waan lijkt wel de strategische regel nummer één in het Belgische voetbal.

De vragen in de maanden voor het verschijnen van dit boek illustreerden de kortzichtigheid van onze voetbalcultuur. 'Moet het Belgische voetbal nog wel gereed worden?' klonk het plots. Een vraag op basis van één sterke wedstrijd van de

Rode Duivels tegen Europees kampioen Spanje en twee plaatsjes in de groepsfase van de UEFA Cup. Het verhoogde alleen maar onze motivatie om onze prestatie te verwezenlijken.

UITGEBALANCEERD ELFTAL

Gelukkig beseffen wij, Cees Wijburg en Ludo Vandewalle, dat het Belgische voetbal verbeteren geen werk is van één man. Ook niet van twee. Dat er veel kennis, expertise en ervaring op het terrein mee gepaard gaat. Daarom gingen we praten met elf prominenten die de voetbalsport in het algemeen en het Belgische voetbal in het bijzonder een warm hart toedragen. Mensen die stuk voor stuk op de hoogte zijn van de problematiek van ons voetbal en er genoeg expertise en ervaring mee hebben om er kritisch tegenaan te kijken en tegelijkertijd oplossingen te kunnen aandragen.

Om het in voetbaltermen te zeggen: onze ploeg vormt een uitgebalanceerd elftal waar je fier kunt op zijn en waarmee je naar het wereldkampioenschap kunt.

De passie die **Marc Wilmots** als voetballer in zijn spel legde, gebruikt hij ook om de problemen van het Belgische voetbal tegen het licht te houden. Wars van persoonlijke rancunes legt hij met zijn ervaringen in Duitsland en Frankrijk de vinger op de wonde.

Eric Gerets, nog een Belg die het maakte in het buitenland, zit dan wel in het verre Marseille maar zijn hart klopt nog altijd Belgisch. Nederland, Duitsland, Turkije en nu Frankrijk gaven hem een duidelijk zicht op de verschillen, op wat voor verbetering vatbaar is. Vanuit die eigen ervaring geeft hij ook subtiel aan waarom andere Belgische trainers zo moeilijk succes boeken over de grens.

Benoit Morrenne is wellicht de minst bekende verschijning in dit boek. Toch onderscheidt de managing director van autoconstructeur KIA zich al jaren met ingenieuze sponsoringideeën. Zijn visie vanuit de voetbalsponsoring is verrijkend en zet hopelijk de clubbesturen aan het denken.

Wesley Sonck is op dit moment een van onze beste Belgische voetballers. De dertigjarige spits van Club Brugge heeft ervaring en neemt, zoals iedereen weet, geen blad voor de mond. Leerde hij dat bij Ajax in Nederland? Of bij Borussia Mönchengladbach in Duitsland? Sonck staat nog steeds met zijn voeten midden in het voetbal en kan perfect de evolutie van ons land in vergelijking met de andere landen inschatten.

Hugo Broos begon het huidige voetbalseizoen voor het eerst in 38 jaar zonder werk in het voetbal. Het mag ons niet doen vergeten dat hij in zijn spelers- en voetballerscarrière zeven keer kampioen werd, zeven keer de beker won, drie Europabekers binnenhaalde en door de profvoetballers zelf vier keer tot Trainer van het Jaar werd verkozen. Broos is niet alleen een succesvolle voetbalman maar ook een persoon van normen en waarden. Dat blijkt uit zijn analyse.

Herman Van Holsbeeck worstelt als algemeen manager van Anderlecht dagelijks met de beperkingen om zijn club weer bij de Europese top te laten aansluiten, waar ze in de jaren 1980 wel hoorde.

Henk Mariman heeft als hoofd Opleidingen van Club Brugge een duidelijk omschreven visie op jeugdvoetbal zoals er maar weinig in België één hebben. De Waaslander schoolt zich permanent bij en houdt de vinger aan de pols van de maatschappelijke ontwikkelingen.

Michel Preud'homme is het vleesgeworden professionalisme, als doelman met ervaring in het buitenland en nu als trainer. De man die Standard verloor van een 25-jarig kampioentrauma werkt dagelijks aan het professionalisme van zijn spelers.

Francky Dury is de man van het realisme. De scherp kijkende West-Vlaming begon helemaal onderaan op de trainersladder en werkte zich op tot een meer dan gerespecteerde trainer in eerste klasse (Trainer van het Jaar in 2006). Mooie en gladder theorieën zijn aan de trainer van Zulte Waregem niet besteed. Hij stond jarenlang onder aan de piramide, midden in de modder van het Belgische voetbal.

OOK NEDERLANDERS

Is het toeval dat het idee voor dit boek kwam van een Nederlander, met name Cees Wijburg? Ook bij het schrijven stelden we vast dat er veel naar het Nederlandse voorbeeld werd verwezen. Het leek ons dan ook vanzelfsprekend om ook bij enkele Nederlanders aan te kloppen.

Sef Vergoossen werkte in België bij Racing Genk en leidde de club in 2002 met zijn verfrissende ideeën prompt naar de landstitel. De Nederlandse Limburger is in staat om boven het clubbelang uit te torenen en zo het nationale voetbalbelang te dienen. Hij werd in ons land zelfs hier en daar al voorgedragen om de Belgische voetbalbond op technisch vlak te reorganiseren. Voorwaar een goed idee.

Kees Ploegsma, de tweede Nederlander, was de eerste professionele clubmanager op het Europese vasteland. De voormalige manager van PSV Eindhoven was tussen 1979 en 1995 een ware voetbalvisionair, aan wie zelfs de legendarische Anderlecht-manager Michel Verschueren niet kon tippen. Ploegsma maakte PSV het nummer één van Nederland, vóór de onaantastbaar gewaande clubs Ajax en Feyenoord. Hij ontdekte Guus Hiddink als trainer, liet het nietige PSV de Europabeker voor landskampioenen winnen en haalde de Braziliaanse wereldvedette Romario voor de neus van alle Europese topclubs naar het kleine Eindhoven. Hij besluit met een optimistische noot: een Belgische club kan nog altijd de Europabeker winnen.

Daarmee is het doel van dit boek ook aangegeven: kritisch, opbouwend en met hoop op een betere toekomst. Veel leesplezier.

Cees Wijburg en Ludo Vandewalle

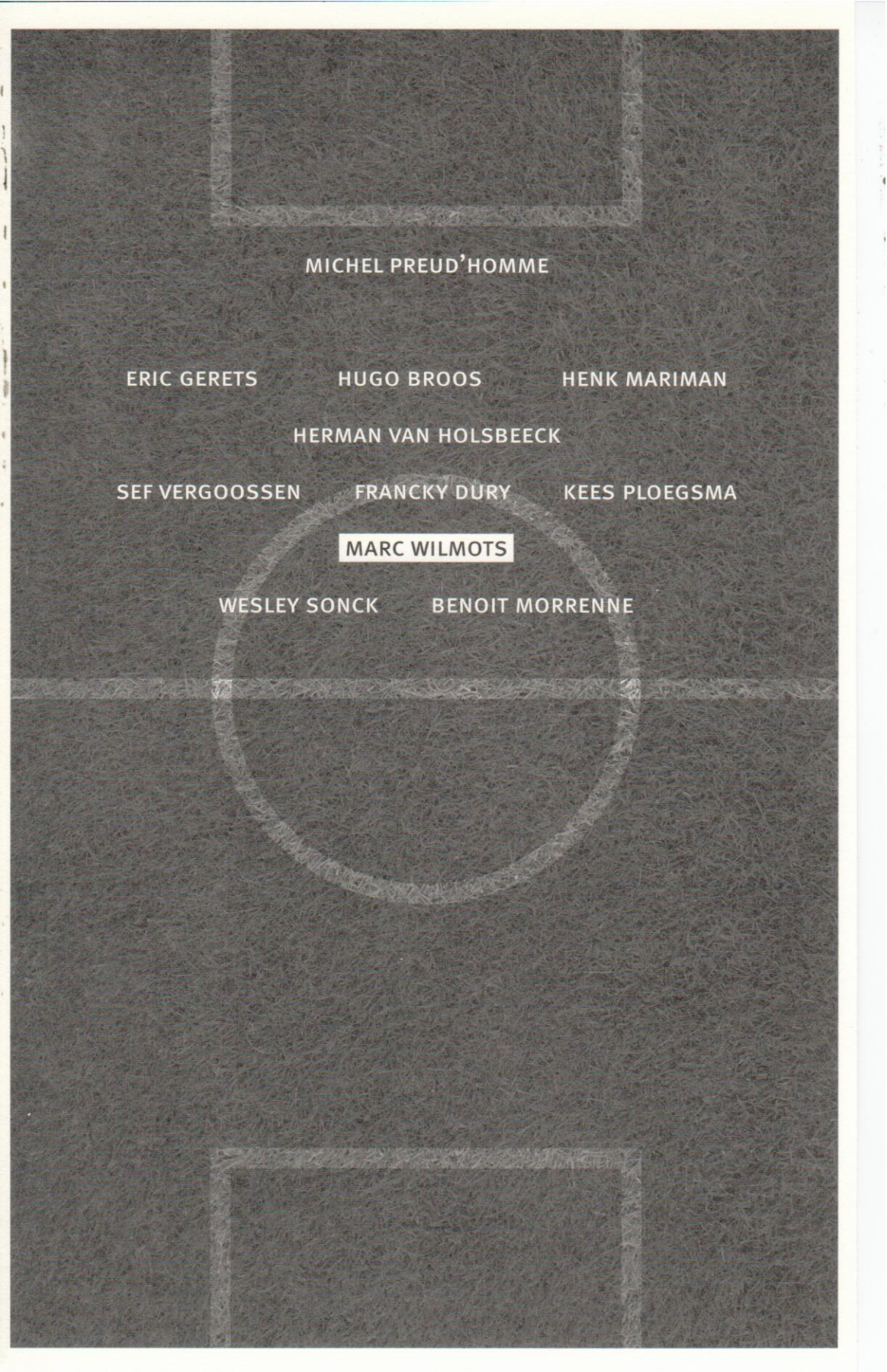
INTERNATIONAL EDITION

STANDARD FORM FOR REPORTING RESULTS OF RESEARCH

IN THE FIELD OF

PHYSICS

— 1963 —

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Ex-voetballer over België en buitenland

Marc Wilmots

'Willen we wel veranderen?'

Marc Wilmots (39) is de afgelopen vijftien jaar de Belgische voetballer met het meeste aanzien in het buitenland. Hij speelde in België bij Sint-Truiden, KV Mechelen en Standard en kende zijn grootste successen in Duitsland bij Schalke 04. Hij speelde in Frankrijk bij Girondins de Bordeaux. De onvermoeibare aanvallende middenvelder was met de Rode Duivels aanwezig op vier WK's, waarvan het WK 2002 in Japan het absolute hoogtepunt vormde.

Weinig voetballers toonden op jonge leeftijd al evenveel levenswijsheid en visie als de boerenzoon uit Jodoigne. Hij schopte het zelfs tot senator, zo hoog schatte het Belgische volk deze voetballer in. Maak plaats voor een voetbalvisie die recht voor z'n raap is. Ze is zoals Marc Wilmots zelf: te nemen of te laten.

Het grote probleem in het huidige voetbal is de introductie van het grote geld. Let wel, geld is normaal en het is goed dat mensen hun geld kunnen verdienen met voetbal. Maar het belangrijkste is nog altijd wat er gebeurt op het veld. Daar zijn de spelers te snel tevreden.

Geld maakt geen verschil in mentaliteit. Of beter: zou geen verschil mogen maken. Ik heb veel geld verdiend. Maar als je op het veld staat, denk je daar niet meer aan. Dan is het een kwestie van ambitie om de beste te zijn. Een carrière van vijftien jaar met veel geld maar zonder titel stelt toch niks voor?

Ik heb geprobeerd jongeren daarin te steunen. Tegen Benji De Ceulaer zei ik dat hij niet klaar was om naar Feyenoord te gaan. Op tien kansen scoorde hij twee keer. Te weinig. Maar hij ging wel. En waar is hij nu? Tegen zulke spelers zeggen alle mensen alleen: jij bent de beste, de mooiste... Dat is jammer. Het talent is pas een begin in een voetballerscarrière. Er komt veel meer bij kijken.

Dat is niet alleen de schuld van de spelers. Het begint met jonge talenten.

Als je een jongen wilt binnenhalen, moet je hem een contract van vijf jaar met veel geld geven. Anders gaat hij ergens anders. Als hij naar een club gaat, heeft die club veelal maar één hoop: dat hij progressie maakt en dat ze hem kunnen verkopen. Ook daar draait het om geld.

We krijgen bovendien te maken met de makelaars. Hun doel is doorgaans geld te verdienen aan transfers. Er moet een instantie worden gecreëerd waar die managers op dat vlak minder invloed hebben. Een instantie die echt begaan is met de carrièreplanning van een speler. Niet al na dertig wedstrijden in eerste klasse die transfer naar een grotere club willen. Vraag maar aan Vincent Kompany na zijn avontuur in Hamburg. Hij kreeg daar geen cadeaus. Met een goede begeleiding en voorbereiding was het daar misschien niet zo slecht afgelopen.

PROFESSIONALISME IS LEVEN VOOR JE WERK

Waarom blokkeren onze spelers op achttien, negentien jaar? Omdat ze te snel tevreden zijn. Niet alleen in het voetbal. Dat is zo in alle takken van de maatschappij. De ouders geven alles veel te snel aan hun kinderen, die niet meer moeten vechten. Maar om in het voetbal aan de top te komen, moet je vechten.

Het grote probleem is dat er weinig spelers zijn die veel vooruitgang maken. Een voorwaarde om progressie te maken is professionalisme. Dat wil zeggen: leven voor je werk. Er zijn er te weinig die dat doen. Er zijn er te weinig die na de wedstrijd aan zelfkritiek doen en zeggen: dat heb ik slecht gedaan en het moet beter.

Dat is een kwestie van willen. Vroeger was het allemaal veel moeilijker. Er waren geen honderd manieren om het te maken in het leven. Er moest meer worden gewerkt om iets te bereiken. Ik kom al uit een generatie die het goed had maar ik weet wat het is om te werken om geld te verdienen. Soms moest ik hard werken en nog was ik niet tevreden over mijn prestatie. Alleen met zo'n mentaliteit kunnen we weer een hoger niveau bereiken.

Soms zie ik sommige spelers na het affluiten van de training snel naar de douche lopen. Dan vraag ik mij af of dat profs zijn. Ze moeten amper anderhalf uur trainen maar gaan zo snel mogelijk naar huis.

Het is een mentaliteitsprincipe. Dat komt van de club uit. Met een professionele structuur kunnen ze niet aan dat professionalisme ontsnappen. Als ze hun deel niet doen, vliegen ze buiten, punt. Voetbal is hard. Als je echt wilt meespelen, moet je iedere dag je spel verbeteren. Je moet altijd proberen een perfecte match

te spelen. Ik heb veel fouten gemaakt, verschrikkelijk veel. Ik probeerde altijd te verbeteren. Zonder die mentaliteit was ik nooit zo ver geraakt.

VERSCHIL IN VERBETENHEID MAAKT HET VERSCHIL

Bij spelers die naar de top willen, maken details het verschil. Zijn ze te snel tevreden over hun prestaties, dan gaan ze geen stap vooruit. Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid van de speler. Ook de trainer, de mensen in het voetbal en rondom een bepaalde speler moeten het zien. Alles is voor verbetering vatbaar. Een carrière is een aaneenschakeling van altijd willen verbeteren. Iedereen heeft een bepaalde dosis talent. Op topniveau maakt het verschil in verbeterenheid veelal het verschil.

Die zoektocht naar verbetering is een kwestie van herhaling, herhaling, herhaling. Mijn traptechniek om op doel te schieten. Ik werkte daar elke dag op tot ik perfect kon zeggen: daar gaat hij binnen. Links en rechts.

Ik hoed me ervoor te zeggen dat het in mijn tijd beter was. Maar was het de afgelopen jaren niet gemakkelijker om in de nationale ploeg te raken? Ze zijn een of twee jaar profspeler en ze krijgen al een uitnodiging voor de Rode Duivels. Een held in België is nog geen topniveau. Onze competitie is zwak geworden. De verbeterenheid is minder nodig als je tevreden bent met een hoofdrol op nationaal vlak.

PAK HET MENTALITEITSPROBLEEM AAN

Het hangt ervan af hoe je het mentaliteitsprobleem aanpakt. Het is niet alleen een Belgisch probleem. In het begin van dit seizoen was er bij Schalke 04 een vergelijkbare discussie. Ik vind Manuel Neuer een schitterend doelman. Na een knap vorig seizoen begon hij te zweven. Daar lachen ze in Duitsland niet mee en daarom zetten ze Ralf Fährmann in het doel, die jongen was negentien. Zouden wij dat in België doen? En als we het doen, krijgen we dan de juiste reactie?

In Duitsland wordt met zulke situaties heel gericht omgesprongen. Rond zo'n club zijn altijd ex-voetballers prominent aanwezig. Die hebben dat clubgevoel en doen er alles aan om de club te verdedigen. Ze zullen de spelers weleens aanvallen maar daar zit altijd een beschermende gedachte achter. Eigenlijk willen

ze de speler niet kapotmaken, ze willen hem sterker maken. Het gaat erover hoe een club gestructureerd is. Die ex-profs hebben hun rol en mogen die spelen.

Door die structuur hebben die jonge spelers meer respect. Ik praat met Neuer en zeg hem dat hij moet opletten. Iedereen weet waarom ik dat tegen hem zeg. We zijn kritisch, vooral omdat we hem absoluut willen beschermen. Wie doet dat in het Belgische voetbal? Met autoriteit zeggen: dat moet je niet doen, daar moet je voor opletten?

Kijk naar Jonathan Legear. Een groot talent. Hoeveel wedstrijden heeft hij in eerste klasse al na elkaar gespeeld? Vier wedstrijden speelt hij 90 minuten en dan is hij voor drie maanden geblesseerd. Dat is nu al drie jaar aan de gang. Hij beschikt over de kwaliteiten. Hij is snel, heeft een goede dribbel. Maar hoeveel keer per jaar? Hij rendeerde nog niet voor Anderlecht.

Ik ken Legear goed, ik sprak met hem en zijn ouders. Ik zeg hem: zo gaat dat niet. Ook hier: het ligt niet alleen aan hem. In Frankrijk worden ze tussen hun veertien en achttien jaar helemaal voorbereid. In die periode leren ze het vak 'profvoetballer'. Elk aspect ervan: omgang met de pers, tactisch, fiscaal, contractueel, juridisch... Het is toch belangrijk dat ze weten wat er in het contract staat? Dat ze weten wat hun verplichtingen als profvoetballer zijn? Wat ze moeten doen, wat ze moeten eten? Het lijken details maar ze zijn superbelangrijk. Dat is voor mij professionalisme.

Natuurlijk ligt het aan onze clubs. Wie zijn de Belgische jongens met een voorbeeldige mentaliteit? Thomas Vermaelen, Jan Vertonghen... Die staan er altijd. Ze vechten, ze willen, ze zijn op-en-top professioneel. Ze zijn zo gevormd door de structuur bij Ajax. Dat is geen toeval. Hoeveel jeugd is er niet uit de school van Ajax gekomen?

Je kan met een speler individueel werken. Toen ik als trainer van Sint-Truiden de Hongaar Tamas Hajnal had lopen, vertoonde hij veel tekorten. Hij liep altijd met de bal en daarvoor miste hij snelheid. Ik verplichtte hem zes maanden lang bij elke training op balbezit de bal hoogstens twee keer na elkaar te raken. Raakte hij de bal meer, dan moest hij een boete van een euro betalen. Natuurlijk vond hij dat niet leuk. Hij speelt ondertussen bij Borussia Dortmund. Hij weet dat ik gelijk had.

WAAR ZIT DE VOETBALKENNIS?

Het begint natuurlijk allemaal bij het beleid van de clubs. In de Belgische competitie hadden we in het begin van het seizoen het charter van het offensieve voetbal, opgesteld door de Pro League. Maar wanneer het erop aankomt, telt voor de trainers en de bestuursleden alleen het resultaat. Dat men dat dan eerlijk zegt. Het is logisch want beoordelen op het resultaat is het makkelijkst. Welk bestuurslid in een Belgische club is in staat om van een trainer te zeggen: die trainer is goed, die bouwt iets op? Wie kan dat?

Er zijn meerdere voorzitters die nooit gevoetbald hebben. Die weten niet wat ze zeggen. Praten ze over een training, dan gaat het alleen over tegen een bal trappen. Zo denken sommigen. Dat kan ik getuigen. Te veel bestuursleden kijken alleen naar die cijfertjes op het scorebord. Als het echt over details gaat, begrijpen ze het niet. Waarop beoordelen die voorzitters hun trainers? Op het feit of hij goed met de pers praat.

Hier kan een bestuurslid zijn trainer tot de beste van de wereld uitroepen. Als dezelfde trainer twee keer na elkaar verliest en er komen een paar mensen tegen de voorzitter zeuren, dan vliegt die trainer buiten. Dat is geen beleid. Er is te weinig respect voor het werk van de trainer. Welk bestuurslid kan zeggen dat de conditie van een speler goed is opgebouwd, rekening houdend met weerstand, snelheid? Welke voorzitter heeft die expertise?

Het meest logische is dat ze een technisch directeur aanstellen die twintig of dertig jaar op die post blijft en weet waarover het gaat. Dat is blijkbaar te veel gevraagd.

TALENT MOET OPGEVOLGD WORDEN

Je moet het kunnen zien. Dat is heel belangrijk. Steven Defour was negentien en een toptalent. Ik had twee wedstrijden van Standard gezien en wist wat er aan hem schortte. Hij komt vanuit zijn positie altijd naar achteren de bal halen. Ik weet dat je als voetballer de wedstrijd kunt winnen in de laatste dertig meter voor het vijandelijke doel, niet voor je eigen doel. Waarom zei niemand dat tegen Steven?

Met zijn kwaliteiten moet hij meer verticaal, met meer diepgang spelen. De assist zoeken om met zijn dribbel zo dicht mogelijk bij het vijandelijke doel het verschil te maken. Iedereen zegt dat hij goed speelt. Hij kan veel beter, het is een

speler die het verschil kan maken. Daarom ben ik heel kritisch voor hem. Ik ben bijna de enige. Hij speelt op veertig procent van zijn mogelijkheden. Dat moeten hij en zijn omgeving beseffen. Ik speelde op de positie die ik voor Defour de beste vind. Ik ken de voordelen als hij zich laat terugzakken. Daar is veel minder contact met de tegenstander. Maar daar worden geen wedstrijden gewonnen.

Ik weet dat hij beter kan. Iedereen zegt alleen dat hij goed is. Ik zeg dat het niet goed genoeg is en negen op de tien kansen is hij kwaad op mij. Maar kijk naar Laszlo Bölöni. Die zei net hetzelfde toen hij trainer werd van Standard. Daarom vind ik het positief dat er buitenlandse trainers naar hier komen. Die brengen nieuwe ideeën mee. Maar dan zijn er in België weer enkelen die zeggen: wat denkt hij wel?

De taak van een trainer is de speler te verbeteren. Doen wij dat in België? Elke speler heeft een programma nodig met plus- en minpunten zodat ze weten wat ze moeten verbeteren. Dat is training, speciale training.

DUITSLAND IS EEN VOORBEELD VAN CONDITIONELE TRAINING

Ik speelde in Duitsland en Frankrijk. Ik kan vergelijken. Ik werkte drie keer harder in Duitsland. In het begin was het loodzwaar. Daarna werd ik steeds sterker. In België kon ik amper twee wedstrijden in een week spelen. De basisconditie die ik had, was te weinig. In Duitsland speelde ik in de laatste twintig minuten van mijn derde wedstrijd in één week sterker dan ooit. In de zes weken voorbereiding kreeg je daar een basisconditie mee. Dat is een mooi voorbeeld van een kwaliteit waar je kunt aan werken. Spelers van 34 jaar zijn op training amper te volgen. Dat zegt alles. Dat is mentaliteit.

Als je fysiek goed bent, ben je mentaal sterker. Als je een wedstrijd begint in de wetenschap dat de anderen fysiek sterker zijn, zal het niet lukken. Ben je zeker van je fysieke conditie, dan weet je dat je tegenslagen kunt opvangen. Want je kunt altijd op die conditie terugvallen. Bij ons zeggen ze: we spelen twee wedstrijden per week en we zijn moe. Kun je je voorstellen hoe prettig het is voor een Duitse tegenstander, die fysiek in orde is, om dat te horen? En wat voor een hoge berg je over moet als je weet dat je tegen fysiek sterke Duitsers komt te staan?

Op die manier zijn de Duitsers groot geworden. Omdat ze zich conditioneel sterk voelen, hebben ze van niemand schrik. Een Duitse speler twijfelt niet. Hij is zelfzeker. Wij zeggen in België al snel dat ze hautain zijn. Ik vind dat niet. Je

moet wel leven als een prof. En niet tot vijf, zes uur in de ochtend uitgaan want dan is het normaal dat je sneller moe bent.

BIJ DE BASIS, DE JEUGD, LOOPT HET AL MIS

In de kleine clubs wordt heel amateuristisch met de jeugd gewerkt. Gelukkig zijn er nog vrijwilligers. Ik maak het hier mee in Jodoigne, het dorp waar ik woon. Dat is de basis van de piramide. Daar loopt het al mis. Ze trainen amper één uurtje. Discipline is er nauwelijks. Ze komen te laat. Het eten dat ze voorzien voor die kinderen: salami en bouletten. Hoe kunnen die jongens gezond eten? Dat geldt niet alleen op de club, ook thuis. De ouders werken heel veel. Ze zijn laat thuis. Dan is het snel eten en de kinderen zijn de dupe. Hier in de club hebben we proberen te praten met de ouders. Die moeten het accepteren. Soms zijn de ouders ook heel dik. Leg het dan maar eens uit.

Dit is een kleine provinciale club en ze doen enorm hun best maar het is moeilijk. Op die manier zijn er nog veel andere clubs. Het abc van het voetbal is zo belangrijk. Goede pass, goede controle, de bal in de loop meegeven,... Die kinderen willen dat dolgraag leren maar weten dat niet. Hoe zouden ze het kunnen weten? Te weinig mensen kunnen het ze aanleren.

Het zijn jongens van negen à tien. Dat is de beste leeftijd om iets te leren. Niet iedereen moet profvoetballer worden. Iedereen heeft wel recht op een goede opleiding. Ze moeten met links kunnen trappen en ook met rechts. Dat moet een natuurlijke beweging worden en daar moet je al op zes, zeven jaar mee beginnen.

In Duitsland werken op elk niveau gewezen profvoetballers. Die mensen weten waar ze het over hebben. Ze geven met plezier hun kennis door. Ze hebben dat in het bloed, dat is een traditie in Duitsland. Een verplichting bijna. Dat is ook een mentaliteit, hoor. Hier willen ex-profs een carrière maken. Willen ex-profs in ons land met de min-veertienjarigen aan de slag gaan? Wij denken al snel: amai, veel trainingen en veel weg van huis.

Ik heb de ambitie om met de jeugd te werken. Maar ik wil weten of het kan lukken. Als ik van tevoren weet dat het niet kan lukken, waarom zou ik er dan aan beginnen?

DUIDELIJKE FILOSOFIE IN DE JEUGDWERKING

Er zijn verschillende filosofieën in de jeugdwerving. Ik maakte dat van nabij mee. In Bordeaux is het meer technisch gericht dan in Duitsland. Ze lopen er veel minder. Een mix van die twee is ideaal: conditie en techniek.

Hier gaat het ook om talentopvolging. Franse trainers van de eerste ploeg houden zich niet meer bezig met het vormen van spelers. Hun redenering is: wanneer ze uit het Centre de formation, het opleidingscentrum, komen, moeten ze klaar zijn. Het is niet meer de taak van de trainer van de eerste ploeg om die spelers te verbeteren. De trainer van het A-team heeft andere zaken aan zijn hoofd. In België zijn we met spelers van achttien, negentien jaar nog altijd bezig zaken te verbeteren. Omdat ze de tien vorige jaren niet goed zijn opgeleid. Daarom is die opleiding zo belangrijk.

In Bordeaux zijn grootheden als Patrick Battiston en Marius Tresor daarmee bezig. Ik gaf het al aan: die achttienjarigen zijn klaar wanneer ze in de A-ploeg komen. Op alle vlakken. Ze weten wat een contract is, ze weten wat ze kunnen doen met hun geld, ze weten wat het vak 'voetballer' is. Ze leerden dat op school en zijn daar ook in geslaagd. Dat staat allemaal zo op hun rapport.

In Frankrijk hebben de ouders niks te zeggen. De trainers moet je laten werken. Het sociale niveau is ook belangrijk. De ouders laten zich gek maken door de miljoenen waar de pers over praat. Je moet die mensen voorbereiden.

DE EERSTELASSERS MOETEN ELKAAR HELPEN

Voor iedereen is de nationale ploeg het uithangbord van het Belgische voetbal. Dat klopt, maar onze achttien eersteklassers moeten meebouwen aan de nationale ploeg. Onze clubs maken altijd ruzie in de Pro League. In Duitsland vergaderen de achttien clubs ook. Daar is het uitgangspunt: wij, Duitsland. Hoe kunnen we beter worden in Europa? Hoe kunnen we de beste zijn? Door samenwerking. Ze hebben er geen probleem mee geld te geven om andere clubs naar een hoger niveau te brengen. Want dat betekent dat de Bundesliga in zijn geheel beter wordt.

In België heerst de dorpsmentaliteit. Liever de anderen klein houden dan door ze te steunen zelf een hoger niveau te halen. De clubbesturen hekelen soms de mentaliteit van de spelers. Maar eigenlijk doen ze hetzelfde: eerst ik.

Ik was in Zwitserland. Daar werkten ze een jeugdproject op een termijn van acht jaar uit. Dat lijkt me een aanvaardbare periode. Na acht jaar jeugdwerking kun je zeggen: ons werk is goed of niet goed. Alles staat keurig uitgetekend: hoe ze werken op het veld, hun manier van trainen, wat ze verwachten van een speler. Ze hebben een visie en gaan daar volledig voor. Ze zeggen niet dat hun visie de enige en de juiste is. Ze hebben er wel één en ze gaan er volledig voor.

De Zwitserse bond heeft achttien mensen opgeleid voor de nieuwe jeugdopleiding. Bij elke club wordt iemand van de bond geplaatst. Die persoon wordt betaald door de bond. Hij introduceert de filosofie van de bond bij die club. Eén keer per maand vergaderen die achttien opleiders. Ze houden vast aan hun visie of ontwikkelen die. Alle jongeren in Zwitserland trainen dus volgens dezelfde visie. Ook in de Zwitserse tweede klasse wordt zo gewerkt. Een uitstekend voorbeeld van hoe clubs en de bond kunnen samenwerken.

De bond moet een project opstarten om alles in het Belgische voetbal te verbeteren. Trainers, spelers, opleiding... alles. Daar moet morgen nog geen resultaat van zijn, wel over tien jaar. Iedereen op de juiste plaats neerzetten en beginnen, zoals in een bedrijf. Matthias Sammer, de technische directeur van de Duitse voetbalbond, doet dat ook. Hij keek eerst goed hoe ze in de succesvolle landen werken. Zij zijn doorlopend in evolutie.

TRAINERSCURSUS

Ik beschik over een Duits trainersdiploma. Ik mocht normaal niet in Duitsland de trainerscursus volgen. Je moet dat in eigen land doen. De Belgische voetbalbond gaf me gelukkig mijn vrijheid. Ik heb er wekenlang 350 kilometer per dag voor gereden.

Ik volgde de trainerscursus in Duitsland omdat ik mijn horizon wilde verbreden. Ik wilde me absoluut verdiepen in de mentaliteit van het Duitse voetbal. Dat is verrijkend. Dat land werd drie keer wereldkampioen. Ze gaan altijd door. Die mentaliteit hebben ze van zichzelf en nu bracht Jürgen Klinsmann er tijdens het WK 2006 nieuwe ideeën bij. Soms overdreef hij. Klinsmann zette wel een heel interessante ontwikkeling in gang. Meer werken op het psychologische. Heel knap.

Die Duitse trainerscursus duurt twee keer acht weken, telkens van maandag 8 uur tot donderdag 20 uur. Op vrijdag ben je vrij en 's zaterdags moet je een wedstrijd volgen. Eerst acht weken op die manier en dan nog vier weken een sta-

ge doen. Ik deed mijn stage in Bordeaux. Dat is heel intensief. Je moet de club volledig doorlichten: organisatie, filosofie, speelwijze... alles. Daarna volgden er opnieuw acht weken cursus. Omdat je zo vaak samen bent, wordt er heel veel gediscussieerd. Mijn grote conclusie was: in voetbal heeft iedereen gelijk en we hadden nog nooit een trainer gezien die een doelpunt maakte.

Dat betekent niet dat de rol van de trainer mag worden onderschat. Integendeel. Dat bleek op die trainerscursus. We kregen er een psychologische opleiding. Echt optimaal. Een perfecte handleiding van hoe een trainer zich kan inpassen op psychologisch vlak.

Nu wordt die cursus nog meer doorgedreven. Die duurt een jaar. Matthias Sammer, gewezen international en nu technisch directeur, wil van de Duitse trainers de crème de la crème maken. Hij beseft dat dit vooral het Duitse voetbal ten goede zal komen. Uitstekende trainers betekent betere voetballers.

GEEN RESPECT VOOR BELGISCHE TRAINERS IN HET BUITENLAND

Het buitenland heeft geen respect voor Belgische trainers. We moeten daarover nadenken. Het is blijkbaar alleen Eric Gerets die in het buitenland aan de slag durft te gaan. Het is een kwestie van mentaliteit, zoals bij spelers. In hoeverre wil je echt? Ik voetbalde acht jaar in het buitenland, dan heb je er geen probleem mee om over de grens te gaan kijken om de top te bereiken. Zodra je in België de top hebt bereikt, moet je over de grens durven gaan. Om een nog hoger niveau te bereiken.

Ik had als speler de ambitie om het allerhoogste te bereiken. Ik wilde echt werken om de top te bereiken. Ik heb nooit gezegd dat het zou lukken. Ik heb het geprobeerd. Wat een ander kan, kunnen wij ook. Maar zijn we klaar om onze mentaliteit te veranderen? Willen we dat wel?

PSYCHOLOGIE EN KORTETERMIJNPOLITIEK

De teambuilding in Duitsland is belangrijker geworden. Dat bleek uit die cursus. Vooral voor trainers die nieuw zijn bij een club is dat interessant. Zo kun je snel een profiel schetsen van de spelersgroep. Wie neemt het voortouw bij een spelletje? Wie laat het snel afweten?

Ik ben voor psychologische begeleiding, maar alleen voor individuele gevallen. Voor het collectief is dat niet geschikt. Dat is een groot lachnummer. Mensen die dat echt nodig hebben, doen dat het best privé. Zeker niet met de pers in de buurt want dan drijft iedereen de spot ermee.

Een psycholoog kan helpen, maar dat mag de trainer niet ontslaan van een psychologische begeleiding. Dat is het moeilijke van de trainersjob. Die duurt 24 uur per dag, waarbij je rekening moet houden met van alles en nog wat. Ook met de familiale problemen.

Kruisbestuiving met andere sporten kan op psychologisch vlak verrijkend werken. Maar alleen op korte termijn. Bij Paris Saint-Germain haalden ze ooit de gewezen tennisvedette Yannick Noah binnen. Hij had succes als motivator, maar na een tijdje was het wel uitgewerkt.

Er is niet alleen het psychologische aspect. Ik vraag me af of er in België genoeg aandacht wordt besteed aan het lichaam van de voetballer. Daarmee doel ik op de blessures. Ik werd in mijn carrière dertien keer geopereerd. Ik werkte gelukkig altijd met de beste medici. Hier in België zijn een paar carrières kapotge maakt door de medische staf. Ook door onvoldoende scholing bij jeugdtrainers, die niet goed met krachttraining bij de jongeren omsprongen. Dat is allemaal heel belangrijk. Daar moet je specialisten op zetten. Waarom doen clubs dat niet? De jeugd is een kapitaal voor een club. Blessurepreventie moet al bij de jeugd beginnen. Voor elke training een halfuur daarmee bezig zijn: op de trampoline springen om de enkels te versterken en de spieren te ontwikkelen.

DE COMPETITIEHERVORMING

In België werken we aan manieren om het niveau van onze competitie te verhogen. Zoals met de competitiehervorming naar zestien clubs en daar play-offs achteraan. We moeten er niet omheen draaien: de competitiehervorming is er gekomen om meer geld van Belgacom TV te krijgen. Voor de televisie is het interessant veel topwedstrijden te hebben. Zo verkoopt hun product beter. Sportief is de hervorming alleen beter voor de vier à vijf topclubs. Er komen meer wedstrijden met meer tempo, meer ritme en meer adrenaline. Dat kan geen kwaad. Elke speler heeft zin om meer topwedstrijden te spelen, daar twijfel ik niet aan. Ik hoop dat de wedstrijden attractiever worden.

Zeggen de topclubs dat het de manier wordt om in de eerste dertig wedstrijden meer jeugd aan bod te laten komen? Ik deel die visie niet. Je speelt altijd met

je beste ploeg. De beste training is overigens de wedstrijd. Je wordt beter door het ritme van de wedstrijd. Rusten is een drama. Ik weet waarover ik het heb, ik ben voetballer geweest. En kijk naar het EK. De landen die hun spelers op de derde speeldag van de eerste ronde lieten rusten, lagen er bijna allemaal uit na de volgende ronde.

POLITIEK IS NIET VOETBAL-MINDED

Ik weet niet of de voetbalbond echt zoveel schuld heeft aan de moeilijkheden. Er zijn daar veel mensen die vrijwillig werken, die doen dat uit liefde voor het voetbal. Al die mensen hebben hun verdienste. Soms wordt het belangrijkste, de sport op zich, uit het oog verloren.

Ze hebben soms mooie plannen bij de bond. Die zijn niet uit te voeren omdat je hier doorlopend in dat verdeeld land zit. Brussel, Vlamingen en Walen. Politiek is overal in dit land aanwezig en jammer genoeg niet altijd in de positieve zin. Voor de sport gebeurt er niet veel.

Er zijn veel buitenlanders in onze competitie die het gemiddelde niveau van de Belgische speler niet overstijgen. De clubs zijn daar maar gedeeltelijk verantwoordelijk voor. De wetgeving zit op dat vlak niet altijd even goed in elkaar. Heb je als club weinig geld, dan kom je makkelijker aan je trekken door buitenlandse spelers te kopen. De politiek maakt regels en het voetbal komt in de problemen. Er moet een mogelijkheid zijn om onze jeugd meer kansen te geven.

BELGISCHE POLITIEK VLOEKT MET SPORT

Ik werd senator om een en ander te kunnen veranderen. Het eerste jaar was heel interessant. Ik maakte een inventaris van al het werk dat er te doen was. We zijn langs scholen, sportclubs... geweest. We onderzochten de financiële mogelijkheden. Ik kwam meteen in het politieke spel terecht. Ik werd in 2003 nationaal verkozen voor de senaat. Ik had veel voorkeurstemmen en daarom wilde mijn partij dat ik een jaar later opkwam voor de regionale verkiezingen. Dat wilde ik niet. Ik was pas een jaar senator en bezig met een nationaal project. Waarom moet ik op de lijst van de regionale verkiezingen gaan staan als ik in het Waalse parlement

niet aan de slag ga? Ik ben overigens een overtuigd unitarist. Mijn partij maakte zich boos.

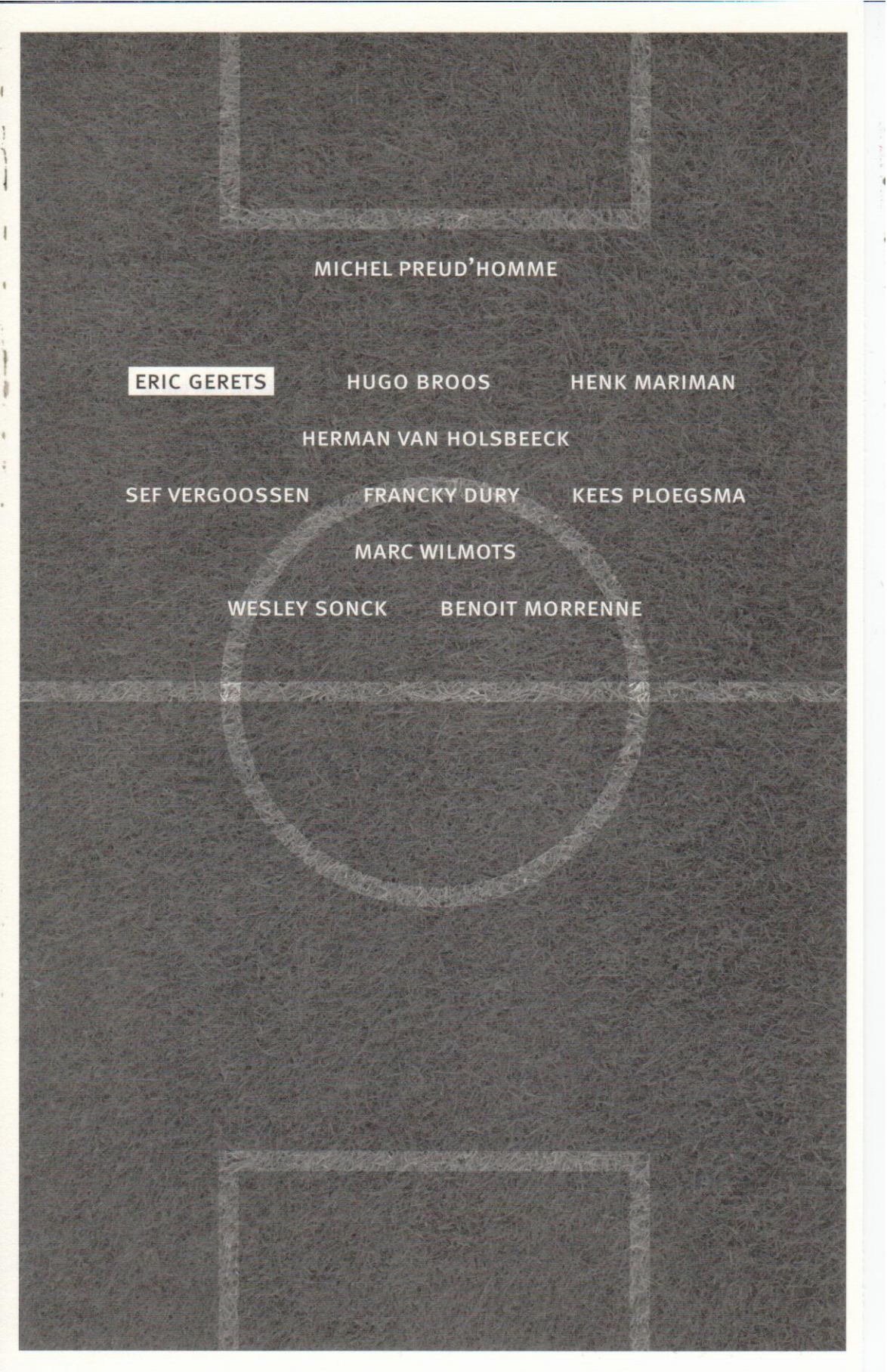
Wat bleek na de regionale verkiezingen? Het departement Sport, dat regionaal wordt beheerd, kwam in de handen van de socialisten. De machtspelletjes begonnen. Alles wat Alain Courtois en ikzelf voorstelden, werd afgeschoten. We hadden een jaar aan dat plan gewerkt en het kreeg een brede consensus. We hadden een heleboel wetsontwerpen. Al snel werd duidelijk dat ik vijf jaar, tot de volgende verkiezingen, moest wachten om die door te drukken. Gewoon omdat ik in een andere partij zat. Sorry, ik werk zo niet. Wat maakt het mij uit welke politieke partij een verbetering doordrukt? Ik zat daar niet voor mijn ego, ik zat daar om de sportende jeugd meer mogelijkheden te bieden.

Hoeveel uur sport heeft onze jeugd op school? Welgeteld één uur per week. En dat is meestal zwemmen. Ik heb niks tegen die sport maar hoe gaat dat in zijn werk? Tien minuten om naar het zwembad te gaan, tien minuten om om te kleden... Dan zit je alles samen twintig minuten in het zwembad. Dat is recreatie, dat heeft niks met sport te maken. Mijn voorstel was om er twee uur van te maken. Dan zijn ze al anderhalf uur bezig. Dat lukte dus niet door die partijpolitieke spelletjes. En dan maar afvragen hoe het komt dat een op de vier Belgische kinderen te dik is. Het gaat niet vooruit. Het gaat absoluut niet vooruit.

Maar nog eens: willen we dat wel? Willen we wel veranderen?

:: AANBEVELINGEN

- 1 Een jeugdspeler moet helemaal in het vak 'profvoetballer' gevormd zijn op het moment dat hij naar de A-kern overstapt.
- 2 Er zit te weinig voetbalknowhow in onze besturen. Ex-voetballers moeten in alle geledingen van de opleidingen betrokken worden. Jeugdtrainers, psychologische begeleiding...
- 3 Waarom is de Duitse trainersschool veel intensiever dan de Belgische? Duitsland beseft dat goede trainers goede voetballers maken.
- 4 De bond moet samenwerken met de clubs voor de jeugdopleiding zodat één visie kan worden gevolgd. Het voorbeeld is Zwitserland.
- 5 De Belgische politiek geeft niets om sport.
Zonder de hulp van de overheid komen we er niet.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Succes in het buitenland

Eric Gerets

'Durven lef zijn de sleutelwoorden.'

Wij, Belgen, durven niet genoeg'

Eric Gerets speelde 86 interlands voor de Rode Duivels. Hij was aanwezig op drie WK's (vierde in Mexico) en één EK (verliezend finalist in 1980). Gerets was aanvoerder bij Standard, speelde bij AC Milan, MVV en PSV, waar hij ook aanvoerder werd. Hij pakte als speler acht titels, vier bekercups en speelde twee Europese finales. Hij is nog altijd de enige Belgische speler die de Europacup voor landskampioenen won, de voorloper van de Champions League. Gerets deed dat in 1988 als aanvoerder van PSV.

De Leeuw was vooral een karaktervoetballer en om die reden werd hem geen grote trainerscarrière voorspeld. Wat een vergissing! Eric Gerets is na Raymond Goethals de enige Belgische trainer die in het buitenland successen haalt. Hij werd kampioen in drie verschillende landen: België (Lierse en Club Brugge), Nederland (tweemaal met PSV) en Turkije (Galatasaray). Hij werkte in Duitsland voor *Traditionsvereine* zoals Kaiserslautern en Wolfsburg en probeert dit seizoen met Olympique Marseille in Frankrijk kampioen te worden. Eric Gerets steekt boven al die andere Belgische coaches uit en is voor de publieke opinie in ons land de ultieme bondscoach.

Hij laat zijn licht schijnen over de Belgische en de buitenlandse mentaliteit, de aanpak van spelers en de spelerspsychologie.

Je moet kritisch zijn en op dit moment is er weinig goeds te vertellen over het Belgische voetbal. Toch stel ik vast dat Anderlecht vorig jaar Bordeaux klopte, het elftal dat tweede is geworden in de Franse competitie. Dat is heel opmerkelijk want de Franse competitie drijft op een veel hoger niveau dan de Belgische. Het kan dus. Zo komen we meteen bij het grote minpunt. Er is geen enkele constante meer in het Belgische voetbal. En continuïteit is precies wat een elftal sterk maakt. Dat heeft heel veel met het mentale aspect te maken.

Ik ben na het EK 1980 tot het besef gekomen dat er met de Belgische mentaliteit iets niet klopt. We hadden de finale tegen Duitsland in de slotminuut verloren en een uur nadien stond Maurice Martens als Nero verkleed op de tafel in het hotel te dansen. Dat kwam zo snel na die immense teleurstelling. Dat klopte niet. Ik dacht: we zijn net zo goed als anderen, misschien zelfs beter. Dat hadden we op dat EK getoond. Wij, Belgen, zijn gewoon veel te snel tevreden. Ik was niet de beste voetballer, ook niet de slechtste. Ik had een behoorlijke carrière. Omdat ik altijd meer wilde. Vertrouwen krijg je met successen. Dat moet je maximaal exploiteren.

Ik begon als trainer en dacht meteen: waarom zou ik dit vak niet zo goed kunnen doen als anderen? Ik wist dat ik in bepaalde dingen sterk was. Ik voetbalde lang genoeg op het hoogste niveau om te weten hoe een ploeg tactisch moet voetballen. Ik weet hoe ik, op mijn manier, het maximum uit een elftal kan halen. Ik heb ook vandaag nog één streep voor op vele andere trainers om wat ik uitstraalde in mijn carrière als voetballer.

UITSTRALING

Er zijn veel goede trainers, maar ik ben er voor mezelf van overtuigd dat ik het minstens zo goed kan als die anderen. Dat probeer ik uit te stralen. Kijk naar Mourinho. Hij is een goede trainer. Mourinho zorgt ervoor dat iedereen met hem rekening houdt. Vriend of vijand, allemaal. Die toont zich, je kunt niet naast hem kijken. Het is niet mijn methode van werken maar een trainer moet, zeker bij buitenlandse clubs zoals hier in Marseille, kracht uitstralen. Anders hang je na twee weken aan de hoogste boom. Ik geef toe dat het mijn geluk is geweest dat Raymond Goethals hier ook trainer was. Dat leverde me krediet op. Nu praat niemand meer over Raymond.

Ik toonde van in het begin dat ik de enige ben die uiteindelijk alles bepaalt. Ik zette Djibrill Cissé, de absolute vedette hier, op de bank. Ik zet nooit een vedette op de bank omdat ik dat leuk vind. Maar als andere spelers beter zijn, heb ik geen andere keuze. Die kracht tonen is belangrijk. Spelers moeten aanvoelen dat de beste speelt. Zo krijgen ze automatisch respect.

Je moet er stáán. Twee jaar geleden was ik zelfs in Istanbul aan het werk. Als je daar overleeft, kun je dat overal. Ik had geen schrik om naar Marseille te komen. Natuurlijk sta ik onder druk. Maar het is niet zo dat die druk mij omklemt en dat ik daardoor niet kan ademen. Ik weet gewoon dat ik altijd mijn stinkende best doe. Meer kan ik echt niet geven. Is dat niet genoeg, dan doen ze maar zo-

als met alle andere trainers en stampen ze mij buiten. Ik ben al bij clubs ontslagen. Daar schaam ik mij niet voor. Want ik heb mijn stinkende best gedaan. Ieder probleem dat wij op ons bord krijgen, moet worden afgehandeld. Je mag de confrontatie niet uit de weg gaan. Je moet in jezelf geloven.

OFFENSIEF VOETBAL

De meeste mensen zijn het misschien al vergeten: met Lierse verloor ik ooit met 1-8 van Anderlecht. Ik liep daar met mijn hoofd tegen de muur omdat ik achteraan man tegen man bleef spelen zodra het 0-1 stond. Tot vandaag blijf ik ervan overtuigd dat het in die wedstrijd twee kanten uit kon. We hadden die wedstrijd weer in handen kunnen nemen, maar eigenlijk was Anderlecht die dag superieur. Het werd allemaal veel erger omdat die dag voor de eerste keer die nieuwe hoofdsponsor op de tribune zat. Voorzitter Freddy Van Laer kwam na de match binnen. Hij was zo rood als een tomaat. Ik zei hem meteen: als je hier komt om mij uit te schelden, kun je beter weer gaan. Ik heb een week niet met hem gesproken. Na een wedstrijd van de invallers gingen we een paar pinten drinken en het was alweer vergeten. Die match was bijzonder leerrijk. De spelers wisten meteen wie, sportief althans, de baas was.

Mijn favoriete systeem is 4-4-2 met de vier in het middenveld in een ruit. Ik vind dat als je dat systeem goed speelt, je heel moeilijk te verdedigen bent. Maar zo'n systeem is niet heilig. Ik heb nu in Marseille de topvoetballers om in 4-3-3 te spelen. Het belangrijkste is dat je altijd naar voren wil. Je moet zelf het heft in handen nemen. Met die mentaliteit straalt je als trainer kracht uit. Dan stá je er.

Ik denk dat Glen De Boeck in België heeft aangetoond dat je door een juiste aanpak kunt scoren. Zoals Lierse tien jaar geleden toen het kampioen werd. Op een gegeven moment werd Cercle Brugge met Lierse vergeleken. Dat klopte wel. Je moet durven en je moet het juist aanpakken. En je moet natuurlijk een beetje talent in je handen krijgen. Daar begint alles mee.

Ik ben niet iemand die roept dat offensief voetbal moet. Als ik op de bank zit en ik doe een wissel, is dat vaak een risico. Ik kan een *safety*-wissel doen en een linksachter door een andere linksachter vervangen. Dan ga ik naar huis en slaap ik drie nachten niet. Ik doe altijd wat ik zie. Wat ik mis, probeer ik te vervangen door iets anders. Vaak lukt dat. Niet altijd. Ik denk dat je als trainer niet moet schuwen risico's te nemen als het niet zo loopt zoals je wilt. Zonder dat risico te nemen kun je nooit een goed gevoel hebben. Het heeft met durf en geloof te maken.

BELGISCHE JEUGD NIET SLECHTER

Geloof en durf gelden ook voor het inpassen van de jeugd. Engeland is de grootste competitie ter wereld. Daar schromen ze zich niet om jongens van achttien jaar voor de leeuwen te gooien. Zijn ze goed, dan brengen ze die er gewoon in. Van Johan Boskamp mag je zeggen wat je wilt, maar als een jonge voetballer talent heeft, gooit hij die erin. Daar moet je hem voor eren. Ik heb ook die naam. Met een jonge voetballer die talent heeft, neem ik het risico. Als het fout gaat, is het niet de schuld van die jongen. Het is mijn schuld. Op een gegeven moment speelde ik bij Standard bij de invallers en kreeg ik als achttienjarige van een trainer ook mijn kans. Dat ben ik nooit vergeten.

Ik zit nu bij Olympique Marseille, de populairste club in Frankrijk met al het jeugdtalent uit Zuid-Frankrijk. Het is niet zo dat ik uit onze jeugdcel dit seizoen zomaar vier spelers kan plukken om in de A-selectie in te passen. Uitzonderingen zijn er altijd, zoals Samir Nasri, maar er zijn er niet veel klaar voor het eerste elftal. Een speler die komt en die niet tegen te houden is, die knalt erin. Voor die andere talenten pleit ik om ze uit te lenen. Bij Galatasaray leende ik onder meer Arda Turan uit aan een club in tweede klasse. Hij is nu een internationale topper geworden. Als je op een bepaalde positie een betere speler hebt dan die jonge speler, moet je die jongere uitlenen. Zijn ze goed, dan steken ze bij hun terugkeer die anderen voorbij. Bij Marseille leende ik een jonge linksback en een jonge rechtsback aan Montpellier uit. Volgend jaar zijn die hier basisspelers. Daar ben ik nu al bijna zeker van.

BEWUST VAN VOORBEELDFUNCTIE

Voor al mijn avonturen in Turkije ben ik een volwassener trainer geworden. Als speler haatte ik verliezen. In het begin van mijn trainerscarrière was ik ziek bij verlies. Verliezen vind ik nog altijd niet leuk maar ik kijk er wel anders tegen aan. Ik was toen heel nerveus. Ik liep van links naar rechts langs de zijlijn. Altijd met grote gebaren, zowel in teleurstelling als in euforie. Een Belgisch journalist schreef een keer dat ik 'zot van glorie' was zoals ik daar aan de zijlijn stond. Dat zette me aan het denken. Ik zei dat ik hem een klootzak vond maar hij had gelijk.

Ik ben daaraan beginnen te werken. Aan alle aspecten. Zo lever ik nooit meer kritiek op scheidsrechters na een wedstrijd, zoals veel van mijn collega's doen.

Dat geeft een andere band met de scheidsrechters, een andere band met het voetbal. Een trainer heeft een voorbeeldfunctie. Er wordt van mij verwacht dat ik een positieve uitstraling naar het Franse voetbal geef.

Een ander probleem aanvankelijk was dat ik met Lierse verrassend kampioen ben geworden. Ik dacht: zoals het hier in Lier gaat, zo moet ik het overal doen. Dat klopte dus niet. Als ik tegen de Lierse-spelers zei: je moet met z'n twintigen in de maat springen, dan sprongen ze met z'n twintigen in de maat. Vraag ik hetzelfde hier in Marseille, dan zeggen ze: heb je ze niet allemaal? Lierse is voor mij de mooiste herinnering in mijn leven omdat ze daar zoveel van mij geaccepteerd hebben. Daar beleefden we de sublieme samenwerking tussen bestuur, spelers, dokters en trainers. Dat was uniek. Ik merkte nadien dat het niet overal zo werkt.

AANPASSEN AAN CULTUUR

Het buitenland is anders. Het is altijd kijken, een beetje aanpassen aan de cultuur. Je moet je inleven in de voetbalcultuur van het land, zonder afbraak te doen aan je eigen filosofie. Je moet wat water bij de wijn doen. Aan de andere kant, hoe verschillend landen en culturen soms ook zijn, het is met de spelers altijd hetzelfde: ze hebben problemen met kritiek. Maar je moet als trainer altijd zorgen dat je de boodschap kwijt kan.

In Turkije mocht ik een speler uitschelden of een klap geven als niemand anders het zag. Bij Galatasaray was Hakan Sas mijn grootste gek. Die kon je moeilijk onder controle houden. Als je hem aanpakte met jonge spelers erbij, vond hij dat vreselijk. Maar onder vier ogen? Hij kwam soms bij mij en zei: geef me een klap, ik ben zo'n klootzak, geef mij gewoon een klap in mijn gezicht. Hem in het bijzijn van de jongeren aanpakken? Ho maar, dan had hij mij een klap gegeven. Dat deed ik dus niet meer. Anders had ik die speler verloren. Hij accepteerde de kritiek die ik hem gaf, maar ik diende rekening te houden met de cultuur van het land.

Hier bij Marseille is het niet anders. Mijn beste voorbeeld is Mamadou Niang. Hij scoorde vorig seizoen de meeste goals. Een heel belangrijke speler. Op training wordt het soms zwart voor zijn ogen en weet hij niet meer wat hij doet. Zeg ik dán iets tegen hem, dan loopt het fout af. Hij gaat tegen mij reageren en dan is hij niet meer met zijn hoofd bij de training. Ik laat hem doorsukkelen tot het einde van de training. Daarna heeft hij zijn douche genomen, heeft hij gegeten en we gaan een kop koffie drinken. Dan geeft hij toe dat hij het helemaal ver-

keerd deed. Iedereen zijn eigen waarde en eigenheid. En in Turkije en Zuid-Frankrijk zijn ze nu eenmaal wat emotioneler.

Je moet strak en streng zijn. Toch is het altijd een beetje aanvoelen wat spelers nodig hebben om met elkaar te kunnen functioneren. De basis van succes is elkaar respecteren en een weg vinden om met elkaar elf maanden aan een stuk te vechten voor iets. Zonder die basis moet je al een verdomd goede ploeg hebben om het te maken. Is die band er wél, dan ben je zeker dat die samenwerking vier à vijf punten extra per seizoen oplevert. Dat maakt in België of in het buitenland geen verschil.

AFSTAND, MAAR NIET TE VEEL

In het contact met de spelers is er van mijn kant weinig veranderd in mijn manier van werken. Iets dat goed is, moet je niet veranderen. Als je je aanpast aan de tijdsgeest ben je al een heel eind.

Wat heb ik veranderd? Vroeger ging ik helemaal op in de groep. Ik kaartte met de spelers. De spelletjes die ze hier in Frankrijk doen, ken ik niet. Daar doe ik dus niet meer aan mee. In het begin probeer ik altijd meer afstand te houden. Na twee weken is dat om zeep. Moet ik meer afstand nemen? Het is mijn kracht om zo dicht bij de spelers te staan, denk ik. Ik wil ze tonen dat ik een van hen ben. Ik heb dat contact met die spelers nodig. Dat is gevaarlijk en het lukt niet altijd. Je kan grote problemen krijgen met een groep waar je belangrijke spelers uit het elftal moet zetten omdat ze versleten zijn. Ze proberen wat tegengas te geven en kunnen de sfeer verzieken. In negentig procent van de gevallen lukt het. Ik steek negentig procent van mijn energie in de contacten met de spelers. De relatie is meestal goed. Neem Marseille. Hier dragen ze hun broek onder hun kont. Ik draag mijn broek normaal. Trek je broek nog wat hoger op, zeggen de spelers me soms lachend. Die dingen moeten kunnen.

COMMUNICATIE IS EEN HOEKSTEEN

Mijn spelerscarrière helpt me nog altijd. Ik weet hoe spelers denken. Als ze roepen tegen mij, begrijp ik dat. Kritiek mogen ze er zo uit gooien, geen probleem. Ik zal hen ook niet sparen. Zeg het gewoon. Daar heb ik geen moeite mee.

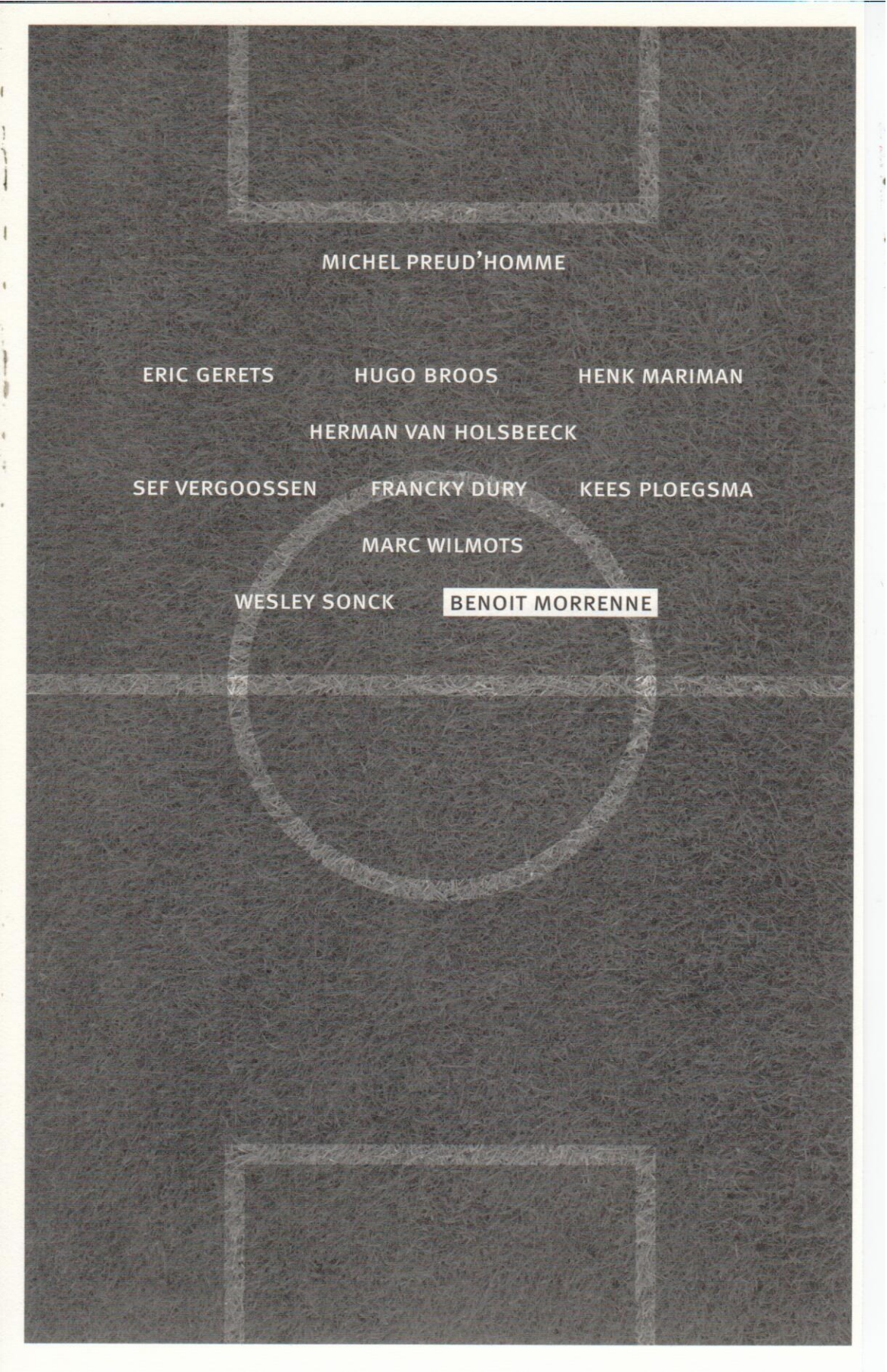
Communicatie is een item waar je gewoon niet meer buiten kunt. Je moet iets aanvoelen om eerst het maximale uit de groep te halen en ook uit iedere speler individueel. En daarom moet je iedereen proberen zo te raken dat ze iets meer doen dan ze gewoon zijn.

Dat is het grote verschil tussen de Belgische en Nederlandse trainerscursus. Ik deed het eerste gedeelte van de cursus in België, in Genk. Het was allemaal gezellig en goed, maar dat gedeelte in Nederland bracht me veel meer bij op het vlak van communicatie. Dat is het gebied wat mij het meest interesseerde. Hoe krijg je een speler aan het voetballen die niet functioneert en waarvan je weet dat hij heel veel talent heeft? Slaag ik daar in één seizoen niet in, dan ligt dat niet aan de speler maar aan mij.

Communicatie kan zelfs niet-communiceren zijn. Neem het voorbeeld van Valbuena hier bij Marseille. Hij kwam van een tweedeklasser, onder mij is hij doorgebroken. Hij kon voorbij de zomer naar Zenit Sint-Petersburg, voor 17 miljoen euro. Hij was mijn beste speler en kwam uit het niemandsland. Hij begon een beetje kapsones te krijgen. Ik heb hem de hele voorbereiding op dit seizoen niet bekeken. Hij raakte geblesseerd. Toen hij rondjes draaide en ik op vier meter van hem stond, begon hij te huilen. Ik ving hem op en zei: als je één dag weer iemand anders bent dan diegene die je echt bent, kan ik je weer zo dik kloten.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Belgen zijn te snel tevreden. Die mentaliteit moeten we afschudden, anders komen we er nooit.
- 2 Uitstraling is belangrijk om te slagen in het buitenland. Durf en lef tonen, anders ben je verloren.
- 3 Durf en lef moet je ook op het veld uitstralen. Dat kan vooral door je ploeg offensief te laten spelen.
- 4 De kunst is zich in de psychologische benadering aan te passen aan de cultuur van een land.
- 5 De Nederlandse trainerscursus is een voorbeeld. Hij verrijkt meer dan de Belgische cursus.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

De sponsoring van een voetbalclub

Benoit Morrenne

Frietkraamcompetitie tegen de McDonald's League

Benoit Morrenne is de managing director van KIA Motors in België. Zijn voetballerscarrière strandde al als zestienjarige rechtsachter wegens een gebrek aan talent en te veel knieoperaties. Zijn interesse in sport, en meer bepaald sportsponsoring en -marketing, ging er alleen door groeien. Nadat hij als handelsingenieur in Leuven afgestudeerd was en in Chicago zijn MBA behaald had, voerde zijn professionele carrière hem langs de multinationals Toyota en Procter & Gamble in de Verenigde Staten, Japan en Australië, waar hij telkens goed zijn ogen opentrok.

In België kennen we Benoit Morrenne vooral als de sponsor achter Kim Gevaert en Tia Hellebaut, een combinatie die wonderwel het woord KIA opleverde. De Limburger sponsort via KIA ook de voetbalbond. Morrenne was de man die de shirtsponsoring van FC Brussels stopzette na racistische uitlatingen van voorzitter Johan Vermeersch. Door zijn eigen ervaringen in het buitenland en de sponsoring van KIA van Atletico Madrid en Girondins de Bordeaux ontwikkelde Morrenne een interessante internationale visie op voetbalsponsoring, geënt op ons land.

Ik ontdekte het voetbal als marketinginstrument vijftien jaar geleden. Ik werkte voor Toyota. Door mijn verblijf in Japan en de Verenigde Staten zag ik hoe de sport daar wordt aangepakt. Ik zat mee aan tafel toen Procter & Gamble een contract afsloot met Jennifer Capriati, op dat moment de rijzende ster in het tennis. Ik maakte van nabij mee hoe er werd gereageerd toen bleek dat Capriati cocaïne snoof. De manier waarop de firma reageerde, zijn dingen waar ik nu nog op teer. Producten promoten via de sport en via entertainment leerde ik in de VS.

De voetbalsport was en is bedrijfseconomisch heel interessant. Ik geloof enorm in sportsponsoring. Een gerichte sponsoring via sport is veel goedkoper

dan eendere welke andere vorm van reclame of publiciteit. Sport wordt op dit ogenblik bekeken als een geldmachine, wat negatief kan zijn. Toch blijft dit voor het bedrijfsleven een goedkope manier om een bedrijf een positief imago te laten uitbouwen.

Toen ik bij Toyota werkte, bekeek ik wat sportsponsoring eigenlijk opbrengt. Dat kan je meten. De kosten per *Gross Rating Point* (eenheid die gebruikt wordt voor het uitdrukken van mediaprestaties van vooral tv- en radiocampagnes) waren bijzonder laag. Het kostte echt niet zoveel om dat bepaalde doelpubliek een bepaalde boodschap te laten onthouden en de naam van het sponsorende bedrijf daarmee te associëren.

ZOEKTOCHT NAAR WAARDIGE GESPREKSPARTNERS

Er is iets vreemd aan de hand in de autosector. Onze sector is veruit de grootste adverteerder. Toch stellen autobedrijven zich afwachtend op in sportsponsoring, meer bepaald voetbalsponsoring. Er waren pogingen: Opel en Renault probeerden het even in het voetbal. Bereikt het automerk een bepaalde imagestatus, dan gaat men ervan uit dat die sponsoring niet meer nodig is. Of dat de imagoassociatie die men daardoor krijgt, minderwaardig is. Je ziet sponsors overstappen naar golf of polo.

Voor mij is het heel duidelijk. Ik stel gewoon telkens opnieuw de vraag bij vijf- à zeshonderd mensen: wat interesseert je? De conclusie was dat zeven op de tien Belgen betrokken zijn bij voetbal. In Nederland is dat nog veel meer. Waarom zou een bedrijfsleider voetbal dan links laten liggen? Het ligt toch voor de hand dat men zich meer gaat richten op de grote massa? Ik vind dat een gebrek aan marketingprofessionalisme in de autowereld. De *fast moving*-sector, waarin ik ook werkte – Procter & Gamble, Unilever, banken – zijn op marketinggebied veel scherper dan de autosector. Die zwemt in een massa geld en men weet niet goed wat er mee aan te vangen. En daarom focussen ze te weinig.

Dat niet alle automerken aan voetbalsponsoring doen, heeft met twee dingen te maken. Ten eerste is er een soort kuddementaliteit. 'Als de grote merken dat niet doen, doen wij dat ook niet.' Die redenering. Volkswagen sponsort nu hockey. Dat is een beetje meer snob, een beetje chic. Ik zeg niet dat Volkswagen daar slecht aan doet, integendeel. Maar de andere merken volgen en gaan ook dergelijke sporten sponsoren. Dat is één reden waarom automerken niet aan voetbalsponsoring doen.

De tweede reden is dat, vooral in België, je echt moet gaan zoeken naar waar-
dige gesprekspartners. Je vindt in Belgische voetbalclubs bijna geen mensen met
wie je kunt praten, die jouw noden begrijpen, die in staat zijn om daar een pas-
klaar antwoord op te geven. Als ik daar aankom en ik zeg: ik ben een merk en ik
wil via sponsoring dit of dat bereiken, wat kunnen jullie me aanbieden?, dan is
het antwoord: ah, mijnheer, ik zal u het brochuurtje van de club laten zien. Dan
begint de uitleg over hún verhaal. Terwijl ik mijn verhaal aan de voetbalfans wil
verkopen en daarvoor wil betalen. In ons land is er geen respons naar de marke-
tingnoden. Onze clubs zijn daarvoor niet gestructureerd. Enkelingen bij clubs
hebben van die marketingkaas gegeten. Bij de overgrote meerderheid moet je het
zelf allemaal uitzoeken.

Voor potentiële sponsors is dat ontmoedigend. Dat maak je in België op grote
schaal mee, zowel bij Anderlecht als bij Standard als bij de mindere goden. Er
wordt hier niet gewerkt op maat van de noden van de sponsor. Je ontmoet in het
voetbal zelden een marketingdeskundige als gesprekspartner.

KLEUREN, UITDAGER EN VEDETTE TORRES

Ik geef het voorbeeld van mijn bedrijf. KIA zoekt het spiegelbeeld van onze strate-
gie. In tegenstelling tot wat iedereen denkt, zijn voor ons niet de sportieve presta-
ties het allerbelangrijkste. Je wordt natuurlijk altijd liever met succes dan met fa-
len in verband gebracht maar wij hebben andere prioriteiten.

Wij zijn een jong, opkomend en dynamisch merk. Wij willen de uitdagers
van de groten zijn. *The power to surprise*, luidt onze slogan. Clubs die het vuur aan
de schenen van de topclubs kunnen leggen, interesseren ons. De ploegen die we
in het buitenland sponsoren, zijn het beste voorbeeld. KIA prijkt op het shirt van
Atletico Madrid, vorig jaar vierde in Spanje en dit seizoen de grote uitdager van
Real Madrid en FC Barcelona. Atletico Madrid is een succesverhaal. Girondins de
Bordeaux, vorig jaar na Olympique Lyon tweede in Frankrijk, ligt in dezelfde lijn.

KIA gaat voor clubs waar publiekslievelingen rondlopen. Toen wij het contract
met Atletico Madrid tekenden, speelde Fernando Torres er nog. Rond Torres zijn
campagnes gebouwd, heel specifiek. Individuele sterren zijn dus ook belangrijk.

De kleurencontext moet ook passen. Onze bedrijfskleuren zijn rood en wit.
Dat gaat niet op het shirt van Anderlecht, of toch heel moeilijk. Bij Girondins de
Bordeaux en Atletico Madrid gaat dat wel. Perfect zelfs. Er staat maar één naam
op de truitjes: KIA. Ik kan het professionalisme van een club aflezen van de trui-

tjes. Hoe meer sponsors er op de trui staan, hoe minder professioneel. Hoe kan je voor een bepaald imago gaan met vier andere namen op een trui? Dat heeft zijn prijs, maar dat is zo voor professionalisme.

Deze strategie legde ik al aan verschillende clubs hier in België uit. Zo'n samenwerking kun je uitwerken met een gedetailleerde marketingcampagne. Infrastructureel, *boarding*-reclame, zelfs met een stadionbenaming. Van zulke gesprekken met de clubs kom je meestal ontgoocheld terug.

We blijven proberen. We willen aanwezig zijn. De balans van sportsponsoring is nog altijd positief. De fall-out die je krijgt uit associatie met voetbal is bijzonder interessant. Dat verandert niet.

FC BRUSSELS IS HET STERKSTE MARKETINGCONCEPT IN BELGIË

FC Brussels is het sterkste marketingconcept in België. Daar blijf ik, ondanks onze breuk, bij. Uitdager van Anderlecht in een grote economische regio als Brussel. Het is een taalgrensoverschrijdende club. Je moet geen kosten gaan verdubbelen tussen noord en zuid in ons land. Je moet geen twee keer betalen. Bovendien had FC Brussels een verleden met RWDM, werd toen zelfs kampioen. Men mag zeggen van hem wat men wil, maar voorzitter Johan Vermeersch belichaamt dynamisme.

Twee dingen zijn verkeerd gegaan. Ten eerste zijn de sportieve beloften nooit waargemaakt. Ik zei al dat onze sponsoring niet staat of valt met resultaten. Maar we zijn iets te vaak misleid. Bij elke aankoop zei de club: nu hebben we hem gevonden. Gorius en Le Postellec, dat waren dé mannen die het eens gingen doen. Je had enkele sterkhouders met doorgroeipotentieel zoals Colpaert en Haydock. Zelfs enkele emblematische figuren zoals Culek en Nys. Maar er was nooit de vedette die we zochten. Geen Torres, zelfs niet op het niveau van FC Brussels.

Tweede punt: bij gebrek aan sportieve resultaten dacht Johan Vermeersch dat hij zelf de vedette moest spelen en zelf de actualiteit maken. Dat is hem gelukt, maar hoe en ten koste van wat? Pr-neerslag wordt gemeten met positieve, negatieve en neutrale communicatie. Op een bepaald ogenblik haalde de negatieve communicatie het van de positieve communicatie. We konden niet meer praten over een imago-ondersteunend concept. Vermeersch dacht daar anders over. Alle publiciteit is goede publiciteit, zegt hij.

Wij werken in dit bedrijf met rode en groene balletjes. Rood is negatieve

communicatie, groen is positieve communicatie. Die rapporten werden om de maand naar de KIA-hoofdzetel in Seoel opgestuurd. In het geval van FC Brussels hadden we veel rode bolletjes en kregen we vanuit Seoel veel vragen waar we verveeld mee zaten.

Na die racistische uitspraken van Vermeersch was het natuurlijk over. Ik stond onder druk vanuit Seoel en van mijn mensen hier op het bedrijf. Ik heb vijftig werknemers. KIA is bewust een zeer multicultureel bedrijf. Er lopen Turken en Marokkanen rond. Ik kreeg van bepaalde medewerkers de opmerking: laten wij dat zomaar zeggen?

CLUBVOORZITTERS ZIJN PRIMA DONNA'S

De ideale voorzitter heb ik op Belgisch vlak nog niet ontmoet. Hier zijn het prima donna's die ofwel heel veel van voetbal kennen maar qua beleid tekortschieten ofwel omgekeerd. Op internationaal vlak is het helemaal anders. Ik sprak met de mensen van Bordeaux en Atletico Madrid. Dat is anders dan in België.

Als je als sponsor in een raad van bestuur van een club probeert te geraken, gaan de stekels opstaan. Proberen mee te denken over de sportieve en commerciële belangen van een club is al voldoende om heilige huisjes omver te trappen.

Er komen emoties boven. Dan wordt er geschermd met 'de roots van de club' en klinkt het al snel: wat kennen die mannen van voetbal? Het klassieke *not invented here*-syndroom: er worden al snel 36 redenen gevonden om het niet te doen.

En toch, puur bedrijfsmatig en objectief bekeken, kan een club via een project van punt A naar punt B worden gebracht. Met gebundelde krachten. In Nederland is men al veel langer tot dat besef gekomen. Dat leidde tot de bouw van grote voetbalthemaparken. Die worden als een bedrijf geleid. Daarin heb je meerdere activiteiten, waarin iedere tak van de club als dusdanig wordt erkend.

Bepaalde Belgische profclubs, niet allemaal, worden geleid als een bananenrepubliek. Met amateurisme en ego's die alles rondom zich verpletteren.

VOETBALSPONSORS ZIJN GEFRUSTREERD

In het algemeen heeft het te maken met een onprofessionele of een te weinig professionele bedrijfscultuur. Het voetbal wordt niet serieus genoeg geleid. En dan

heb je bepaalde banden die bestaan tussen die bedrijven. De fameuze band van Etienne Davignon met Anderlecht. Daar kun je niet aan raken. Dat zijn de heilige huisjes.

In Nederland is dat anders. Daar neemt men de cijfers en leert men eruit. Dat zijn de klanten die we willen bereiken. We doen dat op die bepaalde manier en met die bepaalde middelen. Er wordt een businessplan opgesteld. Je kunt er perfect uit leren en je kunt het bijsturen.

De structuur van een club begint bij de basis. Je begint bij de jeugdwerking, het patrimonium van de club. Die lokale verankering moet er zijn, om een community te kunnen uitbouwen. Met die onderbouw is het een kwestie van vorming en infrastructuur. Voldoe je daaraan, dan kun je aan spektakel en sportieve prestaties denken.

Van bovenaf moet een bedrijfsstructuur worden gebouwd met mensen die dat gaan exploiteren. Hoeveel clubs in België beschikken over een duidelijk organigram? Met duidelijk afgelijnde verantwoordelijkheden, met niet-overlappende verantwoordelijkheden, met duidelijke *reporting lines*? Met een orgaan bij wie je verantwoording aflegt? Wie heeft dat mooi voor elkaar? In Nederland vind je dat wel.

Ik noem dat de frietkraammentaliteit. Dat is waarom de fastfoodrestaurants het nooit hebben gehaald in België. Omdat de frietkramen er waren. Voor mij moeten de frietkramen niet uit het straatbeeld. Maar als dat de overheersende cultuur is, zit je op wereldvlak met een probleem. De anderen spelen in een McDonald's League. Het frietkraam *Bij Julie op de hoek* kan het niet halen van McDonald's.

Ik bedoel: het is heel belangrijk dat mensen uit de bedrijfswereld professionele klankborden hebben, clubfunctionarissen bij wie ze hun noden kunnen luchten en waar een pasklare oplossing wordt geboden door samen te denken. Dat is een bedrijfsmodel, een communicatiemodel.

Voor sponsors van Belgische clubs is dat een heel grote frustratie. Er zijn heel wat bedrijven die aan sponsoring doen of willen doen. Ze vinden geen volwaardige gesprekspartners. Als je in de coulissen met die mannen praat, hoor je die frustratie.

Natuurlijk zijn de sponsors passanten. Maar de voorzitters hebben schrik voor sponsors. Drukt die te veel zijn stempel, dan kan de club in gevaar komen. Die reactie. Toch moeten de clubs beseffen dat ze met klanten te maken hebben. Een bedrijf moet zich toch steeds aanpassen aan klanten? Wij zijn klanten van een club. Zij verkopen ons hun entertainment, hun mediawaarden. Wij betalen. In ruil daarvoor moeten zij luisteren naar onze noden, plannen en ideeën.

RACING GENK EN ABBAS BAYAT WETEN VAN WANTEN

Wat men ook beweert, een voetbalclub leiden vertoont veel gelijkenissen met een bedrijf leiden. Het gaat, of zou moeten gaan, over strategieën, een doelpubliek bewerken, de klant tevredenstellen door spektakel te brengen.

In België is er heel wat mogelijk. Maar de Belg is te veel bankier, te veel ondernemer van de oude stempel in vergelijking met de Nederlanders. Het Nederlandse bedrijfsleven is veel meer gestructureerd naar wereldmodel, waar men een strikte scheiding heeft tussen het financiële, de communicatie, de strategie en het functionele. In België is dat allemaal zeer wazig. Let wel, dat is de bedrijfscultuur in zijn geheel. Onze bedrijfscultuur, ook bij de voetbalclubs, moet meer Angelsaksisch worden. Zo kan je tot mooie succesverhalen komen.

Her en der zie je goede initiatieven. De manier waarop Racing Genk het een aantal jaren aanpakte, was goed. Dat lijkt me alweer verwaterd. Toen Abbas Bayat met zijn internationale ervaring bij Charleroi binnenkwam, vond ik dat heel interessant. Die man praat heel verstandig over zaken en voetbal. Maar Bayat is bezig met van alles en nog wat. Dan komt zijn neefje Mogi de boel runnen en heb je weer het egofenomeen dat het haalt.

Bij Anderlecht is er goede wil genoeg. Maar je hebt de duistere schaduwen uit het verleden die daar een rol blijven spelen. De interne machtsstrijd ook.

Clubleiders zijn het roerend met mij eens als ik met hen daarover praat. Volgens hervallen ze in de oudere versie. Dat is omdat het conservatisme het nog altijd haalt. Er zijn jonge mensen in het voetbal die denken zoals ik, maar die worden verstikt onder het ego van hun voorzitter, zoals een Roland Duchâtelet bij Sint-Truiden. Anderlecht-manager Herman Van Holsbeek praat dezelfde taal als ik maar zijn vleugels zijn geknipt.

HET WONDER VAN CREYF'S

Bedrijven kunnen echt creatief zijn in het voetbal. Twee jaar geleden gaf Creyf's interim een indrukwekkend voorbeeld. Zij werden in het slot van het seizoen 2006-07 sponsor van verschillende eersteklassers. Zeer regionaal verdeeld. Die clubs speelden de laatste wedstrijden in de kleuren van Creyf's en met de naam van het bedrijf op het shirt. Een heel simpele maar pertinente marketingoefening.

Het succes was enorm. In zoverre zelfs dat het bedrijf tegen een supermeerwaarde is verkocht. Start People heet het nu. Allemaal dankzij het succes en het dynamisme dat ze met hun creatieve invallen uitstraalden. Economisch is dat een enorm succesverhaal. Dankzij het voetbal.

Ik weet dat de clubkleuren daardoor in bepaalde wedstrijden moesten worden aangepast. Als dat eenmalig is, is dat zo erg? Je mag van Standard niet verlangen dat ze in het oranje gaan spelen, maar die ene keer, om een commercieel interessante stunt uit te halen? Dat bedoel ik met beantwoorden aan de noden van de sponsor.

Is dat te commercieel voor de supporters? Dan moet je kijken hoe je de onvrede bij de supporters kunt wegnemen. Er zijn veel manieren om de supporter daarvoor welwillend te maken. Polsbandjes, vlaggetjes... ik noem maar wat. Er bestaan marketingtechnieken om het gevoel van uitbuiting door commercie op te lossen.

WIJ BETALEN HET LOON VAN MBARK BOUSSOUFA

Er zijn andere manieren van sponsoring. Zo wilden wij vorig jaar een deel van het contract van Mbark Boussoufa bij Anderlecht betalen. Waarom? We hebben 30.000 klanten bij KIA. Wij hebben veel klanten van Noord-Afrikaanse origine. Onze klandizie zit voor een groot deel bij nieuwe Belgen, dat zijn er meer dan 300.000. De link met Boussoufa is snel gelegd. Dan ga je aan specifieke doelgroepmarketing doen.

Ik ben met dat voorstel naar Anderlecht getrokken, maar het werd afgeketst. Uiteindelijk losten ze het zelf op. In België was ons voorstel nieuw, in andere landen is dat algemeen aanvaard. Daar kunnen perfecte afspraken rond gemaakt worden. De club kan perfect alle transferrechten over de speler behouden, want daar is het niet om te doen. Het gaat om kristalheldere afspraken zodat er geen conflicten komen. Voor Anderlecht had dat perfect een win-winsituatie kunnen zijn. Je moet de mogelijkheden willen zien. Daar zijn we in België blijkbaar nog niet klaar voor.

Wij kunnen geen loge meer kopen op Anderlecht. Die zitten allemaal vol. Was die constructie met Boussoufa voor de club geen manier om een sponsor te binden, zodat we niet elders gaan? Zelfs bij Anderlecht beseft men niet dat het merk Anderlecht zoveel rijker is dan alleen die infrastructuur. Maar de clublei-

ders denken te vaak in termen van bakstenen, niet in termen van concept of het product en de uitstraling.

LEVE CERCLE

Sommige clubs zijn grijze meelopers. Als je in de zomer leest wat hun ambities voor het seizoen zijn, dan is dat een herhaling van het jaar daarvoor. In plaats van zich te profileren. Cercle is op dat vlak het mooiste verhaal van de afgelopen jaren. Cercle profileert zich op een andere manier en zij zijn daar vorig seizoen ook sportief zeer goed in geslaagd. Cercle biedt op dit ogenblik iets dat sponsors moet aantrekken. *Come from behind*, traditie, een plotse renouveau. Veel bedrijven willen zich met die filosofie identificeren. Een traditie van lang slapend geweest en nu plots jong en dynamisch. Ook de trainer straalt dat uit.

Er zijn plots heel veel Belgische voetballiefhebbers die sympathie hebben voor Cercle. Zelfs in het zuiden van het land. Op Studio 1, het voetbalprogramma op maandagavond op RTBf, werd er wekelijks in lovende termen over Cercle gesproken. Ze hadden enkele verankeringspunten, zoals Glen De Boeck, die lang bij Anderlecht speelde. De Belgische voetbalbond moet ook op die kar springen. Het gaat weer beter met het Belgische voetbal. Renouveau.

COMMUNITY KAN GELD OPBRENGEN

Wat in ons land ontbreekt, is de *community building*. Community is kapitaal, de hoofdverantwoordelijkheid van de clubs. Daar kunnen sponsors mee helpen en scoren. Neem het Amerikaanse model: de Laker-community. Je bent een Laker of je bent het niet. De Bostons Celtics, je bent een Celtic of je bent het niet. Mensen identificeren zich volledig met die club.

Daarom moeten clubs Belgische spelers kiezen. Anders is het simpel: we zijn sponsor van enkele grote clubs en we proberen hier die grote clubs aan de man te brengen. Dat zijn Aziatische toestanden, daar heb je de beleving van voetbal op een andere manier. In België wordt het voetbal gespeeld door vele jeugdspelertjes. Die lokale verankering is heel belangrijk.

Dat kan in het Belgische voetbal, zelfs in het internationale voetbal, nog veel beter. Daar willen sponsors dolgraag aan meewerken. Een mooi voorbeeld: de

Pallieters van Lierse. Hoeveel bedrijven zijn niet geïnteresseerd in jonge bonvivants die zich Pallieter noemen? Dat is een zeer rijk marketingconcept. Werk daar een mooie beeldvorming rond en dat is een fortuin waard. Standard, de Rouches. Daar kan een enorme community rond worden gebouwd. Al het Luikse, het bourgondische, het flamboyante en het rebelse die ermee gepaard gaan.

Bouw rond Pallieters en Rouches een community naar Amerikaans sportmodel en de bedrijven stromen toe. Standard-shirtsponsor Base begrijpt dat heel goed. De Zuid-Afrikaan die Base leidt, praat zeer verstandig over marketing en communicatie.

POLITICI HINDEREN DE VOETBALBOND

Over de voetbalbond kan ik dezelfde uitspraken doen als over de clubs. De structuren moeten veranderen. Dat heb ik ook tegen bondsvoorzitter François De Keersmaeker gezegd. Die man luistert en geeft me gelijk. Ik weiger op de bond te schieten. Het probleem van het staatsbestel met verschillende regio's steekt veel stokken in de wielen. Er is te weinig betrokkenheid van de politiek.

Minister Anciaux probeert de bond te paaien met subsidies bij splitsing in een Vlaamse en Franstalige vleugel. Als bedrijfsleider ben ik niet geïnteresseerd in een gesplitste voetbalbond. Gewoon vanwege de kosten. In een gesplitst land staan we voor twee of zelfs drie sponsoringkosten. Eén aan Waalse kant, één aan Vlaamse kant en misschien nog één aan Brusselse kant. Het bedrijfsleven is per definitie, omwille van hun portemonnee, zeer Belgisch gezind. Hoe groter de eenheid, hoe meer en hoe gemakkelijker men er return kan uit halen. Zo simpel is het.

Hier weet je niet wat de politici willen, zelfs niet binnen één partij. CD&V-ministers reageren op een verschillende manier op het voetbal. Jean-Luc Dehaene profileerde zich zeer pro voetbal. Hij gaf zeer duidelijke beleidsimpulsen, Belgische impulsen. Er was steun van de overheid voor Euro 2000. Die steun is nu afwezig. Er wordt *lipservice* gedaan aan Alain Courtois om het WK 2018 binnen te halen. Wie gaat het betalen? De gewesten? Het federale niveau?

VOETBAL ZIT AAN ZIJN PLAFOND

Het voetbal moet opletten. Ik was bij sponsorbesprekingen in Engeland. Daar is het veel te duur geworden. Ik vraag me af of men zich daarvan bewust is. Voetbal

is *entertaining media* en kan dus op de wip komen.

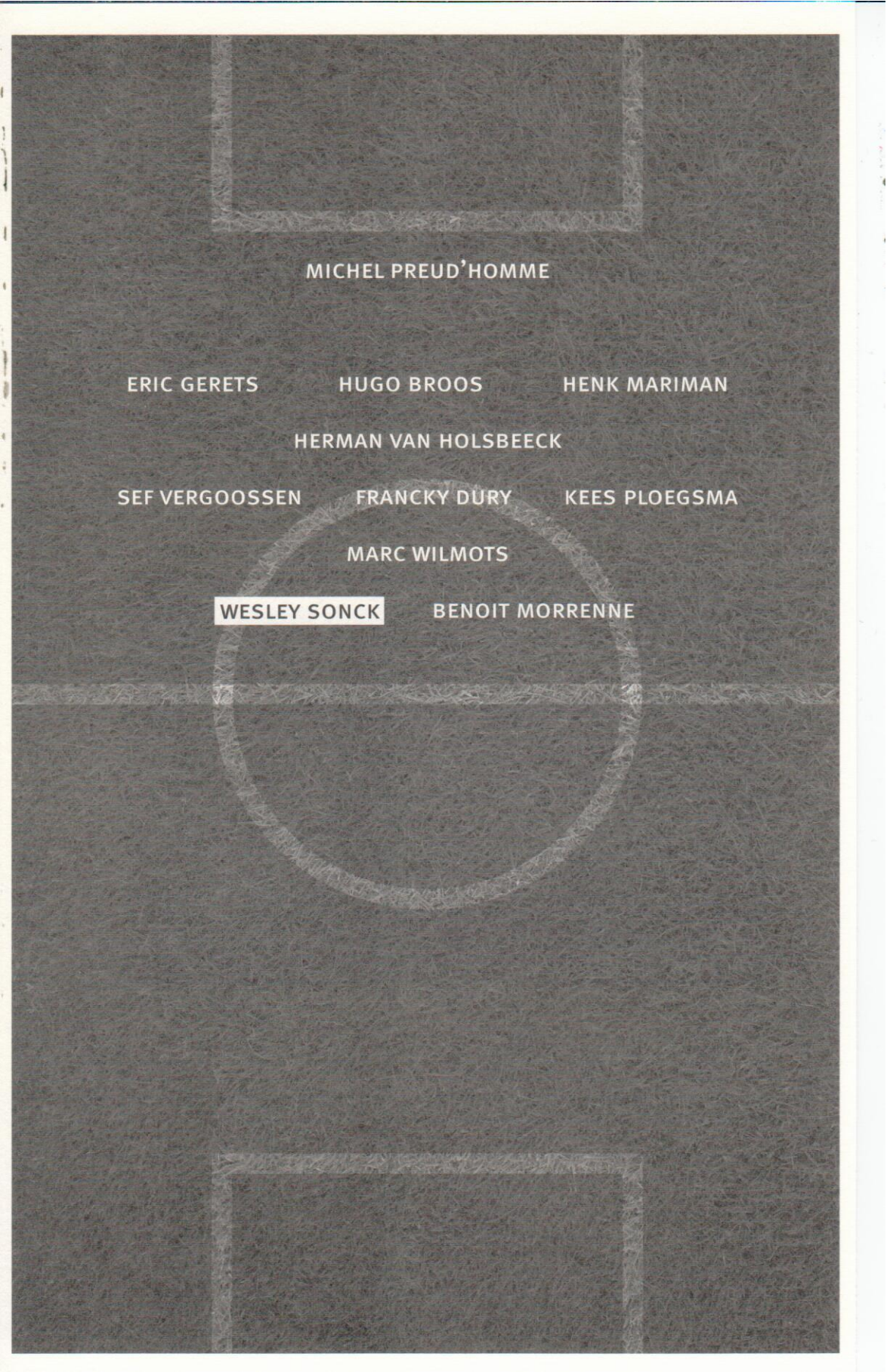
Veel groei zit er niet meer in. Waar gaat men nog groei halen? Men heeft het geprobeerd in de States. Dat is niet gelukt. Voetbal is daar nog altijd een marginale sport, een vrouwensport vooral, te vergelijken met softbal. Wat deed David Beckham in de VS voor het voetbal? De enigen die daar beter van zijn geworden zijn de tabloids en de sensatiepers. Op het gebied van sport is er weinig van terechtgekomen.

In Japan is voetbal een van de vele sporten. In Azië is het meer een cultus rond de vedetten dan een echte sport. China springt ook op die kar. India gaat waarschijnlijk dezelfde weg op maar ook daar zal het louter commercieel blijven. De commercie is ermee gediend, maar het voetbal zelf? In Afrika ontbreken de economische groeipolen. Dat zie ik daar niet zo snel veranderen.

Voetbal moet beseffen: de bomen kunnen niet tot in de hemel groeien. Het is net zoals de beurs.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Clubs moeten zich zo structureren dat ze een waardige gesprekspartner voor sponsors kunnen zijn. Dat is nu absoluut niet zo.
- 2 Besturen moeten meer nadenken over hoe ze de sponsors kunnen tevredenstellen en hun protectionistische '*not invented here*'-politiek laten varen.
- 3 Clubs maken verbazend weinig gebruik van hun marketingpotentieel. Waarom worden merknamen als pakweg 'Pallietiers' en 'Rouches' niet meer commercieel gebruikt?
- 4 'Community building' is voor de Belgische voetbalclubs het grootste onontgonnen terrein.
- 5 De bomen groeien niet tot in de hemel. In het buitenland zit het voetbal commercieel bekeken aan zijn plafond. Zijn onze clubs zich daarvan bewust?

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Hedendaagse vergelijking tussen

België en het buitenland

Wesley Sonck

'Inkrimping competitie is geen goede zaak'

Wesley Sonck is een van de beste Belgische voetballers op dit moment. Zijn interlandcarrière loopt als een trein en bij Club Brugge is hij een onmisbare pion in de aanval. De dertigjarige spits maakte zijn weg via VK Ninove over RWDM, Germinal Ekeren, Germinal Beerschot en Racing Genk tot bij het grote Ajax Amsterdam. Dat dankte hij aan het feit dat hij tweemaal op rij topschutter was en de Gouden Schoen behaalde in 2002. Bij het voetbalinstituut in Amsterdam trainde en speelde hij met intussen tot wereldvedetten uitgegroeide spelers als Zlatan Ibrahimovic, Rafael van der Vaart en Wesley Sneijder. Sonck leerde daar omgaan met de harde profmentaliteit. Na Ajax verhuisde hij naar de Duitse *Traditionsverein* Borussia Mönchengladbach, waar hij een inzicht kreeg in de Duitse karakters. Intussen speelt hij al anderhalf jaar opnieuw in België. Weinige spelers zijn zo goed geplaatst om hun licht te laten schijnen over het internationale en nationale voetbal.

Ik ben in 2003 naar Ajax vertrokken en in 2007 naar België teruggekeerd. Het grootste verschil dat mij is opgevallen, is de fysieke evolutie. Duelkracht, snelheid... het is allemaal veel feller geworden. Ik liet me vertellen dat de ontwikkeling van het fysieke aspect is begonnen na de afschaffing van de terugspeelbal. Dat was voor ik profvoetballer werd. De spelers hadden na die afschaffing plots weinig tijd om tijdens een match te herademen. Daarom is men specifiek op fysieke aspecten gaan trainen.

Ik denk dat dit de grootste ontwikkeling van de laatste jaren in België is. Snelheid en kracht zijn echte werkpunten geworden. Niet meer te vergelijken met

toen ik bij Molenbeek begon te voetballen. Ik denk dat wij niet eens een specifieke fysiektrainer hadden. Nu heeft elke club dat, bovendien met aangepaste programma's voor de spelers.

Toen ik na vier jaar terugkwam, merkte ik dat de meeste clubs in België iets professioneler zijn geworden. Trainers hebben nu meer mogelijkheden om professioneel te werken. Toch blijft er een grote 'maar'. In de clubbesturen zitten soms mensen die geen kaas van profvoetbal hebben gegeten. Ik maakte zulke mensen mee en die houden de ontwikkeling van ons voetbal tegen.

IN BELGIË ZIJN VOORZITTERS BIJNA VRIENDEN

In Nederland en Duitsland zie je nooit bestuursleden in de kleedkamer. Met een probleem moest je bij de manager of de technisch directeur terecht. De voorzitter hield zich daar niet rechtstreeks mee bezig. In België is dat helemaal anders. Hier hebben de rijken het voor het zeggen. Zo sta je natuurlijk zwak want als die wegvallen, blijft er niks meer over.

Bij Ajax en Borussia Mönchengladbach waren de voorzitters niet de mannen die het grote geld meebrachten. Die voorzitters kwamen veel minder in de pers. Dat is hier anders. Ik sprak met de voorzitters van Ajax en Mönchengladbach eigenlijk nooit over voetbal. Met Jos Vaessen, toen nog voorzitter van Racing Genk, heb ik heel veel gepraat.

Onze voorzitters zijn doorgaans supporters in hart en nieren. Als speler maakt me dat niet veel uit of de voorzitter in de kleedkamer komt of niet. Voor trainers is dat wellicht wat anders. Een trainer moet je laten werken. Dat gebeurde in Nederland en Duitsland. Als de voorzitter daar met de trainer gaat praten, is het meteen serieus.

INKRIMPING GAAT ONS VOETBAL NIET REDDEN

Soms begrijp ik niet goed waar onze clubleiders naartoe willen. Zo ben ik helemaal geen voorstander van de inkrimping van de competitie naar zestien clubs en play-offs daaraan vastgekleefd. Kijk naar Nederland. Daar schaften ze het alweer af. Daar ontdekten ze al dat het niet goed is. Wij maken het erger. Na een volledige competitie met zestien ploegen is de kampioen zelfs nog niet bekend.

Een ploeg die na dertig wedstrijden eerste eindigt, kan naast de Europese prijzen vallen. Hoe is dat nu mogelijk?

Het zal de waarde van die eerste competitieronde zwaar uithollen. De topclubs kunnen in perioden gaan werken. Als de kloof redelijk groot is, kan je de riem eraf leggen. Dat je de helft van de punten naar de play-offs mag meenemen, is ook al zo vreemd. Wat ben je met een voorsprong van acht punten na dertig speeldagen als die daarna slechts vier punten is? Dat is niks waard want je moet nog twee keer tegen je directe concurrenten.

Ik vraag me echt af waarom we die eerste dertig matches spelen. Hadden ze niet beter zoals in Schotland of Zwitserland gedaan, met een kleinere competitie? Daar heb je twaalf ploegen in een competitie waar je vier keer tegen elkaar speelt. Zo zal het niveau echt naar boven gaan.

De typische voetbalverrassingen worden nu uitgesloten. Met Racing Genk werden we kampioen omdat we twee keer wonnen van Anderlecht. Maar vier keer? Ik snap dat niet goed. Genk kan na dertig speeldagen eerste staan. Ze krijgen vijf thuiswedstrijden extra inkomsten. Grijpen ze uiteindelijk naast de titel, dan is dat financiële voordeel helemaal weg. Waar sta je dan?

Voetballers zullen tijdens die eerste dertig speeldagen mogelijk wat meer rust krijgen. Daar ben ik niet zo blij mee. Ik speel liever om de drie dagen een wedstrijd. Ik ben blij dat er iets verandert in het Belgische voetbal. Maar ze slaan de bal mis. Zoals met dat kerstvoetbal. Gaan we daarmee het Belgische voetbal beter maken? Hoe zullen de velden er dan bij liggen?

GELD HEEFT NIKS MET MENTALITEIT TE MAKEN

Op het moment dat er beslissingen moeten worden genomen over contracten, oké, dan wordt er over geld gediscussieerd. Het gaat zoals in de zakenwereld. Soms moet je heel menselijk zijn, soms heel hard. Dat is best raar. Eerst zit je daar als twee verschillende partijen, die allebei het onderste uit de kan willen, tegenover elkaar. Eens afgerond, moet je als de beste vrienden samenwerken. Zodra die onderhandelingen achter de rug zijn, telt het sportieve. De eerste keer dat ik echt aan geld dacht, was bij mijn vertrek naar Ajax. Aan de onderhandelingsstafel.

Ik hoop dat het gepraat over de invloed van het geld op de mentaliteit van een speler ophoudt. Het geld is voor de meeste voetballers maar een secundaire factor. Marc Degryse zei me toen we samen bij Germinal Beerschot speelden: 'Geld

komt later wel, denk eerst aan het sportieve. Je zult nog genoeg verdienen als je het goed doet.'

Dat is juist. Goed spelen in België betekent dat ze je snel komen weghalen. We hebben genoeg voorbeelden van goede Belgische spelers die in Nederland, Engeland of Frankrijk veel geld verdienen. Die jongens waren nooit op het geld gefocust. Doe je het sportief goed, dan volgt het geld vanzelf.

Marouane Fellaini speelt bij Everton en is wellicht een van de best verdienen- de Belgische voetballers op dit moment. Bij de nationale ploeg praatte ik met hem. Dat gaat nooit over geld, altijd over het sportieve. Hij is niet hautain of zo. Fellaini zit al veel verder qua niveau dan ik ooit gezeten heb maar voor hem pri- meert het sportieve. Dat zal misschien iets veranderen met het ouder worden. Dat merk ik bij mezelf. Ik heb een familie. Ik heb kinderen. Ik denk er wellicht wat meer aan dan vroeger. Maar als ik op het veld sta of ik ben bezig met trainen, dan is dat ver weg.

Alles komt in beginsel uit jezelf. Welk kind denkt aan het geld als hij op jon- ge leeftijd begint te voetballen? Het geeft niet of je rijk bent of niet. Je begint te voetballen omdat je het graag doet. Een kind wint graag omdat het dat prettig vindt. Dat heeft niets met geld te maken.

ER IS NOG RESPECT VOOR OUDERE SPELERS

Is de mentaliteit van de speler veranderd? Ik hoor dat van de oudere spelers. Vroe- ger moest je zwijgen en luisteren tijdens de eerste maanden in de kleedkamer van de eerste ploeg. Die tijden zijn voorbij. Een jonge gast tegenwoordig is mon- dig. Een verkeerde gevolgtrekking daaruit is dat ze minder respect hebben voor de ouderen. Dat vind ik niet. Zoiets kwam vroeger uit jezelf en vandaag nog.

Als je met iemand samenspeelt, moet je altijd respect hebben voor je ploeg- maat. Men moet respect hebben voor de carrière van een andere speler. Dat bete- kent niet dat je niet mag discussiëren. Sommigen kunnen daar niet tegen maar dat heeft niets meer met respect te maken. Dat hangt meer af van het karakter van de persoon zelf.

BELGISCHE TRAINERS ZIJN NIET SLECHTER

Ik voetbalde in Nederland en Duitsland. Wat me daar opviel, was dat alles altijd tiptop in orde was. De structuur en de cultuur van de club waren kraakhelder. Dat heb ik in België niet gezien. Dat heeft te maken met de grootte van een club, de grootte van een land. Ajax is een grote club maar Duitsland maakte nog meer indruk. De entourage rond die clubs is helemaal verschillend, ze hebben een heel ander idee van voetbal.

Of de trainers beter dan de Belgen waren? Dat beweer ik zeker niet. Ik werkte in Duitsland onder een bepaalde trainer waarvan je moeilijk kon zeggen dat die goed werkte. Die begon zijn week met een wedstrijd jong tegen oud. De dag na-dien was er de revanche. Eindigde het gelijk, dan organiseerde hij op donderdag nog een revanche. Dat waren zijn trainingen. Ik dacht: ik zit in Duitsland en is dat nu professionalisme? Die trainer had 28 mensen in zijn kern en het enige wat we deden, was grote matches spelen. Zo ben je volgens mij niet met je vak bezig. Ik zeg dat niet uit rancune want onder die trainer, van wie ik de naam liever niet noem, scoorde en speelde ik het meest bij Mönchengladbach.

In het buitenland hebben de trainers gewoon meer mogelijkheden om professioneel te werken. In België zijn er trainers die veel professioneler werken dan in Duitsland of Nederland. Zeker weten. Maar ze worden beperkt door het gebrek aan mogelijkheden.

Ik heb het met 'meer mogelijkheden' niet over de grootte van de trainersstaf. Die is doorgaans niet groter. Eén of twee assistenten, een keeperstrainer, een fysiektrainer... Dat hebben wij ook in Brugge. Het is vooral de infrastructuur die beter is. In het buitenland trainde ik nooit op een slecht veld. Was dat veld niet goed, dan gingen we op een ander. Dat vormde allemaal geen probleem.

Financieel is er op het vlak van transfers meer mogelijk. Ze konden zomaar zes à zeven miljoen euro betalen voor een speler. Zo is het voor een trainer iets makkelijker om succes te hebben. Als een Belgische trainer zich kan inleven in de visie van Ajax, kan hij er slagen, daar ben ik zeker van.

NEDERLANDSE TRAINERS HEBBEN IETS MEER

De meest geroemde trainers zijn de Nederlanders. Ik trainde onder Ronald Koeman, Dick Advocaat en Sef Vergoossen. Dat waren stuk voor stuk goede trainers.

De trainingen van Ronald Koeman waren goed en telkens opnieuw heel doordacht samengesteld. Koeman had een bepaalde visie en daar week hij niet van af. Hij kon ook terugvallen op zijn spelerservaring. Hem kon je niks wijsmaken. Hij kon het allemaal goed overbrengen. De manier waarop Nederlanders met het menselijke aspect omgaan, is altijd top. Dat is echt knap.

Je moet niet op hoog niveau hebben gespeeld om een uitstekende trainer te zijn. Sef Vergoossen is wellicht de beste trainer die ik ooit heb gehad. Wel, die man heeft nooit gevoetbald. Integendeel, hij vertelde me dat hij eigenlijk wielrenner wilde worden. Hoe hij op zijn manier bij Racing Genk indertijd een groep neerzette, was pure klasse. Natuurlijk zat in die groep talent. Daarnaast waren er veel jonge spelers bij die nu zelfs niet meer in derde of vierde klasse maar in provinciale spelen. Die maakten ons mee kampioen. Zoiets kan alleen omdat de trainer van een groep iets maakt.

De werkwijze van Vergoossen was voor mij revolutionair. Iedereen was even belangrijk voor hem. Niet alleen als speler, ook als mens. Hij wist dat hij iedereen nodig had. Dat perfecte aanvoelen is een heel belangrijke eigenschap voor een trainer. De manier waarop Vergoossen aan de groep overbracht wat hij wilde, vind ik het beste wat ik al heb meegemaakt. Hij had een sterk psychologisch doorzicht. Soms was hij heel vriendelijk met mij maar hij kon me even later helemaal afmaken. Die menselijkheid afwisselen met hardheid is nodig. Topsport is hard. Zijn werkwijze was een verrijking en het is geen toeval dat hij een Nederlander is. Hij is daar gevormd. Nederlandse trainers hebben een visie en wijken daar niet van af. De spelers vinden dat goed.

De inhoud van de trainingen is onder Nederlanders volledig anders. Onder een Nederlander deed ik bijna elke dag oefeningen op pass- en trapvormen. Dat deed ik in België of Duitsland dus nooit. Tenzij onder Nederlandse trainers: in Genk onder Sef Vergoossen en in Duitsland onder Dick Advocaat. Dat is heel vreemd. Bij Nederlandse trainers doe je bijna niks anders en bij andere trainers doe je het nooit. Ergens moet er iets mis zijn.

ZELFZEKERHEID BIJ AJAX IS OVERDREVEN

De grootste stap die ik in mijn carrière zette, was van Genk naar Ajax. Ik vind dat het niveau van de Belgische en Nederlandse competitie niet zo ver uit elkaar ligt. Maar de onderlinge concurrentie bij Ajax was en is moordend. Daar is hun clubcultuur op gebouwd. Ik speelde daar met Zlatan Ibrahimovic, Maxwell, Wesley

Sneijder en Rafael van der Vaart. Die spelen nu bij Inter Milaan en Real Madrid. Dan weet je hoe moeilijk ik het had. Ik kan toegeven dat ik tegenover die gasten te kort kwam. Dat was een heel ander niveau. Niet te vergelijken.

Ajax was een goede club. Ik had er maar met één ding moeite: ze vonden altijd van zichzelf dat ze de besten waren. Ik kon daar niet goed mee om. Ik weet dat dit een typisch Belgische reactie is. We zijn een timide volkje. In België ga ik door voor een grote mond. Dat is niks vergeleken met daar. Het is hun manier van werken en dat heeft wel iets. Het jaar nadat we kampioen geworden waren, hoorde bij het clubkostuum een das met het nummer één op. Ik was beschaamd om die das te dragen. Ik vond dat provocatie. Dat is geredeneerd als een Belg. Zo geef je de andere mensen altijd iets om je terug te pakken. Dat is hun manier van doen. Ze vinden dat ze de besten zijn.

Op sommige momenten is dat een hulp. Ze zijn ook al dikwijls met een harde plof met hun voeten opnieuw op de grond gekomen. Ze denken altijd dat ze de Europabeker zullen winnen, dat ze Europees kampioen worden, dat ze wereldkampioen worden. Toch stranden ze altijd. Ze hebben misschien de meeste talenten ter wereld maar er is altijd iets dat hen tegenhoudt om hun doel te bereiken. Hadden ze meer onze mentaliteit, dan zouden ze veel meer bereiken.

Aan de andere kant zouden wij af en toe wat meer van hun zelfzekerheid moeten hebben. Ik heb ook altijd in mezelf geloofd. Er is een groot verschil tussen in je kwaliteiten geloven en zeggen dat je de beste bent. Daar ligt volgens mij het grootste verschil tussen Belgen en Nederlanders. De winnaarsmentaliteit is ongeveer hetzelfde. Het is alleen zo dat zij meer lef en durf tonen omdat ze van zichzelf denken dat ze de besten zijn.

GOEDE CONDITIE GEEFT SPELERS VERTROUWEN

In Duitsland was ik wel bij de betere voetballers. Daar is een goede conditie de regel nummer één. Duitsland is meer dan Nederland te vergelijken met België. Alleen zijn het in Duitsland meer doorzetters. Duitsers scoren altijd in de laatste minuut. Dat is geen toeval. Ik speelde daar met veel mindere voetballers maar die mentaliteit was zo goed dat je ze niet kon missen.

Onder Duitse trainers gingen we elke week minstens één keer in het bos lopen. Ik ben geen type dat graag loopt maar ik vond dat goed. Het gaf een heel goed gevoel te weten dat het conditioneel allemaal snor zat. Ik ben nu zo ver dat

ik op een vrije dag gemakkelijk een uurtje ga lopen. Je moet natuurlijk niet overdrijven maar ik heb er geen slechte ervaring mee.

Het Belgische voetbal zou best van beide iets meepikken. Eigenlijk is het simpel: wedstrijden worden steeds meer beslist door specifieke dingen. Een trainer moet dus veel specifiekier gaan werken. Bij de jeugd al. Bij Ajax is dat verplicht, met links en rechts een pass kunnen geven. Is dat in België ook zo?

Het hangt natuurlijk nog altijd voor een groot deel van jezelf af. Ik oefende na de training urenlang op het trappen van vrijschoppen. Ik heb een vriend die geregeld naar de trainingen van de nationale ploeg kwam kijken. Die vroeg me waarom ik na de training altijd vrije trappen stond te geven want soms trapte ik de meeste ervan tien meter over. Maar zo creëerde ik een balgevoel en dat gevoel heb ik ontwikkeld. Ploegmaats zien dat je wilt en de meer begaafden geven tips. Marc Degryse en Bernd Thijs bijvoorbeeld. Als je na de training direct naar binnen gaat, heb je dat niet. Geen enkele trainer heeft me ooit gezegd dat ik dat moest doen. Ik had die trap tien jaar geleden nog niet. Ik ben dat blijven ontwikkelen en dat doe ik nog altijd. Dat is een kwestie van willen.

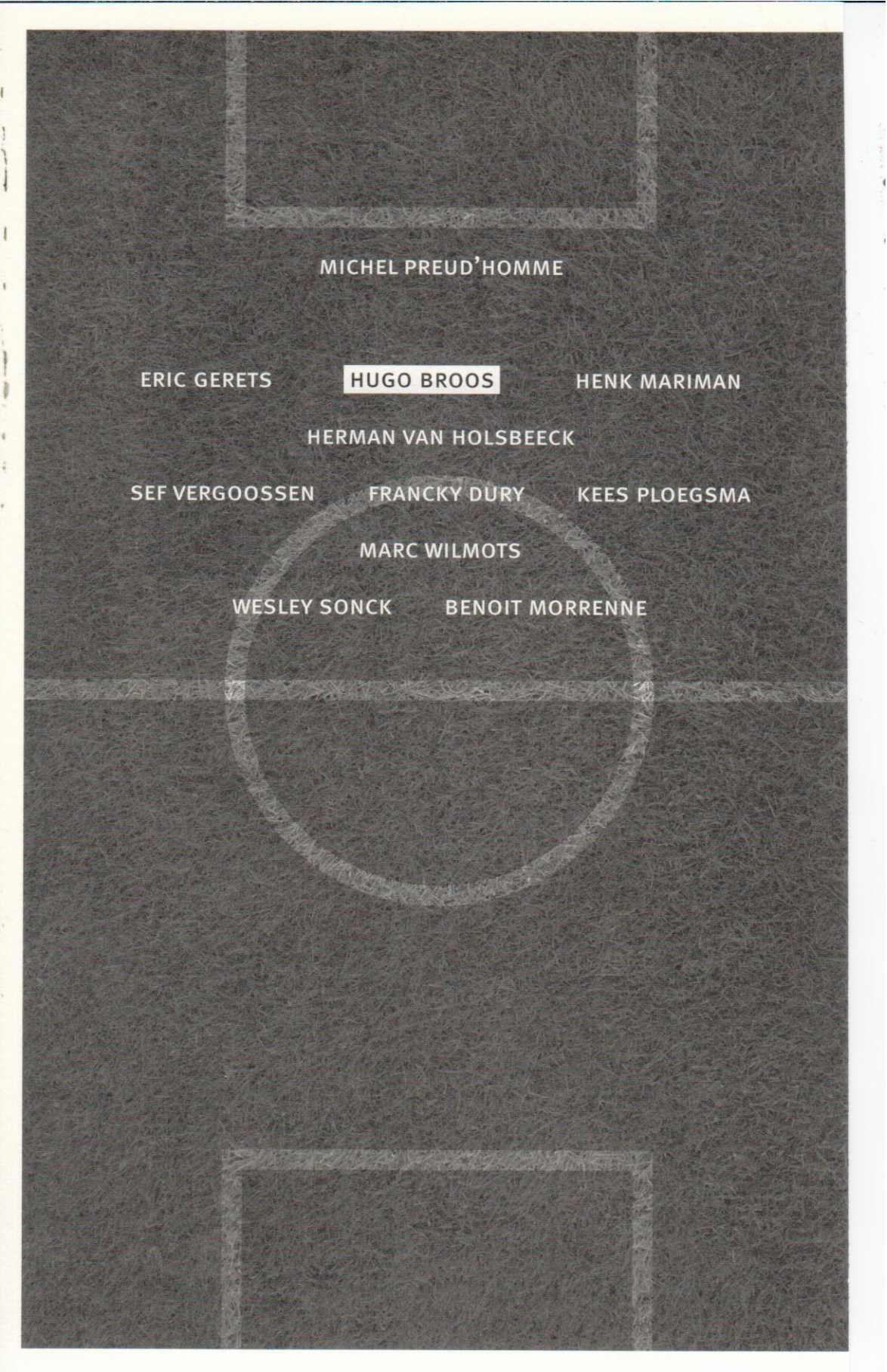
OFFENSIEF SPELSYSTEEM MAAKT SPELERS BETER

Ik werk veel liever met een trainer die voor offensief voetbal kiest. Die trainers, meestal Nederlanders, zijn het meest gewild. Kijk naar Eric Gerets. Ik kan getuigen dat een speler daar beter van wordt. Dat zeg ik niet omdat ik een aanvaller ben. Bij Ajax stond ik niet altijd op mijn favoriete plaats, namelijk centraal in de aanval, maar door de offensieve stijl ben ik daar beter geworden. Net als die twee jaar bij Racing Genk onder Sef Vergoossen.

Een speler heeft meer vertrouwen als de trainer voor aanvallend voetbal kiest. Want zo geeft de trainer aan dat hij in de kwaliteiten van de ploeg gelooft. Natuurlijk ga je eens zwaar de boot in maar een trainer die zegt dat hij meer wil scoren dan de tegenstander ligt altijd goed bij de spelers. Onder Sef Vergoossen verloren we met Genk met 1-5 van Standard. Maar de visie veranderde niet. Dat was zijn manier van denken. Het loonde.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Clubvoorzitters moeten in ons land soms wat meer afstand nemen en de trainers hun werk laten doen.
- 2 De hervorming van de competitie is halfslachtig en daarom niet goed. Typische voetbalverrassingen worden helemaal uitgesloten.
- 3 Geef Belgische trainers meer mogelijkheden om professioneel te werken en zij worden toppers.
- 4 Veel conditietrainingen zoals in Duitsland zijn geen zonde. Het geeft een speler een mentale voorsprong.
- 5 In offensieve spelsystemen worden spelers beter. Het is ook een signaal van de trainer dat hij vertrouwen heeft in zijn spelers.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

De mentaliteit van de spelers

Hugo Broos

'Iedereen is even schuldig'

Hugo Broos heeft een indrukwekkende staat van dienst in het Belgische voetbal. In zijn spelerscarrière bij Anderlecht en Club Brugge werd hij vier keer kampioen, won hij vijf keer de beker en haalde hij drie Europabekers binnen. Hij speelde met de Rode Duivels op het voor België succesvolste tornooi ooit, het WK in Mexico 1986, en haalde 24 A-caps.

Hugo Broos trainde Club Brugge en Anderlecht en werd er drie keer landskampioen (tweemaal met Club Brugge, eenmaal met Anderlecht) en won twee keer de beker (tweemaal met Club Brugge). De 56-jarige Humbekenaar werd vier keer door de profvoetballers verkozen tot Trainer van het Jaar.

In 38 jaar profvoetbal, 17 jaar als speler en 21 jaar als trainer, onderscheidde Hugo Broos zich als een hardwerkende, correcte en succesvolle voetbalpersoonlijkheid die er een scherpe visie op na houdt. Hij schrikt er niet voor terug om die te uiten. Net zoals in dit hoofdstuk over de veranderde mentaliteit van de spelers, zijn stokpaardje.

Er is redelijk veel veranderd sinds ik twintig jaar geleden begon. Het sleutelmoment was natuurlijk het Bosman-arrest in 1995. De gevolgen daarvan veranderden het hele voetballandschap.

Meer specifiek voor een trainer is het sindsdien zo dat je niet meer weet met welke spelers je een seizoen kunt rondmaken. Zelfs spelers die langdurige contracten hebben, zijn geen zekerheid meer. Vroeger begon ik in juli aan een seizoen en ik wist dat die spelers tot het einde van het seizoen mijn groep vormden. Nu begin je doorgaans met een onvolledige groep aan het seizoen. Is alles uiteindelijk zoals het hoort en draait het een beetje goed, dan loop je het gevaar dat je je twee beste spelers kwijt bent in de transferperiode in januari. Op langere termijn werken is onmogelijk geworden. Met alle gevolgen van dien, voor het werk van de trainer, het gevoel van de supporters en de mentaliteit van de spelers.

Spelers die vrij zijn aan het einde van hun contract zijn niet te controleren. Clubliefde is een ijdel begrip geworden en spelers zitten doorgaans met hun gedachten elders. Ze weten welke financiële voordelen een transfer of een contractverlenging inhouden. Nu is het zo dat je zeven à acht maanden voor het einde van een contract eigenlijk niets meer kunt eisen van een speler. De mentaliteit van 'Ik moet hier iets bewijzen, anders is het hier gedaan met mij', is verdwenen. Vroeger moest je je absoluut waarmaken. Trainers en het bestuur konden nog iets eisen, zelfs meestal in het voordeel van de ontwikkeling van die speler.

Ik wil niet alle schuld op de spelers zelf steken, dat is te gemakkelijk. Hun mentaliteit is veranderd maar dat kan alleen door het systeem. Ook trainers en clubbesturen zijn schuldig. Ze weten dat spelers kunnen vertrekken op bijna elk moment dat ze zelf willen. Clubleiders gaan dan ook heel anders reageren op bepaalde situaties.

Clubtrainers hebben geen zekerheid meer. Daarom moeten de besturen meedenken en niet altijd de kant van de speler kiezen omdat ze bang zijn dat hij zijn contract niet zal verlengen.

JELLE VOSSEN TEKENT, JELLE VOSSEN TEKENT NIET

Dit is geen oproep om de klok vijftien jaar terug te draaien. Ik had als speler niets te zeggen, zelfs niet toen ik einde contract was. De club bepaalde in alle omstandigheden wat er met mij gebeurde. Dat is ook niet goed. Nu is de slinger naar de andere kant doorgezwaaid. Een speler speelt een half jaar goed en daar kan hij dankzij een nieuw contract twee à drie jaar op teren. Financieel goed voor hem maar sportief is dat een ramp.

Je hebt weinig spelers die zes, zeven jaar bij dezelfde club spelen. Ik voetbalde twaalf jaar bij Anderlecht en met mij nog een aantal jongens van mijn generatie. Nu is profvoetballer-zijn een echte job geworden. Ik bedoel daarmee: staat de job een speler niet meer aan of wil hij meer verdienen, dan is hij, boem, weg. Zo kun je minder eisen. Ben je te kritisch voor een speler, dan zegt hij: ik ben weg.

Dat is in heel Europa zo. Toch is het Belgische voetbal daar meer het slachtoffer van dan andere landen. Bij ons is het systeem te liberaal, al van bij de jeugd. Ga naar Frankrijk. Die spelers zitten vast bij hun club van opleiding. Hier kunnen ze, tot ze op hun zestiende een contract tekenen, elk jaar van club veranderen.

Bij Genk maakte ik het voorbeeld mee van Jelle Vossen, toen 17 jaar. Ik schets de situatie: hij is bij de invallers een van de beteren. Ik neem hem bij de A-kern.

Hij gaat mee op winterstage naar Spanje. Hij mag bij de groep blijven. Aan het einde van dat seizoen stopt hij, nadat hij zijn humanioradiploma gehaald heeft, met studeren. In de voorbereiding op het nieuwe seizoen traint hij goed. De club spreekt met vader Rudy, zelf een ex-eersteklasser, over een nieuw contract. Ik zie dat nog op de stage in Nederland. Technisch directeur Willy Reynders komt na dat gesprek naar mij en zegt dat die contractverlenging van Jelle in orde komt. De club zal zijn contract verbeteren.

De jongeren in de A-kern van Racing Genk krijgen een vast contract van zo'n 1500 euro per maand. Daar komen de wedstrijdpremies bovenop. Er was een akkoord om dat contract te verbeteren. Jelle speelt de eerste wedstrijd mee, hij speelt de tweede wedstrijd in Gent mee en ook de derde match tegen Roeselare is hij erbij. Maar na die goede voorbereiding gaat het stilaan bergaf. De vierde wedstrijd stel ik hem niet meer op. Een beetje daarna vraag ik aan Willy Reynders: 'Hoe is het met het contract van Jelle?'

Jelle wil plots niet meer tekenen! Omdat hij niet meer meespeelt, wil hij wat wachten. Dat zei zijn vader. Hij begint te scoren bij de invallers en *den bazar* is begonnen. Vossen komt met een manager op de club praten. Die man begint daar over sommen te spreken, ongelooflijk. Als 16-jarige viel Jelle Vossen omver toen je hem zei dat hij 100.000 euro per jaar kon verdienen. Dezelfde jongen, intussen 19 jaar, tekent al niet meer voor 100.000 euro. Ze betalen beter in het buitenland, zegt zijn zaakwaarnemer. Dit is niet persoonlijk naar Jelle Vossen toe. Het is de algemene mentaliteit. Ik heb het gevoel dat men daar in het buitenland veel minder problemen mee heeft dan hier in België.

HOSANNA KOMPANY, HOSANNA VANDEN BORRE

Er is niet alleen het geld. Ik vind dat wij hier in België veel te vlug hosanna roepen vanaf het moment dat we een beetje een goede speler hebben. We kennen het voorbeeld van Vincent Kompany. Die jongen was en is nog altijd niet rijp. Kompany is veel te vroeg een vedette geworden. Hij vertrok voorbij zomer op de Olympische Spelen in China en had voor de 22ste keer zijn paspoort vergeten. Het lijkt een klein detail maar het zegt ongelooflijk veel. Ik geef zeker niet alleen de speler de schuld. Dat ligt ook voor een stuk aan de entourage, waar ik trainers zoals mezelf bij reken.

Neem Anthony Vanden Borre op diezelfde Olympische Spelen. Hij verlaat de training en gaat misnoegd op de bank zitten omdat hij denkt dat hij niet zal spe-

len. Wie is verdorie Vanden Borre? Hij is lid van de olympische ploeg en mag daar heel blij mee zijn. Maar nee, die heeft vedetteallures. En niemand die hem corrigeert.

Vanden Borre heeft talent. Maar wat gebeurde er? Als hij in Anderlecht naar een medisch onderzoek moest en hij kwam een uur te laat, lieten ze die vijf mensen die voor hem waren aangekomen wachten om Vanden Borre eerst te kunnen onderzoeken. Wat zegt hij de volgende keer? Waarom moet ik daar om 9 uur zijn? Ik zal nog wat blijven liggen. Ik ga gewoon om 10 uur.

Eindelijk moeten de ogen opengaan. We hebben de spelers overbeschermd. Vooral onze goede spelers dan, onze uithangborden. Kijk naar de jongens die naar het buitenland gaan. Velen hebben problemen. De mentaliteit van de Belgen was vroeger het sterke punt. Nu is dat niet meer zo.

De periode van 1980 tot 1994 is de sterkste die het Belgische voetbal heeft gekend. In die generatie was er geen enkele speler die vedetteallures had. Een showman werd kalm gehouden door de hele groep. Nu is er een generatie die qua talent misschien veel beter is. Maar die mogen onze schoenen niet vastknopen op het vlak van mentaliteit. Kijk naar de palmares. Dat is het grote verschil. Nu komen ze op het veld en er gebeurt een fout: ja, dat kan gebeuren. Het kan gebeuren, inderdaad, maar het mag niet gebeuren. Daar denken ze dan niet meer aan.

Dat ligt ook aan het land zelf. In België is er maar één ding slecht en dat is het weer. Als het klimaat zou meezitten, was België te klein. Dan wilde iedereen hier komen wonen. Dat maakt de honger naar succes misschien wat minder groot.

WIJ, TRAINERS, ZIJN OOK SCHULDIG

Wij, trainers, zien een aantal dingen door de vingers van onze beste spelers. Omdat het onze beste spelers zijn en ook omdat we weten dat we moeten oppassen. Anders steekt die speler het in zijn koppeke en wil hij weer weg en is het paniek bij het bestuur.

De clubbesturen hebben hen overbeschermd. Ze krijgen onmiddellijk een dik contract. Toen ik als prof twee keer in een maand verloor, leed ik geen honger. Ik slikte toch even als ik aan het einde van de maand die loonfiche zag. Nu verliezen ze soms negen keer na elkaar en ik zie weinigen klagen. Voor de rest gaat het leven gewoon voort. Hoorde ik Herman Van Holsbeeck deze zomer na de uitschakeling door BATE Borisov in de voorronde van de Champions League ook niet klagen over de mentaliteit?

Als het waar is dat Mbark Boussoufa bij Anderlecht 1.300.000 euro per jaar verdient, moet je je vragen stellen. Ik heb er niets tegen dat die jongen dat verdient, maar ik vind dat je met dat loon op het hoogste niveau meer moet presteren. Tot hiertoe is Boussoufa volledig door de mand gevallen op Europees vlak. Wat moet je dan betalen aan iemand die op Europees niveau wel presteert?

De reactie van de clubbesturen is niet helemaal onbegrijpelijk. Zij denken: doen we het niet, dan zijn we hem kwijt. Om dat tegen te gaan is er een grote solidariteit tussen clubs nodig. Jammer genoeg kunnen we hier in België niet spreken over een solidariteit tussen de clubs. Met goede afspraken kunnen we loonplafonds instellen. Toch zou het niet lang duren alvorens één club dat doorbreekt. Dan moet Anderlecht volgen en kan Standard ook niet anders. Spelers en hun makelaars maken daar gebruik van.

Clubs moeten zich gewoon harder durven opstellen. Op bepaalde momenten moeten ze het been stijf houden over een transfer van een speler. Voor het sportieve kiezen en niet voor het financiële. Neem Sebastien Pocognoli bij RC Genk. Hij speelde één seizoen in het eerste elftal. Hij kreeg al een contractverbetering in november. In januari zat hij al opnieuw te discussiëren over een nieuw contract bij een buitenlandse club. Aan het einde van het seizoen was hij weg naar AZ voor drie miljoen euro. Dan zeg ik: sorry jongen, nee, je gaat niet weg. Zo'n mentaliteit kan veranderen bij een goede opleiding en benadering van die speler.

VRIJDAG OP BATIBOUW, ZATERDAG WEDSTRIJD

Ik heb me nooit aangepast aan de mentaliteitsverandering van de spelers. En dat breekt me nu misschien zuur op. Ik kan er niet mee leven dat ik van een speler niet meer kan eisen dat hij zich verzorgt, dat hij leeft als een sportman. Toen ik voetbalde, kreeg je mij niet meer uit mijn zetel vanaf vrijdag. Mijn vrouw moest mij niet vragen om een keer te gaan shoppen. Ik word nu geconfronteerd met jongens die op vrijdagmiddag naar Batibouw gaan terwijl ze op zaterdag moeten spelen. Dat gebeurt in het buitenland niet. Ofwel weet de speler daar dat zoiets niet kan. Gebeurt het toch, dan staat het de volgende dag in koeien van letters in de kranten. Die speler wordt wegens zijn gebrek aan professionalisme aan de schandpaal genageld. Hier gaat men daar heel licht over. Ik had daarover conflicten met spelers. Ik paste me daar heel weinig aan. Zo groot zijn die opofferingen toch niet? Zo komt men terug op die mentaliteit. Andere trainers gaan er mis-

schien op een andere manier mee om. Ik heb er alvast enorm veel problemen mee.

Een hoeksteen van mijn werkwijze is dan ook discipline. Ik werk met boetes. De boetes gaan altijd in de spelersspot. Van dat geld gaan we met zijn allen eten. Het wordt altijd gespendeerd aan de groep. Ik weet, boetes zijn soms schoolmeesterachtig. Maar voor kinderachtig gedoe zijn er kinderachtige maatregelen. Te laat komen is bijvoorbeeld kinderachtig. Als je twee minuten te laat kunt komen, kun je ook twee minuten te vroeg komen. Als ze zeggen: het is máár twee minuten. Dan antwoord ik: wel, kom dan twee minuten te vroeg.

MONDIGHEID IS GEEN SLECHTE ZAAK

Dat de spelers minder volgzzaam zijn geworden, vind ik niet per definitie slecht. Vroeger waren wij té volgzzaam. In mijn eerste drie maanden bij Anderlecht zei ik in de kleedkamer geen woord. Ik was negentien. Ik zag en luisterde. Werd ik geïgnd, dan kreeg ik een rode kop. Voor mij betekende dat: veel leren, zwijgen, zien dat je je best doet en proberen in de ploeg te geraken. Nu is dat anders. Ik zag tieners in de kleedkamer binnenkomen. Snotneuzen. En wat die zich al permitteerden!

Ik zie dus meer voordelen aan die mondigheid. Soms komt er een discussie tot stand, waar veel meer uit te halen is dan vroeger. Vroeger bleef je dikwijls met een speler zitten die misnoegd was en dat niet durfde te uiten. Ik zei altijd 'ja trainer'. Ik heb nooit een individueel gesprek gehad met een trainer. Nooit. Er is nooit een trainer naar mij gekomen om eens een kwartier te praten. Nu kan dat niet meer anders.

Ik spreek als trainer minstens twee keer per seizoen lang met mijn spelers afzonderlijk: in het begin van het seizoen en tijdens de winterstop. Ik neem de speler afzonderlijk, bij de een is dat een kwartier, bij een andere is dat vijf minuten. Zo krijg je een wisselwerking. Tijdens zo'n gesprek zijn de spelers tegenwoordig zelfzekerder. Ze hebben meer vertrouwen doordat ze mondiger zijn en dat is op sommige momenten een heel goede zaak. Ze komen meer voor zichzelf op. Dat deden wij vroeger minder.

DE PERS IS NIET STRENG GENOEG

Ook de pers heeft schuld aan de gebrekkige mentaliteit. De journalisten zijn niet streng genoeg met onze vedetten. Een aantal zaken wordt te gemakkelijk door de vingers gezien. Soms wordt alles toegespitst op de trainer. De reden hiervoor is dat het spelletje niet meer zo interessant is voor de kranten. Wel dat de ene met zijn auto tegen een boom is beland en dat de andere een ander lief heeft. Dat is belangrijk en dat merk je in de verslaggeving. Open je 's maandags de krant, dan staat er een klein stukje over de wedstrijd omdat alles voordien al op tv te zien was. De reacties zijn belangrijker dan de wedstrijd zelf.

Bob Deps had vroeger iedere dinsdag op de voorpagina van het sportkatern van *Het Volk* een kritische column, geschreven over een hele bladzijde. Dat kon over een wedstrijd gaan. Over de arbitrage die slecht was. Over een speler die met de grond gelijkgemaakt werd. Zo kwam er op sommige momenten een discussie tot stand die iets opleverde.

Op dit moment kan de pers niet kritisch genoeg zijn over ons voetbal. Er moet op de nagel worden geklopt tot er echt iets verandert. Ik vind dat de pers de taak heeft om het zover te drijven dat iedereen zegt: nu moet het een keer echt veranderen. Maar ze moeten natuurlijk ook de goede dingen blijven schrijven of herhalen.

WACHTEN OP ACTIE VAN DE VOETBALBOND EN HET SCHOOLSISTEEM

Ik zou de voetbalbond willen vragen eindelijk actie te ondernemen. We zijn nu al zo'n vijftien jaar aan het zeggen dat het beter moet met de jeugdopleiding. Ik heb mijn mening al gegeven, Pier en Pol ook. Honderd mensen gaven hun mening al. Iedereen heeft een idee. Men legde die ideeën nog nooit samen op tafel.

Ik deed mijn stage van de trainerscursus Pro License in Metz. Dat is tien jaar geleden. Wij weten dus al minstens tien jaar hoe zij werken maar er is nog niks veranderd. In het Franse jeugdprogramma zit alles: techniek, fysiek, kracht, opvoeding. Die jongens zijn intellectueel voorbereid. Op hun zestiende, zeventiende jaar weten ze al perfect wat er op hen zal afkomen.

Ik wil deelnemen aan een rondetafelconferentie over de problemen van ons voetbal. Niet zoals toen met bondscoach René Vandereycken. Hij nodigde enkele trainers uit: Francky Dury, Frank Vercauteren, Emilio Ferrera en Michel

Preud'homme en de rest mocht niet komen. De rest, waaronder ik, wist van niets. Ik weet dat je niet met twintig rond de tafel kunt zitten om efficiënt te werken. In groepjes vooraf en telkens een delegatie gekozen door de trainers, dat moet kunnen. Zo weet iedereen tenminste waarover het gaat en kan iedereen zijn zeg doen.

Er moet een samenwerking komen met de school. In Nederland zijn ze om één uur 's middags thuis. In Frankrijk ook. Jongens van vijftien, zestien zaten in Metz 's middags in de fitnesszaal al wat krachttraining te doen. 's Avonds hadden die training. Tussendoor hadden ze tijd genoeg om hun huiswerk te maken.

Hoe gaat dat in België? De school is om vier uur gedaan. Die jongeren rijden naar huis, moeten hun voetbaltas nemen, een boterham eten en dan trainen. In het beste geval zijn ze 's avonds om zeven uur, halfacht thuis. Ze moeten nog eten en aan hun huiswerk beginnen. Er kan gestudeerd worden voor ingenieur en dokter. Waarom niet voor voetballer? In alles wordt gespecialiseerd. Alleen in voetbal niet. Dat is toch een vak? We hebben topsportscholen maar als ik zie wat daar gebeurt, zeg ik dat we niet goed bezig zijn.

RACING GENK VOORBEELD EN OOK NIET

Racing Genk kan een theoretisch voorbeeld zijn. Daar stelden ze intussen al vast dat een goede opleiding niet altijd meteen goede spelers oplevert. Eigenlijk is van de jeugd in Genk alleen Pocognoli en Defour doorgebroken. Genk staat altijd te pronken met zijn jeugdwerking. Ik werd er als trainer zelfs onder druk gezet om die jeugd te laten doorstromen. Wat zie ik de voorbije zomer? Ze kopen vier buitenlanders, van wie drie internationals. Waar zijn de Bentekes, waar zijn de Huiberts, waar zijn die mannen die vorig jaar absoluut moesten spelen?

In Genk bestaat er een specifiek programma voor de jeugd. Daar worden veel pass- en trapvormen geoefend. Zij spelen in alle jeugdreksen één systeem. Verplicht. Ajax is daarmee groot geworden. Op zich is dat dus niet slecht. Het probleem is de eerste ploeg. Speelt de trainer daar dat systeem niet of heeft hij niet de spelers om dat te spelen, dan is er een probleem. Dan moeten die mannekes plots met twee in plaats van drie spitsen gaan spelen. Zodra die jongeren eenmaal veertien, vijftien zijn, moeten ze in een ander systeem leren spelen. Al was het maar om inzicht te krijgen.

Techniek is ook een moeilijk punt. Hoe goed de jeugdopleiding van RC Genk ook is, ik zie daar spelers als Pocognoli, Vossen en Haroun, die geen technische kranen zijn. Pocognoli kwam uit de jeugd en had nog problemen met hoe hij

precies zijn man moest dekken. Waar zijn we dan mee bezig? De jeugdwerking in Genk is dan nog een van de beste van België.

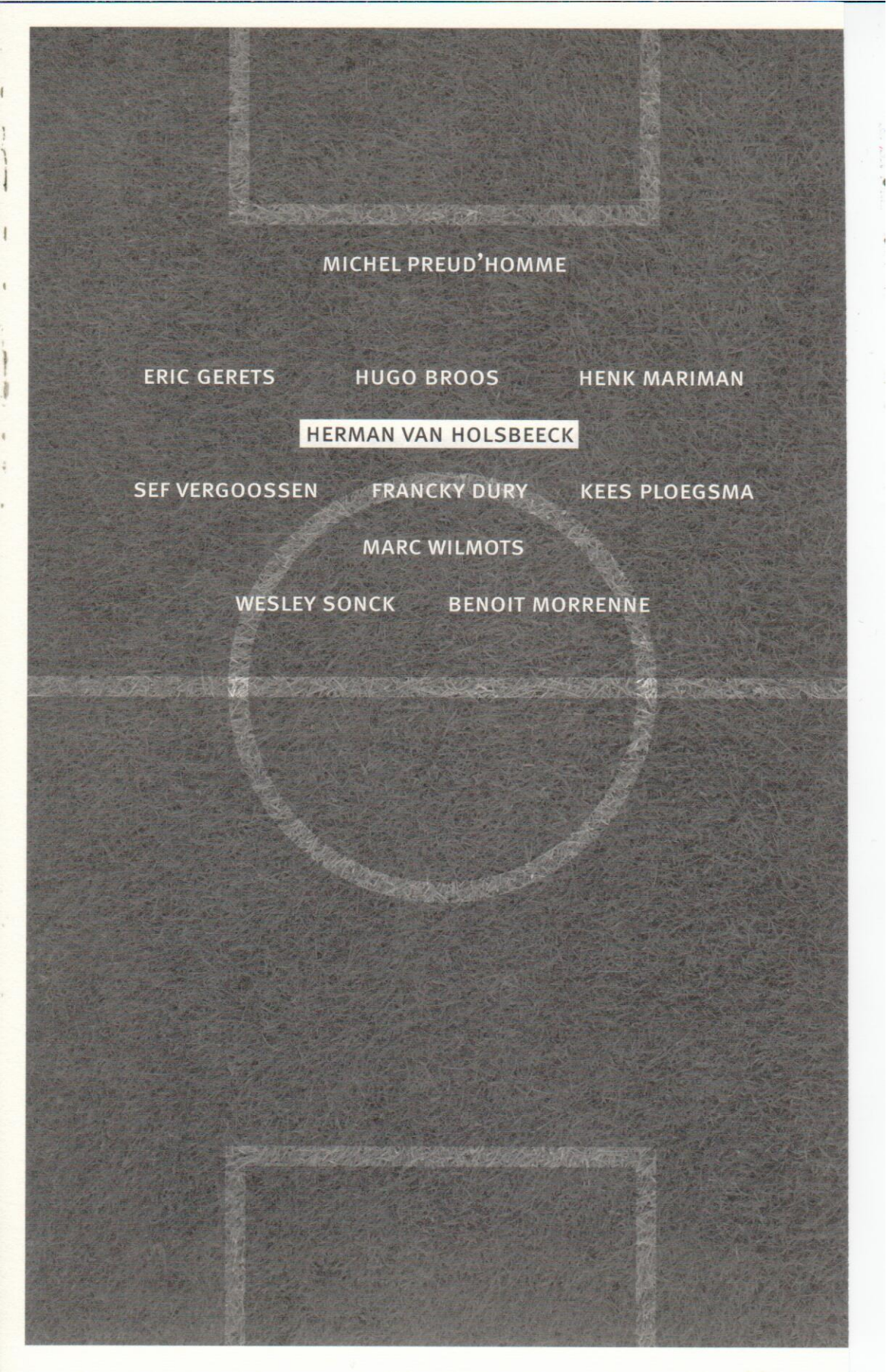
BELGEN MISSEN UITHANGBORD IN BUITENLAND

Belgische trainers krijgen weinig kansen in het buitenland. Niet omdat we slecht zijn maar omdat we geen uithangbord hebben. De Nederlandse trainers volgen in het spoor van Beenhakker, Hiddink, Van Basten, Rijkaard... Ik zag in de krant de naam van de technische directeur van CSKA Moskou. Een zekere Goes. Wie kent die? Dat is een Nederlander die in Moskou werkt. Typisch. De Nederlanders zijn georganiseerd. Daar komt bij de trainersvakbond een aanvraag voor een bondscoach van Kenia binnen. Het antwoord is: we hebben die en die en die in de aanbieding. Hier gebeurt dat dus niet. We hebben geen vakbond. Ik heb meegemaakt dat een buitenlandse makelaar in opdracht van een club naar de bond belde voor mijn telefoonnummer. Dat werd daar niet gegeven.

Al onze hoop is gesteld op Eric Gerets. Als die met Marseille goede resultaten kan halen, zal men in Frankrijk misschien zeggen: tiens, waarom geen Belg? Je gaat mij niet vertellen dat Hollanders betere trainers zijn dan Belgen. Ze krijgen de kansen en ze pakken ze. Wij krijgen geen kansen.

:: AANBEVELINGEN

- 1 We mogen de talenten niet meer zo veel pampieren. Clubbesturen en trainers moeten, wars van de financiële belangen, een lijn trekken en die aanhouden.
- 2 Het professionalisme van de spelers in eerste klasse laat te wensen over. Dat verandert pas als we 'profvoetballer' ook als een vak gaan beschouwen. Daarvoor moet het school-systeem worden aangepast.
- 3 De pers moet zich meer met het voetbal zelf bezighouden. Ook zij speelde een rol in het veel te snel en onterecht ophemelen van jonge spelers.
- 4 De voetbalbond moet eindelijk handelen. We kunnen alle ideeën van de afgelopen tien jaar bundelen en zo tot een strikt plan komen dat deze keer wel wordt uitgevoerd. Trainers uit eerste klasse kunnen daarin hun zeg hebben.
- 5 Clubs moeten hun jeugdbeleid meer en langere tijd kansen op slagen geven. Niet opportunistisch het geweer van schouder veranderen zodra het even minder goed gaat.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Management van een topclub in

België

Herman Van Holsbeeck

'De voetbalbond miste een historische kans'

Herman Van Holsbeeck is sinds 2003 algemeen manager van Anderlecht. De 55-jarige Brusselaar doorliep alle mogelijke ervaringen, op sportief en op maatschappelijk vlak. Hij voetbalde in de jeugd van Racing White en speelde als verdigende middenvelder in derde klasse voor Woluwe, Dendermonde, Stade Leuven en Union. Hij trainde als Heizelgediplomeerde onder meer RC Jet in tweede klasse en SK Londerzeel, de UEFA's en de beloften van RWDM en Scup Jette.

Van Holsbeeck werkte eerst enkele jaren in de transportsector alvorens aan de slag te gaan in de bouw als rechterhand van FC Brussels-voorzitter Johan Vermeersch. Hij werd in 1997 manager van RWDM en verhuisde in 1999 naar Lierse. Daar bleef hij vier jaar. Ruim vijf jaar geleden volgde hij de legendarische Anderlecht-manager Michel Verschueren op. In vijf jaar werd hij drie keer landskampioen, won hij één keer de beker en speelde vier Champions League-campagnes.

Algemeen manager van Anderlecht is een heel moeilijke job. Het is tegelijkertijd een heel leuke job. De dingen die ik meegemaakt heb in de vijf jaar dat ik op Anderlecht ben, kunnen ze me nooit meer afnemen. We zitten in een stresserende maar boeiende periode. De club vecht, net als het Belgische voetbal in zijn geheel, met de vraag: wat moeten we doen om uit de ellende te geraken? Ik heb het vooral over het Europese niveau. De wagon aanpikken aan de grote landen in Europa wordt vrijwel onmogelijk. Als er een juridische bescherming komt voor onze jeugd en de bouw van nieuwe stadions plaatsvindt, kunnen we dat wagonnetje misschien weer aanpikken.

JEUGD EN OUDERS HEBBEN ALLE MACHT

Een talent zoals Marouane Fellaini van Standard speelde één jaar op niveau en werd al meteen voor heel veel geld verkocht aan Everton. Het zou mooi zijn als we zo'n speler op termijn in ons land kunnen houden. Met Real Madrid of AC Milan of andere grote clubs in Italië, Spanje, Engeland en Duitsland kunnen we nooit meer concurreren. Maar Everton is een middenmoter in Engeland. Wanneer Hamburg bij ons Vincent Kompany kwam halen, had het een catastrofaal seizoen achter de rug. Tegen dat soort clubs moet Anderlecht op kunnen. Dat is het streven.

De strijd om talenten te behouden begint al op heel jonge leeftijd. Wij kunnen onze jeugdspelers nu wettelijk pas vanaf hun zestiende levensjaar aan de club binden. Dat betekent dat wij nu al met de bibber op het lijf zitten omdat buitenlandse clubs spelers van twaalf à dertien jaar kunnen komen weggipken. Op ons jeugdcomplex in Neerpede lopen elke week vijftien scouts van Europese clubs rond.

Ik geef een voorbeeld van twee toptalenten die op dit ogenblik in onze jeugdrangen lopen. De eerste jongen is een heel groot talent waarin we financieel al heel veel investeerden zonder dat we weten of zijn vader het spel eerlijk speelt met ons. Wanneer die jongen iets mispeutert en je geeft die een straf waarmee zijn vader zich niet kan vereenzelvigen, dan zegt die vader dat zijn zoon naar een andere club trekt. Heel Europa wil die jongen. Er zijn al bedragen geboden waar je van achterovervalt. Wij zitten te schudden en te beven. Elke keer dat we op een tornooi zijn, scheidt die vader er plezier in om met buitenlandse scouts te praten.

Een ander talent is een nummer tien. Hij speelt achter de spitsen. Op een bepaald moment dacht onze jeugdtrainer dat het voor de ontwikkeling van die gast niet slecht was als we hem een keer op de linkerflank zetten. Na twee wedstrijden zegt zijn vader tegen onze jeugdverantwoordelijke, Jean Kindermans: kijk, als hij nog twee wedstrijden op die plaats moet spelen, ben ik weg met mijn zoon. Wij hebben daar geen enkel verweer tegen.

Op de huidige situatie hebben we geen enkele impact. Tot hun zestiende levensjaar vertrekken de spelers wanneer ze willen. Wij hebben als club invloed op de ouders noch op de jeugd. De mentaliteit gaat erdoor naar de knoppen. De nationale jeugd ploegen kennen dezelfde problemen. Spelen opgeroepen jongeren niet op hun favoriete plaats, dan komen ze niet meer. Terwijl ze fier zouden moeten zijn met hun oproeping.

HET GEPAMPER VAN VANDEN BORRE EN KOMPANY

Ik weet dat Anderlecht het verwijt krijgt dat we Anthony Vanden Borre en Vincent Kompany te veel pamperden. Natuurlijk kan het niet dat Vanden Borre het lef heeft om tegen de olympische coach Jean-François de Sart te zeggen dat hij niet meer wil trainen omdat hij niet in de basisploeg staat. Zo'n houding is het gevolg van de gebreken die we als club hebben om een goede opleiding te geven. Kunnen we anders? We moeten veel door de vingers zien want die spelers vormen een kapitaal. We verdienen op Kompany en Vanden Borre ongeveer zestien miljoen euro. Als we aan het puur opvoedkundige aspect gedacht hadden en die jongens bij een fout niet meer tot de club toegelaten hadden, hadden we zestien miljoen euro buitengesmeten. Zonder dat geld wordt het voor Anderlecht op Europees vlak nog een stuk moeilijker.

Daarom moeten we de discussie met politieke mensen aangaan om deze problematiek op te lossen. We kunnen een voorbeeld nemen aan het buitenland. Neem Frankrijk. Daar kunnen ze de spelers al vanaf hun vijftiende aan de club binden. Bovenal moet het eerste profcontract worden getekend bij de club van opleiding. Zo is het probleem opgelost. Je kan de spelers dan een echte opleiding geven. Je kan lijnen op langere termijn uitzetten. Sportief en opvoedkundig. Nu is het constant schipperen.

HET GEVAL LAMAH EN TIOTÉ

Zelfs als we jonge spelers kunnen houden, worden we geconfronteerd met zaken zoals die van Roland Lamah en Cheikh Tioté. Twee jonge, talentvolle spelers die vertrokken omdat ze geen speelkansen kregen. Anderlecht, en niet alleen wij, zit daar in een lastig parket. Men verwacht van ons dat we jeugdspelers opleiden en kansen geven in de eerste ploeg. Maar we moeten ook resultaten halen. Bij mijn vorige werkgevers Lierse en RWDM gaf ik de jonge spelers een kans.

Dat was ook mijn uitgangspunt bij Anderlecht. Enkele jaren geleden speelden we in de Champions League met een defensie Vanden Borre, 17 jaar; Kompany, 18 jaar; Traore, 20 jaar; en Deschacht, 20 jaar. Dat seizoen pakten we geen punten. In de krant stond op pagina 34 linksonder in drie regels dat Anderlecht toch met een jonge ploeg speelde. Voor de rest heb ik maanden aan een stuk alle mogelijke kritiek gehad. Een grote les. Wat koop je met jongeren als je geen resul-

taten behaalt?

Er is meer. De hoofdtrainer speelt ook mee. Zo was ik overtuigd van de kwaliteiten van Tioté omdat ik die zelf zag spelen in Ivoorkust. Maar Frank Vercauteren zei: voor mij is het niet genoeg. Vercauteren had, voor hij hoofdtrainer werd, het etiket van coach die de jeugd vormde. Ronny Van Geneugden maakt bij Racing Genk hetzelfde mee. Genk investeerde jaren in zijn jeugddopleiding en Van Geneugden leverde daar naar verluidt uitstekend werk. Vercauteren en Van Geneugden waren iconen van de jeugddopleiding. Ze kregen massa's positieve kritiek over het werk dat ze daar deden. Ze worden doorgeschoven naar de positie van hoofdtrainer en we zien wat er gebeurt. Ik begrijp het wel. Als je in Genk Jelle Vossen, 19 jaar, en Christian Benteke, 18 jaar, voluit de kans wilt geven, moet je incalculeren dat je mogelijk twee jaar na elkaar op de tiende plaats zult eindigen. Het derde of vierde jaar krijg je misschien goede resultaten. Als je die spelers kunt houden tenminste. Bij Anderlecht moet je, dat heb ik ondertussen geleerd, maar één ding doen en dat is winnen.

BIGLIA IS NUMMER ÉÉN, POLAK NUMMER TWEE

De oplossing is een systeem te vinden waarin de talentrijkste spelers kunnen worden geplaatst bij een club die wil samenwerken. Die club moet bereid zijn om de sportieve waarde van de spelers een jaar te gebruiken terwijl die jongens bij de moederclub aangesloten blijven. Zo deden we het met Lamah en Tioté bij Roda JC. Maar bij hun terugkeer kregen ze niet meteen hun kans en ze wilden weg. Krijg je er een goede prijs voor, dan moet je ze laten gaan. Dat kan niet anders. Als invaller van Anderlecht zijn ze minder waard dan als basisspeler van Roda JC.

Een andere oplossing bestaat erin dat de jeugd en de scouting volledig geïntegreerd worden in de club. Daar zit bijvoorbeeld Anderlecht met een infrastructuurprobleem omdat we vanuit het stadion naar het oefencomplex altijd de ring rond Brussel over moeten. De professionele staf ziet onze jeugdtrainers veel te weinig. Het zou al een flinke stap vooruit zijn als we allemaal samen in één gebouw zaten en de trainingen voor onze neus zagen gebeuren. De communicatie wordt frequenter waardoor er minder spelers door de mazen van het net glijpen. Een dagelijks contact van onze hoofdtrainer met de mensen van de jeugd maakt de kans kleiner dat goede spelers ons ontglippen.

Zonder die infrastructurele en communicatieve hindernissen wordt het gemakkelijker om een inventaris te maken van wat we in de club aan spelers heb-

ben. Zo weet je perfect dat je over drie jaar een rechtsachter hebt die in het eerste elftal kan staan. Dan kun je een speler uit de A-ploeg verkopen of zijn contract niet verlengen. Op elke positie kun je met een volgorde werken. Iemand die voor een positie pas op nummer drie of nummer vier komt, moeten we uitleenen. Dat deden we meer concreet met Kouyaté. Voor zijn positie is Biglia nummer één, Polak is nummer twee als we die een rij achteruitschuiven en Bouba, 18 jaar, nummer drie. Op die manier kan Kouyaté op uitleenbasis bij Kortrijk aan de slag. We kunnen daar zijn progressie volgen. Bij vertrek van Biglia nemen we Kouyaté terug en kan hij in plaats van nummer vier zelfs nummer twee worden.

COMPETITIE MET ZESTIEN KAN BETER

De ideale competitie is een eerste klasse met tien of twaalf clubs maar de hervorming van de competitie naar zestien clubs met play-offs is een goede zaak. Het was nodig uit financieel én sportief oogpunt. In een competitie met achttien clubs hadden we niet veel meer tv-gelden kunnen krijgen. Nu zit er nog rek op die 45 miljoen euro. Als de nieuwe competitie een succes wordt, kan dat bedrag hoger worden. Nu moeten we drie jaar blij zijn met dat bedrag. Ooit was het verschil met Nederland immens, nu zitten we bijna op hetzelfde niveau. De grote landen kunnen we nooit meer inhalen. Frankrijk heeft 600 miljoen euro televisiegeld, Engeland zelfs anderhalf miljard.

De interesse voor de play-offs na de competitie zal immens zijn. Sportief zie ik in de nieuwe competitieopzet louter voordelen. Ik verwacht dat in die tien wedstrijden in de play-offs het niveau van de matches hoog zal zijn. Ik neem gewoon concrete voorbeelden. Roeselare-Standard eindigde op 1-1. Het verschil in kwaliteit tussen beide ploegen was wel gigantisch. Dat heeft Belgacom TV als geldschiet niet graag. Vergelijk ik een thuismatch van Anderlecht tegen Kortrijk met een wedstrijd tegen AA Gent, dan is er een immens verschil. Het gaat niet over het resultaat maar over het niveau, de snelheid en intensiteit van de match. Bovendien: hoe beter en intenser de wedstrijden, hoe beter de spelers worden. Zeker de jonge spelers.

Ik ken de kritiek dat de eerste competitie met zestien ploegen en dertig wedstrijden een lange aanloop wordt naar die eindronde met zes ploegen. Is dat zo slecht? Het geeft ons de mogelijkheid in die fase jongeren uit te proberen, jongeren meer kansen te geven om door te breken. Ik hoorde de ploegen die Europees spelen daar niet over klagen. Wanneer verlies je de meeste punten? Als je in de

Champions League of de poules van de UEFA Cup speelt. Om de drie dagen wedstrijden spelen, kost veel punten in de competitie. In het nieuwe systeem kunnen we eerst veel op het Europese parcours zetten omdat we weten dat de titel niet direct in die matches wordt verdiend. Bovendien zijn die eerste dertig wedstrijden niet waardeloos. De helft van de punten wordt behouden. Dus degene die al een voorsprong hadden opgebouwd, krijgen nog een klein voordeel bij het begin.

DIRECTEURS ZIJN SNOTNEUZEN VAN 20 TOT 25 JAAR

Bij Anderlecht beseffen we dat we de structuur van de club moeten veranderen. Anderlecht is nog altijd een vzw, maar we zijn die nu aan het ombouwen naar een nv. Dat betekent dat deze club buitenstaanders zal toelaten om erin te participeren. Zo kun je je meer aanpassen aan een bedrijfsmatige structuur.

Wij werken daar met Anderlecht naartoe. Het ideaal is dat onder een CEO vier managers werken: een administratief, een commercieel, een financieel en een sportief manager. De CEO moet erop toezien dat die verschillende departementen hun werk doen en dat die samenwerken. Helemaal werkbaar wordt het als de CEO, zoals in het bedrijfsleven, jaarlijks verslag moet uitbrengen aan de raad van bestuur over de al dan niet gerealiseerde doelstellingen. Zijn die niet gerealiseerd, dan kunnen ze je ontslaan. Geen enkele club in België werkt op die manier. Ook Anderlecht niet. Ik moet de zegen vragen aan voorzitter Roger Vanden Stock en secretaris-generaal Philippe Collin. Dat is de structuur van de club.

Pas op, ik ben de eerste om te zeggen dat een voetbalclub niet als een bedrijf kan worden geleid. Dat durf ik na veertien jaar in dit vak te zeggen. Ik hoor een nieuwe clubvoorzitter geregeld verkondigen dat hij zijn club zal leiden zoals zijn bedrijf. Dan weet ik al dat die man er niet te veel van kent. Er is een groot verschil.

Er zijn twee aspecten die je in een voetbalclub wel en in een bedrijf niet hebt, hoe groot dat bedrijf ook is. Ten eerste is er de impact van de media. CIB (Confederatie van Immobiliëngroepen) ontsloeg indertijd de grote baas. Dat stond in de *Financiële Economische Tijd* met een fotootje van die man. In het voetbal is dat compleet anders. Je moet eens zien wat een impact een ontslag van de trainer van Anderlecht heeft. Niet alleen is de aandacht enorm, de clubleider krijgt bovendien altijd met druk van supporters te maken. In het slechtste geval maken ze zelfs amok. Daar kunnen succesvolle bedrijfsleiders die in het voetbal zijn beland niet altijd mee omgaan.

Het tweede grote verschil met het bedrijfsleven is dat je directeurs, diegenen die het best betaald zijn, allemaal snotneuzen van 20 tot 25 jaar zijn. De spelers dus. Dat is niet altijd gemakkelijk door de grilligheid van die jongeren.

STADION IS GROOTSTE OPDRACHT VOOR ANDERLECHT

Ik wil afsluiten met het grootste probleem van het Belgische voetbal: de stadions. Krijgen we vanuit de politieke hoek niet de nodige steun om dit te realiseren, dan moet ik eerlijk bekennen dat ik de toekomst van het Belgische voetbal nog negatiever inzie dan ze nu al is. De bouw van nieuwe stadions is de enige mogelijkheid om meer commerciële mogelijkheden te creëren. Met een nieuw stadion kan het budget verdubbeld worden. In de Champions League doe je met een budget van 70 à 80 miljoen amper mee.

Voor Anderlecht is zo'n nieuw stadion een van de grootste opgaven in de geschiedenis van de club. Ondertussen zijn alle politici het er unaniem over eens dat Brussel een voetbalstadion nodig heeft. Toch lijkt het een onmogelijke opdracht. Ik wil de geschiedenis van onze zoektocht even schetsen om aan te geven hoe moeilijk het is.

Onze eerste optie was een stadion te bouwen waar nu de skipiste in Brussel ligt. We kochten die site. De socialisten gingen dwarsliggen want de groenzone zou aangetast worden. Na een onderzoek bleek dat Schaarbeek de enige plaats is waar je in Brussel een stadion kunt bouwen. Die gronden in Schaarbeek zijn eigendom van de NMBS, de spoorwegen, maar ook van verschillende afdelingen binnen de NMBS die niet met elkaar overeenkomen. We lieten dat door een gespecialiseerd bedrijf onderzoeken. Daaruit bleek dat het dossier zo complex is dat we met veel geluk in 2020 dat stadion zouden kunnen bouwen.

Op een andere plaats blijft alleen de Heizel over. Maar door de Memorial Van Damme moet de atletiekpiste daar blijven liggen. Een multifunctioneel stadion met een atletiekpiste is onmogelijk. Een verbouwing van ons huidige stadion stuit ook op verzet, zodat we geen nieuw stadion kunnen bouwen binnen drie of vier jaar.

WK 2018 IS DE ENIGE HOOP

Gelukkig is er de mogelijke organisatie van het WK 2018. Ondertussen hebben de eerste minister en de regering zich financieel achter de kandidatuur voor het WK 2018 geschaard. We moeten in België over vijf stadions beschikken om te kunnen deelnemen. Mijn enige hoop is nu dat ik me niet kan inbeelden dat er geen stadion zal zijn in de hoofdstad van Europa, anders kun je er zelfs de ope-

ningsmatch niet spelen. Ik heb er goede hoop op. Als er politieke wil is, is het belangrijkste in feite al gebeurd.

Waarom is zo'n stadion zo belangrijk? In een stadion van 40.000 toeschouwers hebben we bijna zeker een gemiddelde van 30 à 32.000 abonneehouders plus 8000 ticketkopers per wedstrijd. Wat is het probleem nu? Wij zijn niet in staat nieuwe klanten te maken. De abonneehouders zijn trouw en blijven jaren aan een stuk komen. Ze bezetten de plaatsen van mogelijke nieuwe geïnteresseerden. We merken dat bij de matches van de Beker van België. Dan gelden de abonnementen niet. We verlagen onze prijzen en wie komt er dan? Families. Vrouw, man, kinderen die nooit kunnen komen in de competitie. Er is dus een enorm potentieel aan klandizie die we niet kunnen bedienen.

We hebben een eretribune die te weinig comfort biedt. Ik wéét dat mensen veel geld willen betalen voor comfort. In de VS is er een viptribune waar je een tv-toestel op je zijte hebt. Mensen kunnen er met hun auto, bij wijze van spreken, tot in het stadion rijden. Daar willen ze geld voor neertellen. Als ze bij koud weer op een verwarmde tribune kunnen zitten, mag je al wat meer vragen. De mensen betalen daarvoor. In België heeft geen enkele club dat. In Nederland allemaal.

We gingen naar de Amsterdam Arena van Ajax, hét voorbeeld van een multifunctioneel stadion. Daar verkopen ze loges en businessseats voor acht jaar. Die zijn er niet alleen voor voetbalwedstrijden, ook voor concerten. Bovendien is er een systeem voor het geval je niet kunt komen. Als bijvoorbeeld Madonna naar de Arena komt en dat bedrijf is niet geïnteresseerd om de loge in te nemen, kunnen ze die loge voor die avond aan iemand anders verhuren. Daar krijgt de club en de klant die niet komt zelfs iets van terug. Dat is voetbalcommercie.

MICHEL PREUD'HOMME EN ROGER VANDEN STOCK

Ik denk dat ons land een aantal goede kansen gemist heeft. Als Michel Preud'homme op de bond of op de profliga had gezeten en Roger Vanden Stock voorzitter van de voetbalbond was geworden, zouden we een aanzet tot het herstel hebben kunnen maken. Nu zijn we al een hele tijd niet goed meer bezig.

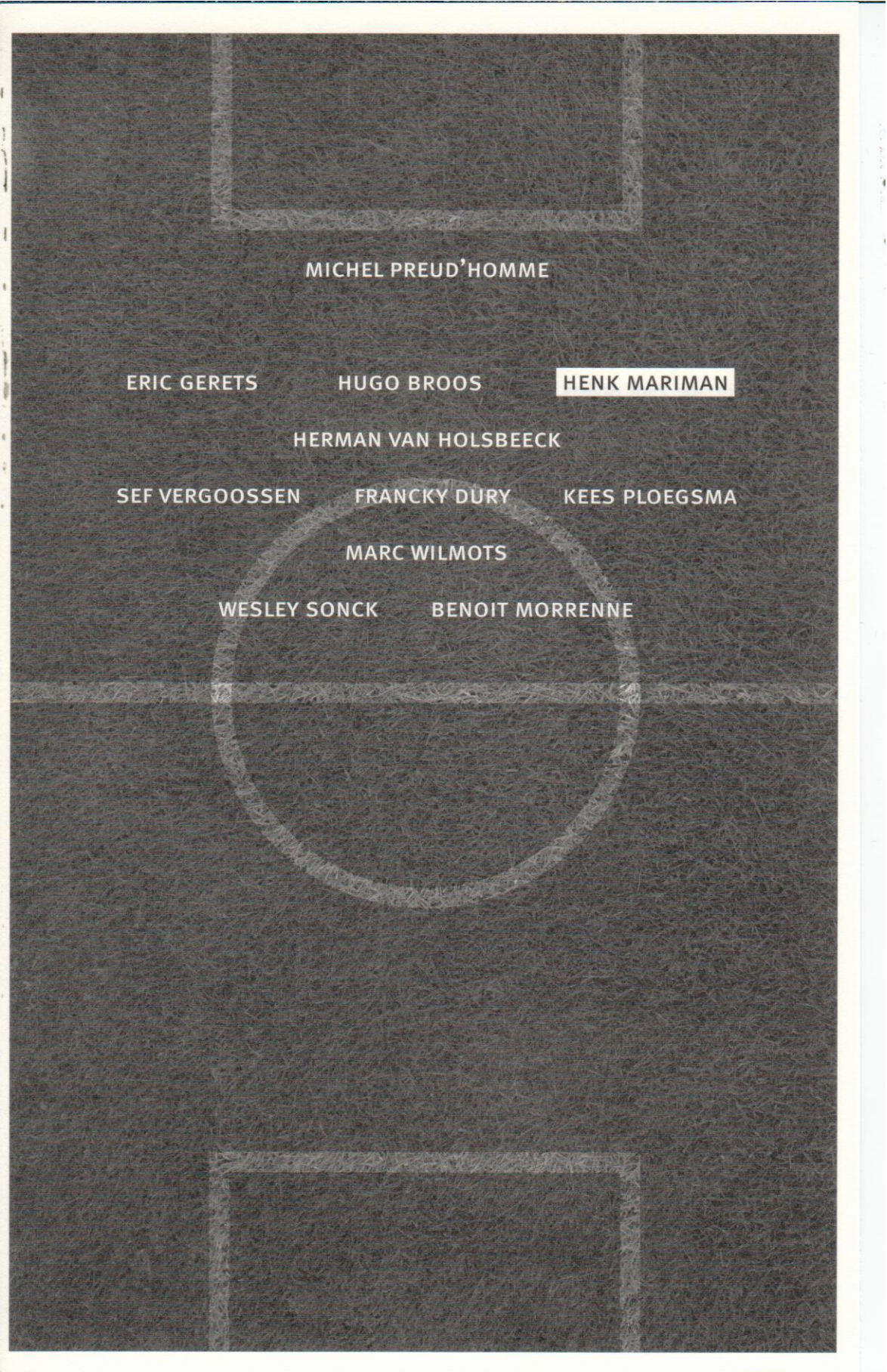
Preud'homme en Vanden Stock zijn tegengewerkt. Omdat ze een visie hadden. Het probleem van de Belgische voetbalbond is dat personen zich met alle mogelijke middelen aan de macht blijven vasthouden. Roger Vanden Stock en Michel Preud'homme hadden een strategisch plan. Neem daarbij de administratieve en juridische kwaliteiten van Jean-Marie Philips en het was perfect geweest.

Er was tenminste een plan. Het kan enkel verbeteren wanneer je aan de top mensen hebt die de uitstraling en de macht hebben om iets te veranderen. Die eigenschappen bezitten Roger Vanden Stock en Michel Preud'homme.

De bond leeft zelfs de eigen regels niet meer na. Ze moeten mij eens uitlegen hoe FC Brussels vorig seizoen zijn licentie kreeg. De club heeft dertig dossiers tegen zich lopen van spelers die niet betaald zijn. Voor de rechtbank haalt Brussels steeds weer zijn ongelijk. Toch kreeg die club een licentie. Ik ben er voorstander van dat buitenstaanders die licentiecommissie vormen. Geen mensen van Anderlecht, Standard, Westerlo, Lokeren of weet ik veel. Niet in orde is niet in orde. Punt. Anders komen we er nooit.

:: AANBEVELINGEN

- 1 De reglementering voor de transfers van de jeugd dient te worden aangepast. Vanaf vijftien jaar moeten bindende stagecontracten mogelijk zijn. Het eerste contract dient te worden getekend bij de club van opleiding.
- 2 Talentvolle jonge spelers die op de drempel van de doorbraak staan en voorlopig niet in de A-ploeg geraken, moeten aan spelen toekomen. Uitlenen aan een club van een iets lager niveau is de beste oplossing.
- 3 De inkrimping van de eerste klasse naar zestien clubs en de introductie van play-offs geeft meer wedstrijden maar ook meer ademruimte. Zo kunnen er meer jongeren worden ingepast en is er meer gelegenheid om zich op de wedstrijden in Europees verband te concentreren.
- 4 Een voetbalclub leiden als een bedrijf is een fabeltje. De vzw-structuur is voorbijgestreefd. De Belgische clubs hebben nood aan een duidelijke nv-structuur.
- 5 Alleen moderne voetbalstadions betekenen voor de Belgische clubs een opmerkelijke verhoging van de inkomsten.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Een visie op het Belgische jeugdvoetbal

Henk Mariman

‘Wat hier ontbreekt, is een innoverende visie op de jeugd’

Henk Mariman is het hoofd Jeugdopleiding van Club Brugge. Niemand in België heeft zo'n duidelijke visie op de vorming van voetbaltalent als de 37-jarige Waaslander. Sinds hij zijn loopbaan als doelman van FC Eksaarde op zijn negentiende stopzette, verdiepte hij zich in het jeugdvoetbal. Hij haalde veel van zijn mosterd in Nederland, het opleidingsland bij uitstek. Henk Mariman schreef in het Nederlandse vakblad *De Voetbaltrainer* en is auteur van het boek *De Voetbalmethode*. Hij was bij Germinal Beerschot – eerst als rechterhand van Urbain Haesaert, daarna als eindverantwoordelijke – toen daar de talenten Thomas Vermaelen, Tom De Mul, Jan Vertonghen en Moussa Dembélé werden gevormd.

Sinds 2007 werkt hij voor Club Brugge. Hij staat bekend voor zijn naar Belgische normen revolutionaire ingrepen. Klinkt het niet, dan botst het. Maar een visie heeft hij.

Het is niet allemaal kommer en kwel in het jeugdvoetbal, er zijn positieve aspecten. De competitie bij de elf-tegen-elfteams is vrij goed georganiseerd: alle clubs van het hoogste niveau met de beste jeugd spelen nationaal tegen elkaar. Daar hebben we een voorsprong ten opzichte van het buitenland. Ook de overgang van vijf tegen vijf bij de allerjongsten naar acht tegen acht en elf tegen elf bij de oudste leeftijdsgroepen is een goed fundament.

We hebben ook werkpunten en daar mogen we niet blind voor zijn: het jeugdvoetbal wordt nog steeds niet voor volwaardig aangezien. Er is niet het besef dat de sleutel voor een hoger voetbalniveau in de opleiding zit. Vreemd, want op

onderwijsgebied staat ons land bekend om zijn hoge niveau. Blijkbaar trekt dit zich niet door op sportgebied.

Ons voetbal heeft nood aan een grondige doorlichting op alle niveaus. Een researchteam ondersteund door een adviesraad met binnen- en buitenlandse coaches, oud-voetballers en docenten kan de pijnpunten van ons voetbal blootleggen. Hoe kunnen we de regionale clubs ondersteunen, coaches opleiden, het concept van de topsportschool uitbouwen, talenten sneller detecteren en beter opleiden? En vooral: hoe kunnen we onze manier van spelen en trainen op een hoger niveau brengen?

Vanuit die analyse kunnen we een masterplan opzetten. FC Porto ontwikkelde een project van vijf jaar waarbij ze willen uitgroeien tot de beste opleiding van Europa. Dat moet op bondsniveau en naar Belgische maatstaven mogelijk zijn. De vraag is: durven we in de spiegel kijken en veranderingen creëren? Want daar wringt het schoentje: we zijn niet echt een innoverend volkje.

DE SLEUTEL VOOR DE ONTWIKKELING ZIJN DE COACHES

Het niveau van de gemiddelde jeugdtrainer in België moet omhoog. De ontwikkeling van het jeugdvoetbal start bij hen. We moeten de benadering van de coaches in een andere dimensie brengen. Nemen we als voorbeeld de manier hoe we een wedstrijd benaderen. De coach heeft een te grote impact op de wedstrijd, vooral omdat de resultaatcultuur nog steeds bepalend is. Een wedstrijd wordt niet voetbalinhoudelijk ontleed, maar vooral qua resultaat beoordeeld.

Als gevolg hiervan lopen coaches op de toppen van hun tenen tijdens de wedstrijd, staan onder spanning en verliezen het overzicht in de essentie van jeugdvoetbal. En dat is ontwikkelen. Bij een op de twee wedstrijden ontstaan er min of meer conflictsituaties langs de zijlijn. Coaches van beide partijen die met elkaar in discussie gaan, ouders die erin betrokken worden, scheidsrechters die het moeten ontgelden. Allemaal omdat koning resultaat heerst. De atmosfeer bij jeugdvoetbalwedstrijden is vaak heel erg kind- en ontwikkelingsonvriendelijk.

Een voetbalcoach heeft een grote invloed hierin: de manier waarop hij coacht en de tegenpartij en de scheidsrechter benadert, kan heel wat heisa vermijden. Willen we kinderen beter ontwikkelen, dan zullen we de wedstrijd meer voor de spelers moeten laten en die schreeuwerige toestanden achterwege moeten laten. In Nederland zie ik de coaches van de twee tegen elkaar uitkomende teams vaak samen zitten voor de wedstrijd om over hun manier van voetballen te praten of

achteraf de wedstrijd te analyseren. Een heel andere benadering. Logisch, want je streeft samen één doel na: de jongens beter maken. Hier lijken het vaak twee boksopponenten die elkaar alleen maar willen mijden!

ZELFREDZAAMHEID

Met het verdwijnen van het 'buiten spelen', is het straatvoetbal langzamerhand een zeldzaamheid geworden. Hier en daar zie je in de grote steden wat pleintjesvoetbal maar dat is eerder een uitzondering. Dat heeft tot gevolg dat kinderen zich enkel in een omgeving engageren waar heel wat volwassenen heersen: coaches, ouders... Dit heeft niet alleen gevolgen voor het aantal voetbaluren van een jeugdvoetballer maar ook voor zijn zelfstandigheid en zelfredzaamheid op en rond het voetbalveld. Met al die volwassenen in de buurt is alles wat meer georkestreerd en krijgt hij minder kans om zijn grenzen af te tasten, zijn persoonlijkheid te ontwikkelen, voor zichzelf op te komen. En dat is geen goede zaak voor het voetbal.

Als jeugdvoetballers steeds minder zelfredzaam worden, hoe gaan ze vervolgens standhouden in de kleedkamer van het eerste elftal? Hoe gaan ze reageren ten opzichte van oudere medespelers of omgaan met het spelen onder hoge druk met 25.000 fans op de tribune? De afstand tussen jeugdvoetballers en hun ouders moet om die reden wat beter afgestemd worden. We creëerden rond het kleedkamersblok een spelerszone die tijdens de trainingen en wedstrijden enkel voor de spelers en de technische staf is voorzien. Hierdoor dienen de spelers meer zelf aan de slag te gaan. In de communicatie met de trainer en ten opzichte van de medespelers. In het straatvoetbal moet een speler voor zichzelf opkomen. Heel wat kleine situaties worden nu door de spelers zelf opgelost, al dan niet ondersteund door de technische staf.

In heel wat clubs zijn de ouders een (te) grote betrokken partij. Hierdoor leren de spelers niet op eigen benen staan. We voeren om die reden tijdens het seizoen geen vrijblijvende of 'toevallige' gesprekken met ouders. We doen er alles aan om de spelers te ontwikkelen en we geven ze voldoende kansen in de trainingen en de wedstrijden. Het is logisch in een ontwikkelingsproces dat spelers eens een dipje hebben of wat minder spelen. Willen de spelers voldoende mentaal houvast ontwikkelen, dan is zelfstandigheid in deze situaties absoluut noodzakelijk.

De spelers zelf kunnen op elke moment terecht bij de coaches. In december en april voorzien we gesprekken met de ouders en de spelers. Ook hier staat de

speler centraal. Het is de speler die het gesprek met de coach voert. Hij dient zichzelf te evalueren. Wanneer de speler bij de studiebegeleider in een andere ruimte is, kunnen de ouders vragen stellen. Op deze manier ontwikkelen we de zelfredzaamheid en de mondigheid van de spelers. Het is het individu dat moet slagen en niet de ouders.

TALENTOPVOLGING IS EEN SLEUTEL

Het gaat helemaal niet om het creëren van goede teams. Het gaat om het ontwikkelen van het profiel van het individu. Hoe ouder spelers worden, hoe vaker de eigenheid, de sterke punten van de spelers wegwijnen. Reden: de jongens moeten in een te strak stramien spelen, waarin vooral verdedigen en organisatie centraal staan. De extra creativiteit die je bij elf- en twaalfjarigen ziet, wordt langzaam hand beknot. Om deze reden doen we vanaf -15 een heel gerichte talentopvolging: we screenen de spelers op alle aspecten en gaan op zoek hoe we hem zo diep mogelijk kunnen ontwikkelen. Op training én in de wedstrijden.

We bepalen de beste positie voor de speler en houden deze aan. Indien nodig plaatsen we de speler een bepaalde tijd op een ontwikkelingspositie. Bijvoorbeeld een verdediger die omwille van zijn handelingssnelheid op het middenveld gaat spelen. Vervolgens bepalen we welke aspecten we extra gaan trainen en waar. Dat kan in de teamtraining maar ook in de fysieke training of in de individuele training. Daarbij ligt de nadruk niet bij de mindere punten. We richten ons vooral naar de sterke punten van de speler; want die kunnen het verschil maken en van de speler een echte specialist in zijn positie maken. Alle coaches volgen dit ontwikkelingsproces. Het kan niet zo zijn dat een coach een voorspeler zonder reden plots rechtsachter plaatst. Achter elke stap of ingreep moet een idee zitten.

HET GOEDE ONEINDIG UITDIEPEN

In de individuele training oefenen we op de werkpunten en de sterke punten van de jongens. Daarbij ligt de focus vooral op de sterke punten. Als een speler een facet goed kan, moet je dat uitdiepen en stimuleren. Binnen de eigenheid van de speler zie je vaak bepaalde begaafdheden, een geschenk van Moeder Natuur. Een strakke trap, een goede infiltratie, een sterke dribbel, een prima persoonlijkheid...

Ik ben ervan overtuigd dat deze begaafdheden het vertrekpunt zijn. Ik ben in het verleden te veel met de werkpunten van de spelers aan de slag gegaan en heb zo te veel tijd verloren.

Je kan een linksvoetige beter met zijn rechterbeen leren schieten. Maar binnen zijn totaliteit zal hij op oudere leeftijd toch meer naar zijn eigenheid gaan voetballen. Dat betekent niet dat je niet met de werkpunten aan de gang moet. Natuurlijk wel. Toch moet de focus op de sterktes van de speler liggen, vooral op de leeftijd vanaf veertien, vijftien jaar. Het is ook zo in het maatschappelijke leven. Evaluatiemodellen gaan steeds meer uit van de sterkte van mensen. Kijk naar jezelf: positieve feedback maakt heel wat extra energie los.

In die optiek ben ik geen onverdeelde voorstander van het doorschuiven van spelers naar een hogere leeftijdscategorie. Dat kan alleen heel doordacht gebeuren. Het moet altijd in het belang van de ontwikkeling van de speler zijn. Als een rechtsbuiten zijn tegenstander één op één in zijn leeftijdscategorie 35 keer passeert en hij kan dat één categorie hoger nog maar tien keer, dan zie ik het nut er niet van in hem door te schuiven. Doorschuiven is een goede zaak op voorwaarde dat de speler zijn potentieel kan verbeteren. Als een spits dertig keer scoort en een leeftijdscategorie hoger nog maar vijf keer, dan mag jij mij uitleggen welke meerwaarde het heeft om hem door te schuiven.

In het kader van talentontwikkeling is het beter de manier van voetballen, de speelwijze, verder uit te spitten en de speler meer taken of prikkels te geven. In het Belgische jeugdvoetbal wordt er niet altijd op een positieve manier gevoetbald: organisatie en het duel één tegen één verdedigend staan te veel centraal. Dit heeft consequenties voor de jongere spelers.

TOPSPORTSCHOOL HEEFT NOOD AAN EEN VOLGENDE STAP

Het model van de topsportschool is vatbaar voor een volgende stap. We moeten de ontwikkeling van de spelers dichter bij de wedstrijd en de club brengen. Zonder die verbondenheid train je in het luchtledige. Een sterkere band met de club kan heel wat voordelen opleveren.

In Nederland worden de spelers op school door trainers van de club getraind. Hierdoor kan je in één visie werken. In België trainen de spelers overdag met de spelers van de voetbalbond en 's avonds met de club. Dat zorgt logischerwijs voor onduidelijkheden. Het topsportinstituut moet een eigen identiteit hebben, top-

sporters moeten in een topsportcultuur kunnen ontwikkelen en dit onder hoge eisen. Die eisen zijn afgestemd op de leeftijd. Mét fulltimecoaches van de club die ook hun wedstrijden volgen. Hierdoor creëer je één cultuur.

Nu is het niet gemakkelijk voor de vakleerkrachten om zich in te leven in de geest van een voetballer. Het vak 'voetbal' wordt nog steeds niet als een beroepstak gezien. De scholen doen hun uiterste best om voldoende faciliteiten te voorzien. Maar de sleutel ligt bij de voetbalbond. Het is interessant om de schoolmodellen van Engeland, Nederland en Frankrijk met elkaar te vergelijken. Laatst had ik een coach uit Engeland op bezoek. Die kon zich heel moeilijk inleven in ons topsportmodel. We kunnen duidelijk leren van de buitenlandse expertise.

SPELSYSTEEM

Er wordt heel wat gediscussieerd over spelsystemen. Moeten we nu 3-4-3 of 4-4-3 spelen? Eigenlijk gaat het daar niet om. Het gaat om het individuele profiel van de speler. We moeten aan de posities die taken en functies verbinden die de spelers in staat stellen om maximaal te ontwikkelen. Toen Moussa Dembélé doorstroomde naar het eerste elftal, gaf de toenmalige trainer Marc Brys me van Moussa en enkele andere jeugdspelers verschillende werkpunten aan. Moussa kwam niet echt voor doel bij een voorzet of ging niet echt voor het doelpunt. Daar pikte ik veel uit op.

Het komt er uiteindelijk op aan om de sterke en de werkpunten aan te pakken, gelinkt aan zijn positie. Vooral de aspecten waarin de speler het verschil kan maken zijn belangrijk. In een jeugdopleiding moet er sprake zijn van één ontwikkelingsproces. Alle trainers moeten gaan voor het individu. Zodra trainers kiezen voor een eigen weg is er een probleem.

Het duurt jaren om spelers stap voor stap ontwikkelingen bij te brengen. Maar is het heel makkelijk om een ontwikkelingsproces te laten stagneren. Eén resultaatcoach kan al heel wat roet in het eten gooien. Vooral in de oudere leeftijdsgroepen kunnen eerder positieve ontwikkelingen door een verkeerde aanpak gemakkelijk ongedaan worden gemaakt.

PERSOONLIJKHEIDSANALYSE

Mentale ondersteuning is onontbeerlijk, maar de zoektocht naar de juiste mentale ondersteuning is moeilijk. Er zijn heel wat verschillende manieren om jeugdvoetballers op mentaal vlak te ondersteunen. Slechts weinig modellen zijn echt vanuit de buik van het voetbal geschreven. Dan is het moeilijk om het goed te vertalen. Ik geloof zelf in persoonlijkheidsanalyse.

Het is voor een voetballer interessant om meer te weten te komen over zijn persoonlijkheid en hoe hij overkomt. De coach ziet niet altijd de oorzaak van een bepaalde persoonlijkheid bij de spelers. Een eerder strakke en meer naar discipline gerichte coach heeft misschien minder positieve impact op het meer creatieve en intuïtieve type. Een coach kan de spelers dieper beïnvloeden als hij meer te weten komt over hun persoonlijkheid en hoe ze reageren. Je ziet soms spelers ontbolsteren bij een bepaalde coach. Dat heeft een reden.

Studiebegeleiding is een ander belangrijk facet. Enkel focussen op voetbal brengt je niet aan de top. Het kan niet dat je je intellectuele ontwikkeling vertraagt of stopzet op je vijftiende. Een jeugdvoetballer heeft nood aan een brede ontwikkeling. Een speler die in zijn studies gestructureerd kan werken, vertaalt die discipline ook naar het voetbal. Het is van belang dat spelers intrinsiek gemotiveerd zijn voor het hele pakket. De spelers dwingen haalt in de praktijk niets uit. Het moeten geen universitair geschoolden zijn, het is voldoende dat ze hun eigen grenzen nastreven.

Jan Vertonghen trainde bij de jeugd van Germinal Beerschot een keertje minder vanwege zijn studies. Hij staat er, je ziet dat hij een achtergrond heeft en met de voetjes op de grond staat. Heel sterk. De niet naar sport gerichte schoolstructuur maakt het er voor de spelers en de ouders niet makkelijker op. Spelers komen pas om 17 uur van school en moeten vervolgens vier keer per week trainen. Geen simpele combinatie.

MENTALITEIT IS GEEN ENKEL PROBLEEM

De hedendaagse mentaliteit van de jeugd wordt als excuus gebruikt voor het falen van het jeugdvoetbal. Het woord 'mentaliteit' wordt te vaak misbruikt. Wat betekent mentaliteit? Het gaat vooral over de manier van denken en voelen en hoe je ermee omgaat. Kinderen en jongeren zijn helemaal niet veranderd. Het is de omgeving

rond hen die is veranderd. De zogezegde mentaliteit van de spelers is niet veranderd. Ze anticiperen op de wereld rond hen. De opleiding moet daarop inspelen.

In Antwerpen, bij Germinal Beerschot, ben ik veel meer ingegaan op de beleving, betrokkenheid en gedrevenheid van de spelers. Door het aanbod van een grote stad willen jongeren alles meebelevén. Cinema, naar de stad gaan, uitgaan... Winnen of verliezen speelt een minder grote rol bij deze spelers. In West-Vlaanderen is de betrokkenheid van de spelers een stuk groter. Ze gaan ervoor. Hier moet de focus meer naar meedenken en open communiceren. Dé mentaliteit bestaat niet. Je moet je benadering aanpassen aan de cultuur.

Het 'ik wil alles doen in mijn leven'-gevoel zullen we, waar ook, moeten beïnvloeden. Willen jeugdvoetballers het maken als topvoetballer, dan zullen ze dingen moeten laten. En zullen ouders ze soms meer moeten loslaten.

Jeugdvoetballers leven in een overbeschermd cocon. We hebben allemaal te veel veiligheid in onze westerse cultuur. Kijk in je eigen kennissenkring: hoeveel mensen durven uit hun comfortzone te stappen en echt keuzes te maken? Een vernieuwende, misschien risicovolle richting uitgaan? Onze jeugdvoetballers acteren, onder invloed van volwassenen, in deze comfortzone en nemen geen echte risico's. Ze maken te weinig gerichte keuzes, waarbij ze andere zaken moeten laten vallen. De honger om het te willen maken ontbreekt soms. Laatst sprak ik met Osei Berkoe, een oud-profvoetballer. Hij heeft als Afrikaan heel wat dingen moeten laten vallen om zijn doel te bereiken. Het was vaak alles of niets. Het creëert een totaal andere instelling.

VERANKERING

Er zijn twee hoofdredenen waarom spelers te weinig doorstoten. Een eerste is dat er te veel op resultaat gespeeld wordt. De wedstrijden vanaf -16 worden te veel op kracht gespeeld. De wedstrijdanalyse start en eindigt bij winst of verlies. Hoeveel wedstrijden wonnen we en hoeveel verloren we er? De inhoud van de wedstrijd wordt nauwelijks geëvalueerd.

Als je ziet dat elf- en twaalfjarigen op de counter spelen en een blok vormen voor het eigen zestienmetergebied, is het hek van de dam. Door deze benadering halen de spelers hun top niet op hun achttiende en missen ze de boot naar het eerste elftal. Het is erg vast te stellen dat we dit probleem nog niet aanpakten in een vergadering met het hoofd Opleidingen van dit land. Het succes van een hoofd Opleidingen heeft niets met resultaat te maken.

De tweede reden is de verankering. Het is goed om elke trainer te laten starten in de jeugdopleiding. In de opleiding kun je experimenteren en je manier van trainen ontwikkelen. Frank de Boer van Ajax trainde in de opleiding verschillende leeftijdsgroepen en dat is een goede zaak. Hierdoor heeft hij meer inzicht in de pogressiemarge van jeugdspelers en heeft hij een beter idee hoe hij ze kan doorontwikkelen. Een speler die van de opleiding naar het tweede team gaat, of van het tweede team naar het eerste elftal, moet doorontwikkelen. Hij heeft nood aan de volgende fase in zijn opleiding.

Na de stap in de A-kern moet het proces voltooid worden. Het is soms ongehooflijk welke stappen spelers kunnen zetten door deze beïnvloeding. De talentopvolging van spelers moet doorlopen in de A-kern. Hoe een speler traint, het aantal wedstrijden dat hij speelt, de intensiteit waarmee hij te maken krijgt, de positie waarop hij speelt: het bepaalt mee of hij het haalt of niet. Individuele benadering op lange termijn. De cultuur van verankering is voor verbetering vatbaar. Alex Ferguson van Manchester United is bij elke thuiswedstrijd op de jeugdvelden te zien. Dat creëert een betrokkenheid.

JEUGD BEHOUDEN

Jeugdvoetballers moeten blijven. De kwaliteit van de opleiding bepaalt de toekomst van de spelers. Ouders en spelers moeten ervan overtuigd zijn dat er kansen zijn. Geduld en overzicht bij de spelers en ouders zijn bepalend in de doorstroming. Ik zag in mijn loopbaan heel wat spelers naar het buitenland vertrekken. De kranten staan vol van de enkelingen die het hebben gehaald. De tientallen die het niet haalden, zijn jammer genoeg niet te bespeuren. Ik zie al jaren spelers met een aantrekkelijk voorstel naar Engeland vertrekken. Geen enkele speler zag ik doorstromen. Er worden jaarlijks tientallen spelers naar Nederland getransfereerd. Je ziet geen spelers doorstromen in het eerste elftal, maar ook niet terugstromen naar eigen land en vervolgens doorstoten naar eerste klasse. Eén uitzondering in het buitenland: Ajax. Dit stemt tot nadenken. Ik ben ervan overtuigd dat je beter in je eigen cultuur vertoeft, binnen je eigen sociale omgeving. Mijn raad aan ouders: je zoon heeft maar één voetballoopbaan. Wees dus heel kritisch.

SCOUTING

Een van de belangrijkste werkpunten is de scouting. In principe kun je het niveau van de opleiding op twee manieren beïnvloeden: door talent binnen te halen en door het talent te ontwikkelen in de opleiding. Jeugdvoetballers detecteren is niet simpel, want het voetbalniveau gaat achteruit. Je ziet steeds minder spelers die erboven uitsteken of een eigenheid etaleren. De manier van voetballen gaat steeds meer in de defensieve richting. Het is vervolgens moeilijk om de juiste spelers te rekruteren.

Het scouten van spelers moet heel streng verlopen, want voor elke speler die we halen, moet er eentje vertrekken. Om die reden doen we interne scouting. Onze scouts analyseren onze eigen teams. Zo kunnen ze het voetbalniveau beter inschatten. We moeten er absoluut van overtuigd zijn dat een externe speler beter is dan een speler van ons. We scouten daarom zeer diepgaand. Spelers worden verscheidene keren door verschillende scouts bekeken volgens een vast systeem. Vervolgens organiseren we een discussiepanel met alle betrokkenen. Hierdoor kunnen we dieper op de spelers ingaan. De openheid in deze discussie is heel belangrijk. We moeten alle facetten belichten.

Het is soms moeilijk in te schatten of een speler met de druk kan omgaan. Misschien is hij jarenlang op een bepaalde manier aangespeeld en heeft hij moeite met de nieuwe manier van spelen. Ik wil absoluut het 'shoppen' tegengaan. We hebben heel wat scouts langs de kant staan maar enkel om de juiste spelers binnen te halen. Een zeer beperkt aantal. Dat wordt soms verkeerd begrepen. Ik wil de komende tijd meer aandacht besteden aan het opleiden van de scouts. Daar hebben we in België nog een weg te gaan.

COMMUNICATIE

De manier van communiceren is ons basisprobleem. We moeten meer vragen stellen bij hoe we met elkaar omgaan. Op een of andere manier is er binnen het jeugdvoetbal te weinig overleg, te weinig discussie. We tolereren het niet dat iemand het niet met ons eens is. We nemen het te snel persoonlijk. Het spanningsveld bij een inhoudelijke discussie ligt hoger, is een stuk emotioneler. Ik zag tijdens mijn jaren in Nederland vaak heel directe discussies die gemakkelijk werden aanvaard. Jong tegen oud, gezag tegen de onderdaan. Het was geen enkel

probleem. In ons land wordt een tegenargument te vaak als een bedreiging gezien. Heel eigenaardig.

Ik ga al jaren naar voetbalvergaderingen allerhande in dit land en al jaren is dit een vrij frontale ervaring. Grote zaal, diegene die spreekt staat vooraan, vaak hoger dan het publiek. Het is vaak een presentatie in één richting met minimale openheid. Vragen kunnen, tegenargumenten liggen al een stuk moeilijker. Jammer, want discussie kan het verhaal alleen maar sterker maken. Laatst was ik op de vergadering van de hoofden Opleiding in Nederland. Er waren heel scherpe discussies in kleine werkgroepjes met een moderator in een heel open sfeer. Een heel andere benadering.

Door onze Belgische manier van communiceren zijn mensen minder geneigd tot zelfreflectie, stellen ze zich minder in vraag. We praten over allerlei randzaken, nooit over het voetbal zelf. Het inhoudelijke aspect wordt te weinig in vraag gesteld. Het zou geweldig zijn om de verschillende visies met elkaar te vergelijken.

Die manier van communiceren is van belang in een opleiding. Willen we de coaches en de spelers laten meedenken, dan zullen we op een andere manier moeten omgaan met elkaar. Bij de coaches gaat het vooral om de manier van vergaderen, de openheid in de discussiecultuur. De manier waarop de coach de spelers benadert, is van vitaal belang: meer initiatief laten bij de spelers, meer bevragen, meer analyse door de spelers zelf. De coach is niet het centrum van alle wijsheid. De coach moet meer regisseren en het beste uit de spelers halen. Hij is een middel om de spelers te laten ontluiken.

Jeugdvoetballers moeten vaker vooraan staan, meer aan het woord komen en zelf een mening ontwikkelen over het voetbal. Onze voetballers van de toekomst moeten we een stuk zelfredzamer maken op het veld. Hij moet zelf de problemen zien én ze zelfstandig kunnen oplossen. Je ziet te vaak strenge, centraal in het universum staande coaches die regelrecht boven hun spelers staan en geen inmenging willen. Dat is dodelijk voor de ontwikkeling.

AUDITSYSTEEM

In de toekomst moeten we de opleidingen van een label voorzien. Jammer genoeg hebben we het beste auditsysteem buitenspel gezet: Dexia Foot PASS. Of je nu voorstander bent of niet, je kunt er niet omheen dat het een duidelijk kwaliteitsbeeld brengt van de opleiding. Dexia Foot PASS lichtte met succes alle Bun-

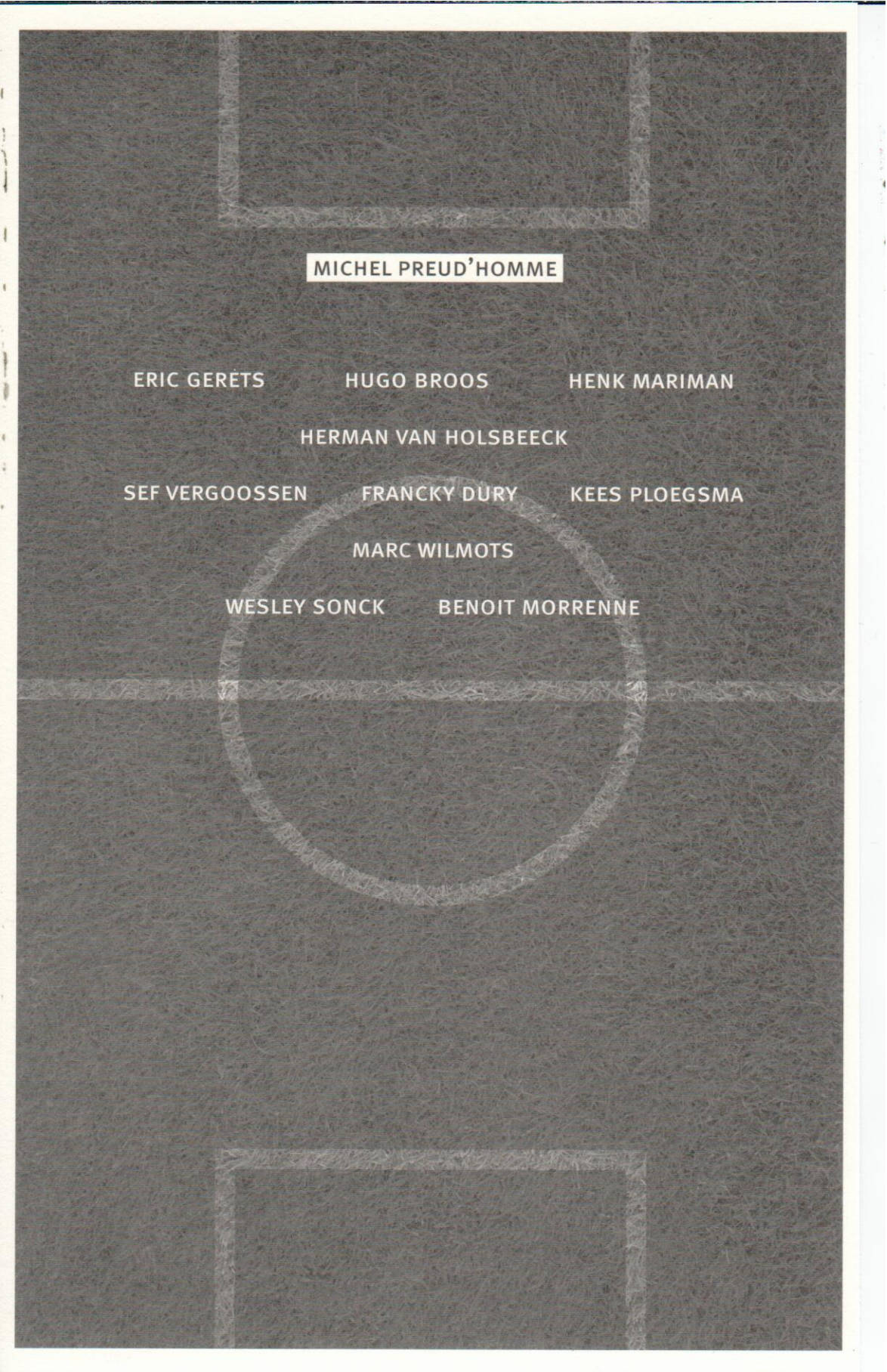
desliga-opleidingen door en heeft contacten in Engeland. Wij stoten het af. Onbegrijpelijk.

We moeten onze opleidingen en de competities volgens niveau op elkaar afstemmen. Je kunt alle opleidingen in ons land indelen in A-, B-, C- en D-levels. Vervolgens kun je alle clubs van het A-level voor drie jaar tegen elkaar laten uitkomen. Zo spelen de beste opleidingen tegen elkaar. Nu zie je tweedeklasser Oud-Heverlee Leuven, die een uitstekende filosofie heeft, in tweede spelen. Jammer, want de opleiding verdient het om op het hoogste niveau te spelen. Daarnaast verplicht je clubs om opleiding au sérieux te nemen. Clubs die het niet menen, kennen de consequenties.

Een dergelijke labeling kan enkel een meerwaarde vormen als ze wordt uitgevoerd door een professionele instelling met eisen die beantwoorden aan de noden van ons voetbal. Clubs die ontwikkelingsvoetbal spelen, moeten beloond worden. We moeten ons de vraag stellen of we willen investeren in dit verhaal, in de jeugd, of niet. Of we doen de audits met een doel en een duidelijk plan of we doen ze beter niet. Een tussenweg is er niet.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Het allerbelangrijkste: we moeten het voetbalinhoudelijke en de spelers zelf centraal plaatsen. We modderen aan over allerlei onbenulligheden maar hebben het nooit over het inhoudelijke aspect of de ontwikkeling van de spelers. We zijn het kernproduct 'voetballen' voorbijgelopen.
- 2 We moeten op alle niveaus een sterkte-zwakteanalyse maken van ons voetbal en een masterplan ontwikkelen dat tegemoetkomt aan de noden van onze voetbalcultuur.
- 3 We dienen onze communicatiecultuur in vraag te stellen. Willen we het voetbal op een hoger niveau krijgen, dan zullen we meer openheid moeten creëren en meer discussie moeten toelaten.
- 4 We moeten het jeugdvoetbal uit de amateuristische sfeer halen. Een doorgedreven professionalisering is noodzakelijk. Ons land heeft nood aan coaches die fulltime aan de slag gaan met jeugdvoetbal. Door het gebrek aan professionele mensen is onze groei heel erg gelimiteerd ten opzichte van het buitenland.
- 5 We moeten vertrekken vanuit het individu. De resultaatcultuur moet wijken voor een ontwikkelingscultuur.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERÈTS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Professionalisme van de profvoetballer

Michel Preud'homme

'Voetbal komt eerst, nog voor het gezin'

Michel Preud'homme maakte vorig seizoen Standard na 25 jaar nog eens kampioen. De vijftigjarige trainer slaagde erin de Luikse club, een constant kolkende vulkaan, rustig te krijgen voor dit huzarenstukje. Het leverde de Luikenaar, die inmiddels trainer is van AA Gent, de titel Trainer van het Jaar op.

Zo wordt Preud'homme nu ook als trainer een grote genoemd, als profvoetballer was hij dat al. De ex-doelman van Standard, KV Mechelen en Benfica verzamelde 58 interlands. Geen enkele doelman doet beter. Hij is ook de enige doelman die twee Gouden Schoenen gewonnen heeft. Preud'homme speelde op het WK 1990 en 1994. In dat laatste jaar werd hij uitgeroepen tot beste doelman ter wereld. Die bekroning kwam er alleen door zijn doorgedreven professionalisme. Het heeft hem in zijn loopbaan al twee landstitels, drie bekertjes en één Europese beker opgeleverd. Dat professionalisme plantte hij over op zijn trainerscarrière. Daarover gaat dit hoofdstuk.

De benadering van een speler en zijn professionalisme zijn een beetje veranderd. De inhoud blijft dezelfde. Wat is het uitgangspunt van een profvoetballer? Dat hij zijn job zo goed mogelijk doet en dat hij tracht zo goed mogelijk te zijn. Daar moeten offers voor gemaakt worden. Ik had dat als speler van mezelf. Dat is de basis. Een trainer kan de spelers proberen te stimuleren maar iemand die van zichzelf zegt: 'Ik wil zo sterk mogelijk zijn', heeft oneindig veel meer kans op slagen.

Concreet houdt dat professionalisme onder meer in dat je je niet tevreden stelt met de dagelijkse training. Dat je op eigen initiatief nog een half uur meer traint, of zelfs een uur. Je vraagt jezelf af hoe je beter kunt worden. Tijdens mijn

keeperscarrière nam ik alle strafschoppen op die ik op televisie kon zien. Zo wist ik van al mijn Europese tegenstanders of tegenstanders van de nationale ploeg hoe ze hun strafschoppen traptten. Dat kostte enorm veel tijd. Ik had een klassemment en als ik dat bij me had, voelde ik me veilig. Ik wist veel meer. Wij houden die gegevens nu ook bij. Dat gebeurt dus vanuit de trainersstaf voor de spelers. Ik deed dat allemaal zelf.

Let wel: er zijn nu nog spelers die werkten zoals ik. In het begin van het seizoen bekeken we de sterke en zwakke punten van onze Europese tegenstander Kalmar. Het gewone recept. Daarna kwam een speler mij vragen of hij de hele opname van de wedstrijd mocht zien. Dat is professionalisme.

TWEE DAGEN VOOR DE WEDSTRIJD OM HALFELF IN BED

Alles heeft te maken met mentaliteit. Dat is echt puur individueel. Het is een kwestie van ermee bezig te zijn. Niet de deur achter je dichtslaan en alles vergeten. Steeds denken hoe het beter kan. Als je het trainingscomplex verlaat, kun je een leven gaan leiden zoals iedereen. Of je kunt ook dan nog zoeken naar verbeteringen. Naar manieren om beter te presteren op het veld.

Toen ik nog bij KV Mechelen speelde, speelden we dikwijls op zaterdagavond. De laatste dag dat ik 's avonds het huis uitkwam, was dinsdag. Op woensdag ging ik zelfs niet meer naar de cinema. Want naar de cinema gaan had voor mij niks met de voorbereiding op de volgende wedstrijd te maken. Dat was te ontspannend en, in mijn ogen, niet professioneel. Ik weet dat het niet erg is om op woensdag naar de cinema te gaan als je op zaterdag speelt. Maar voor mij ging dat niet. Dat is geen voorbereiding op een wedstrijd.

Ik heb er geen problemen mee als een van mijn spelers drie avonden voor een wedstrijd naar de cinema gaat. Het is een minimum dat ze de laatste twee dagen 's avonds thuis moeten zijn, hun hoofd leegmaken en naar die wedstrijd toelevan. Dat betekent om halfelf gaan slapen.

Ik heb tijdens mijn keepersloopbaan misschien een beetje overdreven met mijn professionalisme. Dat was mijn drang om zo goed mogelijk te zijn. Alles wat in de weg kwam te staan, moest wijken. Op het WK in Italië in 1990 hadden wij een zwembad aan het hotel. Vijf minuten in de zon zitten naast het zwembad vond ik een grote professionele fout. Dat is overdreven. Je moet het af en toe kunnen loslaten. Dat zag ik in die periode niet. Nu wel als trainer.

GELD IS DE SLECHTSTE MOTIVATIE OM DE TOP TE BE- REIKEN

Er zijn twee grote motivaties in een voetbalcarrière in deze dagen. De eerste is geld verdienen. Je moet eten en je wilt zo goed mogelijk leven. Daar is niks op tegen. In het huidige voetbal kun je op je 22ste, 23ste al zo veel geld hebben verdiend dat je voor de rest van je leven niet meer moet gaan werken. Dat wil iedereen. Het verschil wordt dus gemaakt door de tweede motivatie. Je moet willen winnen, je moet goed willen presteren. Geld is belangrijk maar het sportieve aspect is belangrijker. Sportieve prestaties zorgen voor meer innerlijk en uiterlijk plezier dan het loonstrookje aan het einde van de maand.

Ik heb nooit willen zeggen dat ik na mijn loopbaan niet meer wilde werken. In mijn hoofd zit dat ik in dit leven iets wil realiseren. Geld alleen kan mijn leven niet mooi maken. Als trainer is het mijn taak om dat aan de spelers over te brengen. Dat vormde mijn stokpaardje vorig jaar bij Standard in onze race naar de titel. In die laatste maanden van het seizoen was het mijn belangrijkste taak om de spelers die transferperikelen, die mogelijkheden om elders meer te verdienen, te laten vergeten. Ik bleef het herhalen: 'Er zijn er veel die Standard na al die jaren nog eens kampioen hebben proberen te maken. Dat is die mannen nooit gelukt. Jullie kunnen dat.'

Ik vond het mijn belangrijkste taak op hun fierheid te spelen en het financiële naar achteren te drukken. Dat is me gelukt. Het kost veel energie. Maar je kunt erop inspelen en die mentaliteit erin brengen. Het ultieme doel is prestaties neerzetten en titels winnen.

Enkel met die mentaliteit kun je het tot in de absolute top schoppen. Alleen met meer motivatie dan alleen geld kom je aan de top. Dat moet een trainer bespelen. Een speler die extra motivatie geven is voor een trainer een psychologisch spel. Boeiend en absoluut niet gemakkelijk.

PROFESSIONALITEIT IS EEN DEEL MASOCHISME

Professionalisme is in mijn ogen dat alles op de tweede plaats komt. Alles komt ná het voetbal. Zelfs het gezin. Dat is zwaar en ik besef dat niet iedereen er zo zal over denken. Dat wil niet zeggen dat ik geen tijd heb voor mijn familie, kinderen

of een ander leven. Maar dat komt allemaal na het voetbal. Die mentaliteit is alleen maar erger geworden sinds ik trainer ben.

Als speler had ik het idee dat ik altijd keihard moest trainen. De training moest altijd harder zijn dan de wedstrijd zelf. Mijn opwarming voor de wedstrijd was altijd intensief en heel hard. Ik ging heel vroeg naar binnen om gedurende vijftien minuten te kunnen recupereren. Ik had mijn opwarming zo moeilijk gemaakt dat de wedstrijd veel makkelijker leek.

Op het masochisme af. De masochist slaat op zijn vinger en als hij stopt, zegt hij: dat doet deugd. Ik deed mij zoveel pijn dat de rest daarna voor mij simpel leek. Als trainer doe ik dat in de voorbereiding op een seizoen ook. Gelukkig ben ik voor de spelers minder hard dan ik voor mijzelf was. Ik probeer ze het principe bij te brengen: hoe meer inspanning en hoe meer concentratie op training, hoe simpeler een wedstrijd zal lijken.

Bij Benfica trainden we onder Artur Jorge soms meer dan twee uur. Ik weet ondertussen dat de intensiteit van een training belangrijker is dan de duur. Maar je moet ook lang kunnen trainen. Een wedstrijd duurt tenslotte negentig minuten.

CLUBBESTUREN ZIJN DE MOTOR VAN PROFESSIONALISME

De clubbesturen hebben hun verantwoordelijkheid in het professionalisme van hun spelers. De clubleiding moet aan de spelers de mogelijkheid geven om professioneel te leven. Je moet het zo regelen dat de spelers in de beste omstandigheden kunnen functioneren. Mijn motto is: geef aan de spelers nooit reden om te kunnen klagen. Een goede accommodatie, een goed Trainingsveld, goed materiaal om te trainen... goed dit, goed dat. Wel, dan hebben de spelers geen excuus meer. Anders verschuilen de spelers zich altijd gemakkelijk achter excuses. De taak van een clubleiding is om de grond voor die excuses weg te nemen.

Ik zit nu bij AA Gent. Wij hebben geen Trainingscentrum zoals dat van Standard. Dat kan ook niet. Je kunt niet alles in een heel korte tijd bouwen. Dus je doet je best met wat je hebt. Bij KV Mechelen hadden wij alleen stapelbedden. Die stonden in de hoek van de kleedkamer voor de mensen die wilden rusten. Niet veel maar er werden mogelijkheden geschapen. Je moet oplossingen zoeken. Zoals indertijd bij KV Mechelen.

Het is een evolutie, hoor. Zelfs in Portugal bij Benfica was het niet zoals het moest zijn. Nu wel, maar in de jaren dat ik er speelde niet. Intussen is er een trainingscentrum. Wij moesten indertijd wel naar huis tussen twee trainingen.

Italië is het voorbeeld van professionalisme. Daar was men met alles eerst. Wetenschappelijke benadering, rustplaatsen, looptrainers... Hoeveel Italiaanse voetballers kun je een gebrek aan professionalisme verwijten? Niet veel. Ik bedoel daarmee vooral dat je oogst wat je zaait. Als er in de bestuurstop professionalisme is en het wordt gestimuleerd, heb je automatisch professioneel ingestelde spelers. Dat is een mentaliteitskwestie. Italië won op die manier vier wereldbikers.

CLUBCULTUUR IS DE SLEUTEL VOOR DE OPLEIDING

Ik ben nooit kwaad op een jonge speler als die niet weet wat hij moet doen. Wij hebben de taak om ze dat aan te leren. Ik heb problemen met spelers die altijd dezelfde fouten maken en die niet evolueren.

Dat heeft te maken met de opleiding van de jeugd. Dat moet beginnen in de jeugdreksen. Hoe ga je leven als je professioneel voetballer wordt? Ik merk dat bij mijn zoon. Ik geef hem een opleiding over hoe hij zijn doel moet bereiken. Hij gaat naar school en hij voetbalt. Ik weet dat het een kind is en dat hij plezier moet hebben. Maar hij koos om een zo goed mogelijke voetballer te worden. Ik leerde hem dat hij daar inspanningen moet voor doen. Hij mag zich niet blindstaren op de mooiste kant. Er zijn verplichtingen.

Dat moet het clubbestuur doortrekken. Dat moet bij de jeugd gebeuren. Zoals ouders die hun kinderen opvoeden. Je moet bij de opleiding van de jeugd de regels duidelijk maken en daar mag je niet van afwijken. Zelfs niet in de A-kern. Zelfs niet met spelers die uit het buitenland komen.

Dat gaat ver, hoor. Het is niet alleen op het veld dat dat professionalisme geldt. In België plaatsen spelers hun club of hun trainer soms in een slecht daglicht. In Portugal is dat onmogelijk. Onmogelijk. Deel uitmaken van een club, als speler, trainer of wat dan ook, betekent dat je die club altijd zult verdedigen. Je zegt niets tegenover die club of tegenover de trainer in het openbaar. De supporters pikken dat dan gewoon niet en de pers evenmin. Dat is een cultuur. Werknemers zijn in Portugal veel loyaler tegenover het bestuur en de trainer. Dat noem ik clubcultuur en is een deel van professionalisme. Heb je iets te zeggen, dan is er altijd een mogelijkheid om het te zeggen. Maar binnenskamers.

Het is een groepsgebeuren. Als ik opmerkingen heb, maak ik die meestal in groep. Mijn motto is zeer simpel: spelers en trainers mogen alles tegen elkaar zeggen. Zij mogen iets tegen mij zeggen als ze niet akkoord gaan.

Ik leg mijn spelers bijna elke dag uit waarom we op die of die manier trainen. Nu doen we dié oefening zodat wij tijdens de wedstrijd dit of dat kunnen doen. Mijn spelers moeten nadenken, meedenken met de trainer. Want als ze meedenken, gaat alles veel sneller.

Professionalisme is veel nadenken. Ook bijvoorbeeld als je op straat wandelt. Dat je nadenkt over de laatste minuten in een wedstrijd die je dreigt te verliezen. Wat is het beste? Een lange of een korte hoekschop?

DE AJAX-JEUGDOPLEIDING MAG HET VOORBEELD NIET MEER ZIJN

Ik werk niet veel individueel met spelers. Ik vind dat spelers, zodra ze op het niveau van de A-kern komen, klaar moeten zijn. Dat is jammer genoeg niet altijd zo. Dat heeft alles te maken met de manier van opleiden.

In veel clubs is het tegenwoordig veel kaatsen, kaatsen en nog eens kaatsen. Dat is een visie maar als die jongens bij mij komen, stellen ze vast dat kaatsen niet mijn mening over voetbal is. Wat dan?

Iedereen keek dat af van Ajax. Is dat nog de enige juiste manier om voetbal te spelen? Ik vind van niet. In het voetbal wordt de ruimte beperkt, dus moet je de ruimte zoeken. Let wel: ik vind dat je een lijn moet kiezen. Maar je moet die lijn niet tegen beter weten in tien jaar aanhouden. Voetbal evolueert, je moet naar een andere lijn durven gaan.

De Belgische voetbalbond introduceerde een lijn. Die hebben wij in de trainerscursus gekregen. 4-3-3. Is dat nog het juiste systeem? Kaatsen is het sleutelwoord. Is dat nog het enige juiste systeem voor het huidige topvoetbal? Zelfs Ajax zal zijn manier van denken misschien moeten veranderen. Die hebben het nu moeilijker.

Er zijn nog altijd te weinig middelen voor het jeugdvoetbal en de opleiding in het algemeen. Ik had indertijd bij de bond een plan gemaakt. Ik wilde dat proberen te veranderen maar we hebben weinig middelen en weinig bescherming tegen de transfers van de jeugd.

VOEDING IS EEN GROEPSGEBEUREN

Ik ben heel streng op voeding. Wekelijks is er een controle van de vetmassa, het gewicht. Ik at nooit iets zwaars. Alleen na de wedstrijd of de dag erna. Ik heb het over frietjes met mayonaise en zo.

Profvoetballers eten over het algemeen slecht. Bij Standard zat twee jaar geleden de helft van de spelers boven de vetlimiet. Die limiet is niet zo laag in vergelijking met andere sporten. Ze moeten eten want ze hebben energie nodig. Ze moeten vooral goed eten. Het is niet normaal dat je een speler vindt met zestien à zeventien procent vetmassa. Als je geld wilt verdienen, moet je je lichaam verzorgen. Daarom ontbijten de spelers bij de clubs waar ik werk op de club.

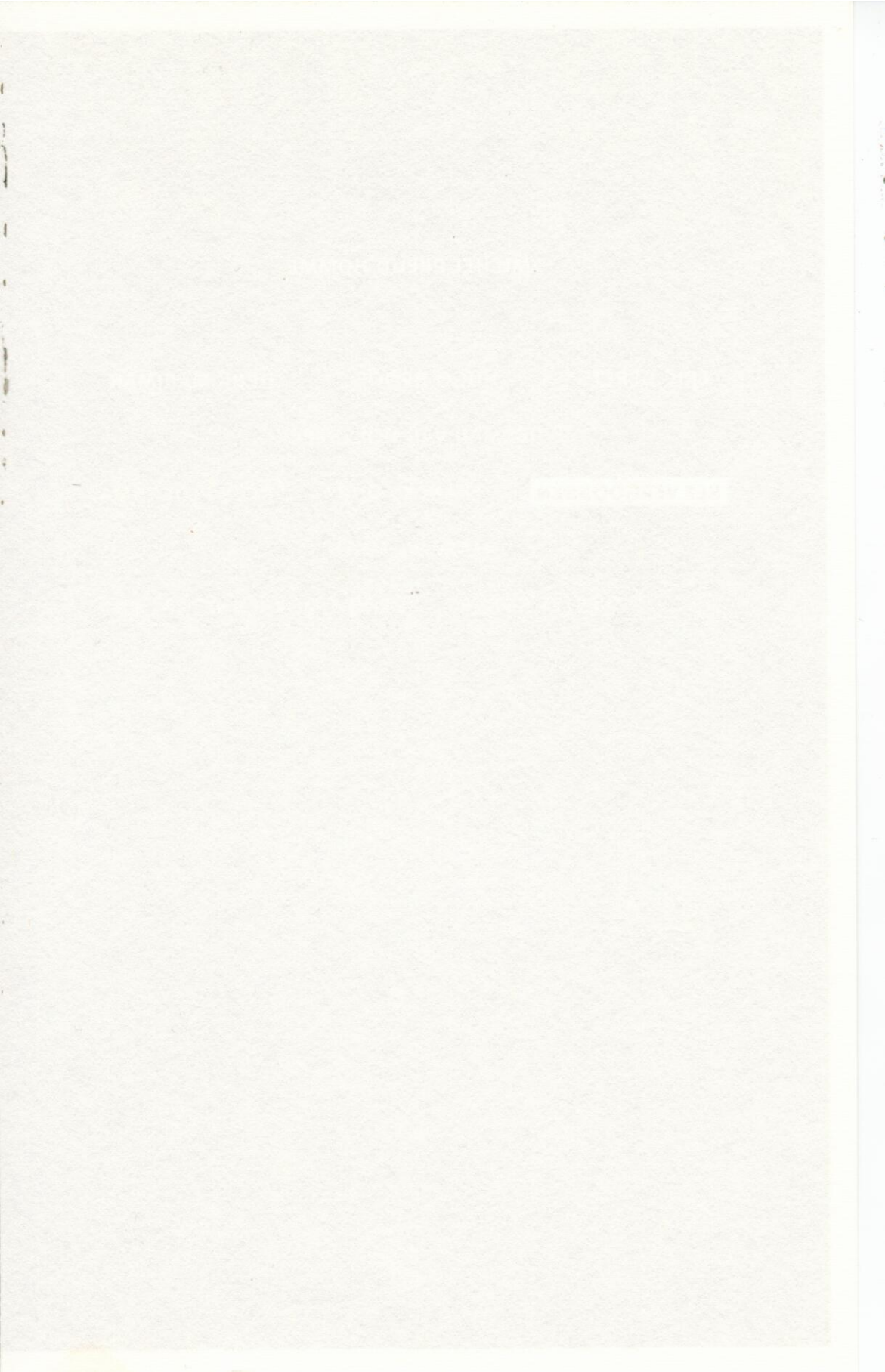
NEDERLANDSE TRAINERS HEBBEN BETERE MANAGERS

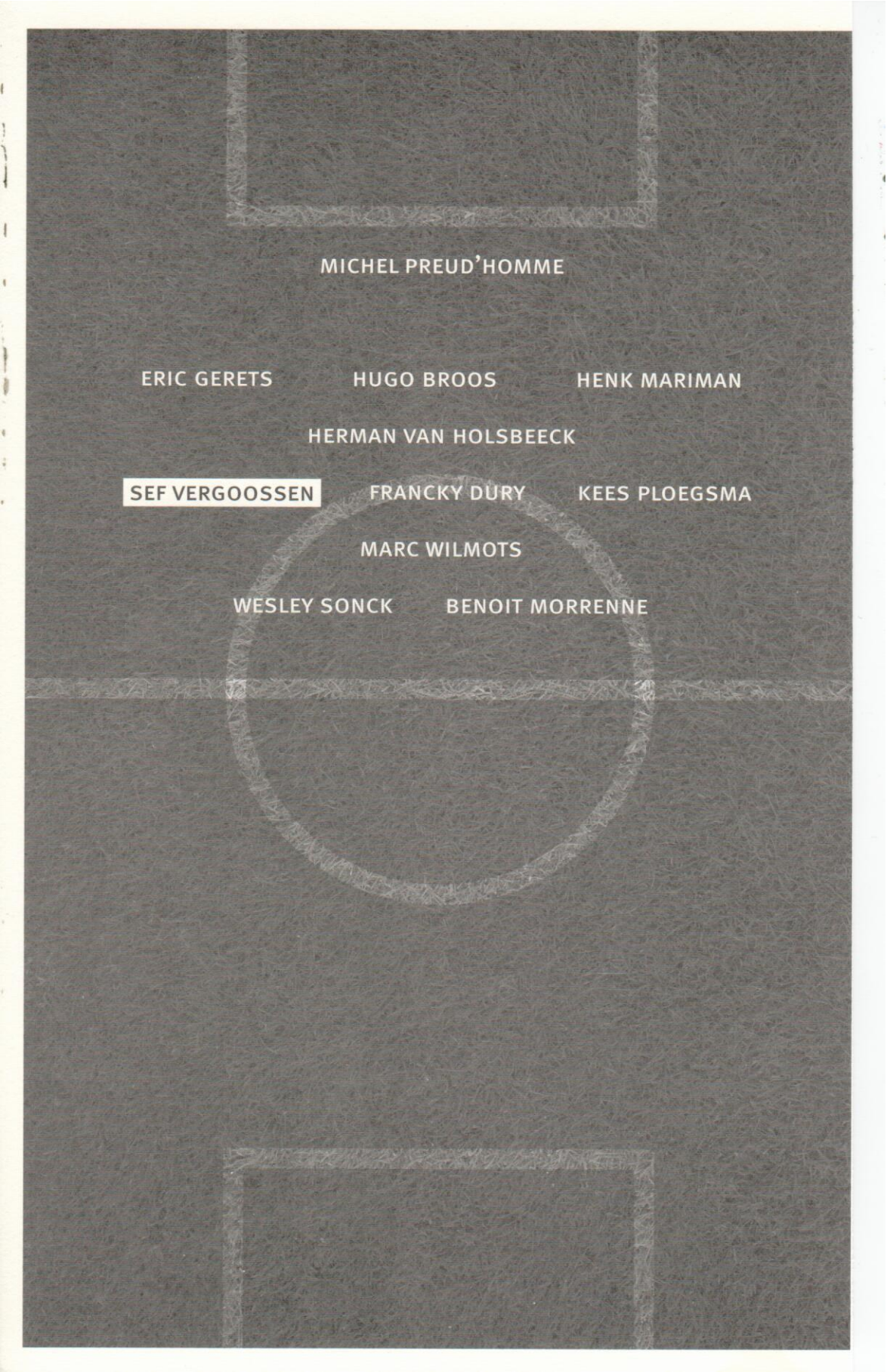
Natuurlijk zijn de Belgische trainers niet slechter dan de Nederlanders. Dat de Nederlandse trainers gedurfd voetbal spelen, geloof ik niet. Ik zeg altijd: als ik een internationale trainerscarrière wil, neem ik een Nederlandse manager. Er zijn overal Nederlandse trainers. Ze hebben een structuur van managers, een nationale organisatie om hun mensen te promoten. Ik speelde in Portugal, Ronald Koeman speelde in Spanje. Op het moment dat Benfica een trainer gaat halen, komen die bij Koeman en niet bij mij terecht. Ik vraag me af: waarom? Het heeft wellicht met management te maken. Als het van de supporters van Benfica afhing, was ik daar terechtgekomen.

Het is een cultuur. Ik mis de discussies onder trainers die ze in Nederland bijvoorbeeld voeren. Op de Pro Licensetrainerscursus hebben wij veel gediscussieerd. Met trainers die helemaal gek waren van de zoneverdediging en mensen die dat maar niets vonden. We hadden mooie discussies over voetbal. Collega's onder elkaar en heel leerrijk. We hebben gevraagd om dat één keer per jaar te doen. Eén keer per seizoen er bijvoorbeeld voor twee dagen opuit trekken. Wij vonden dat allemaal een uitstekend idee en heel interessant. De bond beloofde om dat één keer per jaar te doen, aan het einde van het seizoen.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Professionalisme is rechtstreeks gerelateerd aan de wil van de profvoetballer om het hoogste te bereiken. Hoe groter de honger, hoe professioneler de speler.
- 2 Spelers kunnen maar zo professioneel zijn als hun clubbestuur het toelaat. Schept het bestuur geen professioneel kader, dan kunnen de spelers niet professioneel werken.
- 3 Van bij de jeugd moet op professionalisme worden gewerkt. De profcultuur moet worden aangeleerd.
- 4 Jeugdopleiding mag niet meer op één spelsysteem geënt zijn. Spelers moeten individueel/technisch helemaal klaar zijn als ze de stap naar de A-kern zetten.
- 5 Belgische trainers moeten minstens één keer per jaar samenkomen om ideeën uit te wisselen en in discussie te gaan.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Een kennersblik vanuit Nederland

Sef Vergoossen

‘De Nederlandse trainersvakbond zegt alles over het verschil tussen Belgisch en Nederlands voetbal’

Sef Vergoossen is qua afkomst de meest Belgische onder de Nederlandse trainers. De Nederlandse Limburger trainde in de Nederlandse provincie VVV, MVV en Roda JC. Hij werkte ook als hoofd Jeugdopleidingen en technisch directeur. België leerde hem in 2001 als trainer van Racing Genk kennen. Een jaar later werden de Limburgers dankzij zijn verfrissende inbreng prompt landskampioen. Hij bleef drie jaar in Genk en werkte in Saudi-Arabië bij Al Jazira en in Japan voor Nagoya Grampus Eight. Vorig seizoen leidde hij in zes maanden het op drift geslagen PSV naar de landstitel.

Hoewel hij dicht bij de Belgische grens is geboren, stamt de 61-jarige Vergoossen uit de Nederlandse trainersschool. Zijn expertise wordt nu gebruikt door RC Genk, waar hij het functioneren van de club heeft neergepend in een rapport. Vergoossen is de geknipte persoon om de vinger op de wonde van het Belgische voetbal te leggen.

De enige redding voor de kleine voetballanden België en Nederland is maximale aandacht besteden aan de jeugd. De voetbalclubs hebben een verantwoordelijkheid over het totale voetbal. Niet alleen voor de eigen club, ook voor het totale nationale voetbal. In Nederland lijkt men daar meer van overtuigd dan in België. Het is voor onze kleine landjes nochtans de enige kans om te overleven. We hebben nu al een gigantische achterstand en die zal alleen maar groter worden.

Op basis van een goede jeugdopleiding kan je geld genereren met transfers. Wesley Sneijder en Rafael van der Vaart waren rijp voor het buitenland. Oké, laat ze dan vertrekken. Ze brengen geld op en dat is goed voor het nationale voetbal.

Maar laat andere spelers niet te vroeg vertrekken.

De jeugdopleiding in Nederland staat wereldwijd gezien op een heel hoog niveau. België zet in die richting ook stappen. Ik ken een aantal mensen, onder meer Henk Mariman van Club Brugge die met die jeugdopleiding goed bezig zijn. Maar het gaat ook vaak nog slecht.

In Nederland zijn we ook op lagere niveaus aan het werk. Op elk niveau is het besef aanwezig dat een goed jeugdbeleid noodzakelijk is. De Nederlandse voetbalbond heeft twintig coaches aangesteld die de jeugd in het amateurvoetbal ondersteunen. Voltijds. Elke regio heeft een coach die door de KNVB is aangesteld om de amateurverenigingen te ondersteunen.

BESCHERM DE JEUGD

Onze grootste zorg is net als in België dat jongens op té jonge leeftijd naar het buitenland gaan. Kinderen van veertien jaar worden met hele families naar Engeland verscheept. Dat moeten we tegengaan. In Engeland zit het geld. Zo'n familie in het zog van een spelertje binnenhalen, kost zo'n 400.000 euro. Dat is peanuts voor die clubs. Iedereen lijkt te winnen. Financieel wel maar voor de ontwikkeling van de speler is het soms nefast.

Ook in Nederland kunnen we dat dus moeilijk tegenhouden. Zelfs contracten van jeugdspelers worden afgekocht. Gelukkig moeten er opleidingsvergoedingen worden betaald. Tegenover elk jaar dat die jongen bij een club heeft gespeeld, staat een bedrag dat ze moeten krijgen als opleidingsvergoeding. Dat kan oplopen tot zo'n 250.000 euro voor een speler van zestien jaar. Het bedrag hangt af van de status van de club die de speler weghaalt. Een topclub betaalt meer dan een club uit tweede klasse. De angst om een speler op te leiden en daar nul euro voor te krijgen, is weg in Nederland.

Een van de grootste talenten van Heerenveen ging enkele jaren geleden naar Manchester United. Nu is hij terug en probeert hij bij FC Zwolle in de tweede klasse een contractje af te dwingen. Pijnlijk. Op drie jaar tijd ging dat groot talent volledig terug naar af.

Mijn idee daarover is duidelijk. Een jongen van zeventien jaar is niet rijp om de stap naar het buitenland te zetten, zeker niet met geld als drijfveer. Kinderen van zeventien jaar moeten geen salarisverhoging krijgen van 1000 euro naar 20.000 euro in de maand. Ik begrijp dat sommigen daardoor verblind worden. Als je vraagt of het goed is voor zo'n speler, zeg ik duidelijk neen.

Ik pleit voor een beschermingsstelsel tot een bepaalde leeftijd. Ik weet dat we dat puur wettelijk nooit voor elkaar krijgen. Dat is hetzelfde als die regel van zes Belgen en vijf buitenlanders. Vergeet dat, dat is onhaalbaar. Het Europese recht is te sterk. Het enige wat je kunt doen, is onderling afspraken maken. Kijk naar Japan. Daar gelden de oude transferregels. Dat spraken de clubs onderling zo af. Kunnen wij in onze landen zoiets doen met die 6+5-regel, dan staan we verder. Maar die solidariteit krijg je niet voor elkaar. In Rusland hebben ze een 7+4-regeling. Keurig onderling afgesproken.

DE KRACHT VAN DE KLEINE LANDEN

De kracht van de kleine landen is dat de beste jeugd tegen elkaar speelt. Tegen elkaar kan spelen omdat het land niet zo groot is. De afstanden zijn overbrugbaar. De beperking die wij als klein land hebben, is dat wij minder spelers hebben dan de grote landen. Dat heb ik het meest in Japan ervaren. Daar zitten meer talenten dan hier. Maar je kunt er de besten niet tegen elkaar laten voetballen omdat dat land te groot is, zodat je die talenten niet op het hoogste niveau krijgt. Dat is de kracht die de kleine landen moeten gebruiken.

In Nederland en België kunnen we twee keer per week de sterksten tegen de sterksten laten voetballen. De centralisatie moet worden doorgetrokken op clubniveau, zodat één centrale academie de grootste talenten uit een regio of provincie verzamelt. Ik geef Nederlandse voorbeelden.

Het goede voorbeeld: bij FC Twente centraliseerden ze alles allang. Dat is Twente en Heracles. Twente maakt in elke leeftijdscategorie een groep van twintig spelers. Daar zitten in: acht talenten, acht goede spelers en vier twijfelgevallen. Door het hoge niveau komen die vier twijfelgevallen ook op een hoger niveau. Dat worden dus goede spelers.

Het slechte voorbeeld, want in Nederland is ook niet alles koek en ei: in Nederlands Limburg spelen vier betaalde voetbalclubs. Roda JC, Fortuna, MVV en VVV. Die hebben allemaal een aparte jeugdopleiding. Die hebben per leeftijdscategorie elk twintig spelers in hun groep.

FC Twente haalt uit zijn hele provincie Overijssel twintig talenten. Als we die vier clubs samentellen, hebben we in Limburg zagezegd tachtig talenten. Dat kan natuurlijk niet. Wat Twente in één groep bundelde, verdelen de Limburgers over vier clubs. Dat is een enorme versnippering van talent en dus niet goed. De weerstand die ze dagelijks op training zouden moeten krijgen, hebben ze niet.

Bovendien is het kostenrovend. Bij Twente hebben ze een mentale coach voor de jeugd aangesteld. In Limburg zouden wij er dus vier moeten aanstellen. Te gek. Je moet vier keer investeren maar negentig procent van de kinderen zullen er nooit gebruik van maken. Hoeveel energie stoppen die Limburgse jeugdopleiders nu in mensen die de kwaliteiten en de talenten niet hebben om het te maken?

Zo'n versnippering is gewoon dodelijk. Het moet één jeugdopleiding worden van vier clubs. Die vier clubs laten fuseren, is onmogelijk. Dat weet ik wel. Maar de jeugd moet samen. Met duidelijke afspraken over doorstroming zie ik geen enkel bezwaar. Ik werk eraan om dat project te verwezenlijken.

LIERSE WORDT ZWAAR GESTRAFT

In België is er zo'n raar systeem van stijgen en dalen bij de jeugd. Degradeert de eerste ploeg, dan degradeert de jeugd mee. Zo ben je heel erg ver weg van hoe je met de jeugd moet omgaan. Dit is de beste manier om clubs te vermoorden. Lierse staat bekend voor zijn heel goede jeugd. Die jeugd stond op het moment van de degradatie op een heel hoog niveau te voetballen maar daar wordt geen rekening mee gehouden. Nu verkommert de jeugd in tweede klasse.

De helft van de ouders vertrekt met hun kinderen naar een andere eersteklasser. Dat is het eerste probleem. Het tweede: omdat de jeugdspelers een heel seizoen tegen tweedeklassers moeten spelen en altijd met 10-0 winnen, leren ze niks meer bij. Gevolg: de resterende ouders van goede spelertjes zeggen ook dat ze weg zijn. Zo haal je in twee jaar een jeugdopleiding neer waarvan iedereen zei dat ze goed was. Dat dondert dus helemaal in elkaar. Hoe bedenk je zoiets?

Organisatorisch heb ik vragen bij de jeugdopleiding in België. Vooral hoe het vanuit de bond gestuurd wordt. Het is goed dat er op nationaal vlak wordt gespeeld. Maar begint men niet te jong? Als je met kinderen van tien jaar op zondagmorgen vanuit Vlaanderen in Charleroi moet gaan voetballen, ben je in totaal zeven uur onderweg. En dat voor een partijtje van 2 x 20 minuten. Dan moet je je afvragen: is dit de goede methode? Het gaat toch om jeugd. Op latere leeftijd: oké.

IN NEDERLAND HELPT DE SCHOOL

Jeugd is ook een kwestie van het goede schoolsysteem. Aan het schoolsysteem in Nederland is veel ten goede veranderd. Vroeger moest je met de schooldirectie vechten om een kind een uur eerder van school te krijgen om het extra te laten trainen. Nu zeggen de scholen: welke faciliteiten moet je hebben?

De samenwerking met het onderwijs is fenomenaal beter dan een paar jaar geleden. Dat geldt niet alleen voor het voetbal, maar ook voor andere sporttakken. Talenten krijgen de faciliteiten om zich maximaal te ontwikkelen. Eerst dat talent ontwikkelen en daarnaast gaan we kijken hoe we de studie kunnen inplannen. In samspraak met de ouders wordt vanaf vijftien, zestien jaar gekeken hoe het talent het best kan worden ontwikkeld. Talent ontwikkelen en studie gaan hand in hand.

EEN TALENTBEGELEIDER IS NODIG

Dat er minder talent in België is dan in Nederland is een lachertje. Jullie ploeg op de Olympische Spelen in China was beter dan de Nederlandse. Een doelpuntenmaker erbij en jullie hadden de finale kunnen halen.

Talentbegeleiding is in dat opzicht razend belangrijk. Een jeugdspeler kost een club tussen de 10.000 en 15.000 euro per jaar. Op zeven jaar jeugdopleiding is dat al snel 100.000 euro. Staat hij voor zijn laatste stap, dan laat je hem helemaal los. Dan doen we er niets meer aan en laten hem over aan de trainers van de A-ploeg. In de jeugdopleiding zat hij zeven jaar in een beschermd milieu met zijn eigen elftal, zijn eigen trainer, zijn eigen vrienden. Hij wordt beloftespeler en daarna gebeurt er niets meer.

Op het moment dat hij moet renderen, valt de totale begeleiding weg. Hij krijgt op zijn flikker van de trainer van het A-elftal. Hij komt in een totaal andere wereld terecht. Het is net alsof je hem naar een andere club stuurt. Hij krijgt met mensen te maken met wie hij nooit te maken had. Hij zit bij die groep en dan weer bij een andere groep. Dan gaat hij weer terug naar de beloften. Vaak gaan die jongens ook zweven.

Op zulke momenten komen de spelers in een heel moeilijke fase terecht. Ze moeten presteren. Ouders zetten druk. De manager zet druk. De media zetten druk. Je moet zo'n jongen het juiste perspectief voorschotelen en voorbereiden op dingen die kunnen gebeuren.

Een talentbegeleider binnen een club is nodig. Die man moet een neutrale positie hebben. Dat betekent dat hij aan ouders en kinderen een advies kan geven dat niet in het belang van de club is. Over het algemeen zal het in het voordeel van de club zijn maar hij kan zo'n speler ook adviseren de club te verlaten. Hij moet weten wat de visie van de club is maar mag nooit in het nadeel van de speler handelen. Die neutraliteit moet je hebben.

DE TRAINER IS EEN PASSANT

Een club moet een visie hebben. De trainer is een passant, hoe je het draait of keert. Een trainer moet gekozen worden op grond van de visie van de club. Hij moet werken met mensen van de club. Natuurlijk moet je er rekening mee houden dat een trainer vaak een assistent wil meenemen. Maar wel in die visie, de visie van de club. Ik neem het voorbeeld van RC Genk, een club die veel aandacht besteedt aan binding met de regio.

Toen wij in 2002 kampioen werden, gingen er stemmen op dat we Anderlecht achterna moesten. Dat is het domste wat je kunt doen, want je haalt ze nooit in. Je moet ze niet willen inhalen want Anderlecht bouwde door de jaren heen zoveel terecht krediet op. Mijn repliek was: je moet Anderlecht niet achterna. Je moet jezelf blijven en op dat vlak sterker worden. RC Genk heeft een functie in de regio en moet zorgen dat het landelijke uitstraling krijgt. Dat is de boodschap.

René Vandereycken kwam als trainer en het bleek dat hij andere accenten legde dan die regionale binding. De club moet er in dat geval voor zorgen dat die regionale binding blijft. Het moet op een andere manier worden aangepakt.

Het beste is natuurlijk dat je de kwaliteiten van de trainer laat passen in die van de club en niet omgekeerd. Vindt de trainer dat het anders moet, dan is die niet welkom in de club.

VISIE VASTHOUDEN EN EEN STABIELE CLUB WORDEN

Ik maakte een rapport over RC Genk. Daar werden onder meer vragen gesteld over de jeugdpolitiek. Een zeer goede jeugdopleiding opzetten maar in de zomer vier buitenlanders kopen, is geen toonbeeld van visie en stabiliteit. Je mag flexibel zijn maar dat typisch opportunistische moet uit het voetbal. De jeugdoplei-

ding van RC Genk levert geld op. Bekijk je wat daarin is geïnvesteerd en wat in de loop der jaren is verkocht, dan levert de jeugdopleiding van Genk geld op. Het belangrijkste is natuurlijk dat ze spelers oplevert voor Genk zelf.

Alleen zo kan een club stabiel worden. RC Genk is dat nog altijd niet. Je hoeft niet elk jaar kampioen te worden, dat gaat niet. Elk seizoen een stek in de top vier moet kunnen. Zelfs een vijfde plaats. Maar als vijfde mag je vijf wedstrijden voor het einde slechts vier punten minder dan het nummer twee hebben. Dat spanningsveld moet er altijd zijn.

Je moet eerlijk zijn met je supporters. Als je in één zomer, zoals in 2003, de topspelers Sonck, Thijs, Skoko en Dagano laat vertrekken, dan moet je op je tellen letten. Ik zei in een interne vergadering dat we dat volgende jaar blij mochten zijn met een plaats bij de eerste vier. Dat was naar mijn gevoel een grotere prestatie dan die titel een seizoen eerder. Daar was iedereen het over eens. Twee dagen later zei voorzitter Jos Vaessen in de krant dat Genk weer voor de titel ging. Dan weet je dat in de loop van het seizoen problemen zullen ontstaan.

Ik geloof niet dat je zoiets mag zeggen om de supporters en de sponsors te sussen. Je mag de mensen niets wijsmaken. De clubleiding moet realistisch zijn en de mensen aangeven wat de verwachtingen voor de komende jaren of de komende vijf jaar zijn. Mensen die zich daar niet in kunnen vinden, hebben het recht geen abonnement meer te kopen of sponsor te zijn. Bij valse verwachtingen wordt de ellende fenomenaal.

GENK OP ZIJN MINST EVEN GOED GEORGANISEERD ALS PSV

Ik werkte bij één club in België en daarover kan ik formeel zijn: die club was veel beter georganiseerd dan wat ik tot dan had meegemaakt in Nederland. Ik werkte voor VVV, MVV en Roda JC. In die clubs kon ik maximaal zeven keer per seizoen een dag thuisblijven, een dag dat ik niet op de club hoefde te zijn. De rest moest ik er elke dag zijn om dingen georganiseerd te krijgen, om dingen te regelen. Bij Genk kon ik bijna elke week een dag thuis zijn. Behalve hier of daar een telefoontje hoefde ik niet op de club te zijn omdat alles perfect was georganiseerd.

Het laatste halve jaar van het vorige seizoen, trainde ik PSV. Dat is een topclub. Daar hebben ze het goed voor elkaar. Genk doet daar absoluut niet voor onder. Ik heb geen volledige kijk op de andere Belgische clubs maar Genk is wat dat betreft een heel grote club.

Het is zeer aangenaam om met Belgische spelers te werken. Als je in Nederland tegen de spelersgroep zegt: 'Naar rechts', dan beginnen ze allemaal te roepen: 'Ja, maar kan links ook? Of is rechtdoor niet beter? Of zullen we niet even wachten voor we naar rechts gaan?' In België zeggen ze 'We gaan rechtsaf.' Maar als rechts verkeerd is, komen ze wel terug.

Het werkt veel sneller, veel prettiger ook. Ik werkte bij Genk met een nage-noeg volledig Belgische groep. Ik weiger te zeggen dat jullie Belgen te bescheiden zijn om de top te halen. Wesley Sonck laat niet over zich heen lopen, Bob Peeters laat niet over zich heen lopen. Het is niet zo dat het Belgische karakter gemoedelijker is en daardoor een hinderpaal is om de top te halen. Daar geloof ik niet in.

TOFFERE SFEER ROND VOETBALWEDSTRIJD IN BELGIË

De sfeer rond een voetbalwedstrijd is toffer in België. Genk is mooi, in Luik bij Standard is dat een feestavond. Ik zeg het zo: als ik naar een wedstrijd in de Nederlandse hoogste afdeling ga die om 20 uur begint, komen er van de 10.000 mensen ongeveer 5000 tussen halfacht en acht uur aan. De andere 5000 komen tussen 20 uur en 20.10 uur. In België zijn de mensen al om 18 uur op de been voor een wedstrijd om 20 uur. Die weg naar het stadion is al vol twee uur voor de wedstrijd. Een pintje, een frietje en ze gaan even samen zitten kletsen. Die sfeer rond een voetbalwedstrijd is in België prettiger dan in Nederland. Het is meer een uitje.

Na een wedstrijd van pakweg Roda JC zie je tien minuten later al geen kip meer rond het stadion. Ik herinner me het vroegere Aalst. Op dat pleintje. Gewonnen of verloren, een uur na de wedstrijd stonden die kroegen en frietkramen nog barstensvol. Dát is ook voetbal. Jullie gaan op stap naar het voetbal. Kerkrade en Genk liggen amper dertig kilometer uit elkaar maar het zijn twee uitersten.

BEGRIIP VOOR EN VAN TRAINERS

Bij de Nederlandse trainersvakbond deden we een keer een onderzoek naar het effect van trainerswissels. Op vier jaar tijd zijn er toen 28 coaches ontslagen. Slechts in één geval ging het beter, in elf gevallen waren de resultaten gelijk gebleven en in zestien gevallen ging het slechter. Voor mij is er maar één reden om

een trainer te ontslaan: een verstoorde relatie met de spelersgroep. Dan is het over, zelfs bij goede resultaten.

Tegelijkertijd verbaas ik me over coaches die zich afzetten tegen zo'n ontslag. Ik heb dertig jaar lang tegen het bestuur gezegd: je hoeft niet bang te zijn dat we ooit problemen krijgen. Als ergens dingen misgaan, ben ik de eerste die het merkt. Zodra ik vind dat ik geen bijdrage meer kan leveren om het elftal te laten presteren of naar een hoger niveau te brengen, om welke reden ook, ben ik de eerste die dat in de gaten heeft.

Ik bracht die filosofie in de praktijk. Ik werd op mijn 28ste trainer bij VVV en na een goed seizoen wilden ze me een contract voor drie jaar geven. Eén bestuurslid zei: een contract van drie jaar vind ik lang. Wel, ik vond dat ook. Ik stelde voor elke keer een contract voor een maand te tekenen. Ik meende dat ernstig.

Ik vind dat ik mijn werk moet doen. Daar word ik voor betaald en op het moment dat het niet meer werkt, ben ik diegene die zegt: jongens, het werkt niet meer. In mijn laatste jaar bij RC Genk zei Jos Vaessen dat ik moest blijven. Ik wilde niet omdat er maar één persoon die druk kon wegnemen en dat was ik, de trainer.

Ik vind dat trainers blij moeten zijn. We krijgen de kansen. We worden allemaal keurig en netjes betaald. Tot de laatste cent en alles op tijd. Ik kreeg in Genk heel veel faciliteiten om goed te kunnen werken. Ook om mezelf te ontplooien.

TRAINERSOPLEIDING IS DE SLEUTEL

Nederland beschikt over een van de beste trainersopleidingen ter wereld. Toen ik in België bij Genk begon, kon de bakker op de hoek een profvoetbalclub trainen. In Nederland is voetbaltrainer zijn een beroep.

Over de opleiding is nagedacht. Die wordt aangepast naargelang van de noden. Zo was er in Nederland op een gegeven moment veel kritiek op het feit dat ex-topvoetballers dezelfde cursus moesten doorlopen als de niet-topspelers of zelfs mensen die nooit profvoetballer waren geweest.

De trainersvakbond, onder leiding van toenmalig voorzitter Louis van Gaal, zorgde ervoor dat in principe iedereen kans maakte om in te stromen in de opleiding. Hoewel er maar zestien à zeventien plaatsen per cursus zijn, is er een formule bedacht die je staat van dienst als voetballer voor 25 procent laat meetellen om deel te nemen. Afhankelijk van waar je hebt gespeeld, het aantal interlands, betaald of topamateurvoetbal. Voor iedereen: 25 procent van de punten.

De opleiding, kennis en intelligentie spelen mee voor 25 procent. Je staat van dienst als coach op het moment dat je aan de cursus begint, telt mee voor 25 procent: zit je al tien jaar in het vak op een bepaald niveau of train je vijf jaar op een bepaald niveau?

Het laatste 25 procent is een gesprek met een psycholoog en een voetbalman. Gewoon om over voetbal te praten. Welke kijk heb je? Heb je zicht op het buitenlands voetbal? Je moet een minimaal aantal punten halen, anders kom je niet in aanmerking. De mensen die het hoogste aantal punten halen, stromen in. De volgende vier van de lijst die net niet mogen meedoen, zijn toegelaten tot de volgende cursus.

In de uiteindelijke cursus is het belangrijkste dat je een doorgedreven wedstrijdanalyse kunt maken. Ook omgang met de media, het lezen van een begroting en kennis van het buitenlands voetbal zijn belangrijke aspecten.

WAAR IS JULLIE TRAINERSVAKBOND?

In Nederland hebben we sinds twaalf jaar een georganiseerde trainersvakbond, Coaches Betaald Voetbal (CBV). Een van de duidelijke doelstellingen is het ondersteunen van de Nederlandse voetbalbond. Bij een competitiehervorming, zoals een paar jaar geleden, zien wij dat als trainers het eerst. We brachten enkele correcties aan en die werden gerespecteerd.

In de CBV wordt professioneel gedacht. Regelmatig gaan mensen met kwaliteit bij elkaar zitten en worden dingen besproken, op tafel gelegd. Ik durf te zeggen dat het bijdraagt tot het positieve klimaat rond de Nederlandse trainers in het buitenland. Het lidmaatschap is volledig vrij, je hoeft geen lid te worden. Er zijn liefst 460 trainers lid, 97 procent van alle werkzame proftrainers. Zo sta je sterk. Daar zijn voltijdse jeugdopleiders bij, maar ook technisch directeuren, hoofdtrainers, assistent-trainers en professionele jeugdtrainers. We zijn begonnen met 22 hoofdtrainers en moeten nu al differentiëren.

De vakbond komt op voor zijn leden. Werkzekerheid is er een van. Er was in Nederland ooit een discussie om de eredivisie weer naar veertien of zestien clubs te brengen. Louis van Gaal was trainer van Ajax en voorzitter van de CBV. Ajax wilde absoluut naar veertien. Van Gaal zette zich daar in zijn rol als CBV-voorzitter tegen af. Omdat er mogelijk arbeidsplaatsen voor trainers verloren gaan.

De vakbond CBV houdt een oogje in het zeil bij ontslagen. Een club mag pas een nieuwe trainer in dienst nemen als de ontslagregeling met de vorige trainer

helemaal afgewerkt is. De CBV regelt elk ontslag. Daar heb je geen dure advocaten voor nodig.

Op de CBV ligt een lijst met trainers die geen baan hebben. In het buitenland is men daarvan op de hoogte en er komen geregeld buitenlandse clubs of nationale voetbalbonden bij de CBV terecht om een vacature in te vullen.

Mensen die van baan willen veranderen, mogen zich erop laten zetten en wanneer een bond of club met zo'n vraag komt, gaat de vacaturelijst naar hen toe. Er zijn nu 140 Nederlandse coaches in het buitenland aan het werk.

De leden hebben vier à vijf keer per jaar een bijeenkomst, meestal gekoppeld aan een thuiswedstrijd van het Nederlandse elftal. Daar krijgen we bijscholing of komt iemand spreken. We kregen ooit een lezing van Fabio Capello, toen trainer van AC Milan. Ik stak daar veel van op. Hij kreeg bijvoorbeeld de vraag: er zijn vijf voetbalkranten in Milaan, wat doe je nou met al die informatie die je daaruit krijgt? Er staat bijvoorbeeld in dat een speler met de vrouw van een andere speler op stap is gegaan. Wat doe je daar nu mee? 'Niks, nul', zei Capello. 'Het enige wat ik doe, is kijken naar het veld en zien hoe mensen met elkaar functioneren op de training en in de wedstrijd.' Die boodschap is me altijd bijgebleven. Bij PSV speelden vorig jaar ook veel dingen. Ik verdiepte me er niet in omdat het functioneren op het veld het belangrijkste was. Die raad van Capello had ik goed in mijn oren geknoopt. Het was een simpel verhaal en ik kon het goed gebruiken.

De CBV, waar ik bestuurslid van was, sprak twee keer met Jos Daerden en René Vandereycken om het in België ook te doen. Het is nooit van de grond gekomen. Waarom niet? Het was hier in het begin ook moeilijk. De clubs vinden het natuurlijk niet leuk, voor hen is het lastig. De Belgische voetbalbond ondersteunde het naar verluidt niet.

BELGISCHE VOETBALBOND WEINIG PROFESSIONEEL

Ik maakte ooit een bijeenkomst op de Belgische voetbalbond mee. We waren daar met trainers en scheidsrechters uitgenodigd. Het werd een voorbeeld van hoe je ondanks een mooi initiatief de bal volledig kunt misslaan. De scheidsrechters zaten allemaal aan één kant, de trainers aan de andere kant toen het over nieuwe regels en nieuwe richtlijnen ging.

Aansluitend hadden we een dinertje en het was precies hetzelfde. Aan één tafel zaten alle scheidsrechters en de trainers zaten aan de andere tafel. Zo schiet je dus niks op. Desnoods had men naambordjes moeten zetten met wie waar

moest gaan zitten. Het had zo'n interessante avond kunnen zijn. Het werd niets. Voor de trainers en voor de scheidsrechters. Het is allemaal zo weinig doordacht, zo weinig professioneel. België heeft talent maar ik moet constateren dat in professioneel denken Nederland en Duitsland verder staan.

In Japan komen één uur en tien minuten voor de wedstrijd de scheidsrechters, de grensrechters, de twee afgevaardigden van de clubs, iemand van de Japanse bond én de trainers bij elkaar. We troffen elkaar daar telkens al vóór de wedstrijd. Er werd gesproken over de meest lullige dingen. Over sieraden, shirtje in de broek en de weersvoorspellingen voor deze avond zijn dit of dat. Je moest een strikt tijdschema volgen en dat werd er allemaal herhaald. Enerzijds leek het overdreven. Anderzijds zaten alle partijen bij elkaar en dat creëert respect.

DE BELGISCHE BOND HOUDT ZICH MET DE VERKEERDE ZAKEN BEZIG

Een aantal zaken in het Belgische voetbal is niet goed geregeld. De regeltjes die worden opgelegd, tonen dat ze aan de belangrijkste zaken voorbijgaan. Je mist dat voetbalgevoel. Zo moeten de trainers in België een rode band om de arm dragen. Jongens, waar hebben we het over? Dat je dat bij de jeugd doet omdat de scheidsrechter wil weten wie nou verantwoordelijk is, oké. Maar trainers uit eerste klasse, zoals Hugo Broos en Georges Leekens, die al jaren meedraaien? Kom nu. De voetbalwereld verandert in een razend tempo. Kijk om je heen wat er in Engeland met al die buitenlandse investeerders gebeurt. Dan maakt men zich in België druk over een rode band rond die arm.

Nog iets: heel veel ellende in België is een gevolg van het feit dat de clubs zelf de gele kaarten van de eigen spelers in de gaten moeten houden. Soms loopt er iets mis en verliest een club een wedstrijd omdat een niet-gerechtigde speler meedeed. Moet de bond dat niet doen? Die kleine dingen allemaal, daarin moet België professioneel leren denken.

De omkadering rond de nationale elftallen, jongens toch. Hoeveel fulltime-krachten zijn daar aan het werk? Vergelijk je met Nederland, dan val je van je stoel. In Nederland kunnen ze het misschien met eentje minder doen, maar dan hebben ze er in België nog tien nodig om op hetzelfde niveau te geraken. Ik sprak met Remy Reynierse, de assistent van de Nederlandse bondscoach Foppe de Haan op de Olympische Spelen. Die vroeg zich letterlijk af: hoe krijgen die Belgen dat voor elkaar? Om met zo'n beperkte staf dat zo te laten functioneren. Zo

kan je een keer winnen maar dat gebrek aan kwantiteit breekt je op de lange termijn zuur op.

De sleutelvragen zijn: Wat is goed voor de ontwikkeling van het voetbal? Hoe krijgen we spelers op niveau? Nederlanders zijn daar veel rigoureuzer in. Veel duidelijker. Die voetbalbond barst van het geld. In Nederland wordt dat goed besteed. Heel veel geld gaat naar clubs en naar het jeugdvoetbal.

VOLWASSEN WERKEN MET DE PERS

Tot slot de rol van de pers. De pers heeft zijn verantwoordelijkheid en moet daarom kritisch zijn. Er is niet alleen het leuke verhaal. De pers kan de supporters op naar het stadion schrijven. Daar heeft ze ook een taak. Maar journalisten mogen nooit recht praten wat krom is.

Mijn filosofie is overal dezelfde. Ik gebruikte ze in Genk en zelfs in Japan. Ieder heeft zijn eigen verantwoordelijkheid en die ligt voor de media soms op een ander vlak dan voor de spelers of de trainer. Ik houd sommige dingen soms liever binnenskamers. De taak van de pers is om die zaken boven water te krijgen en te kijken wat het vermelden waard is. We mogen er niet blind voor zijn: de media staan onder druk. Journalisten werken ook met concurrentie.

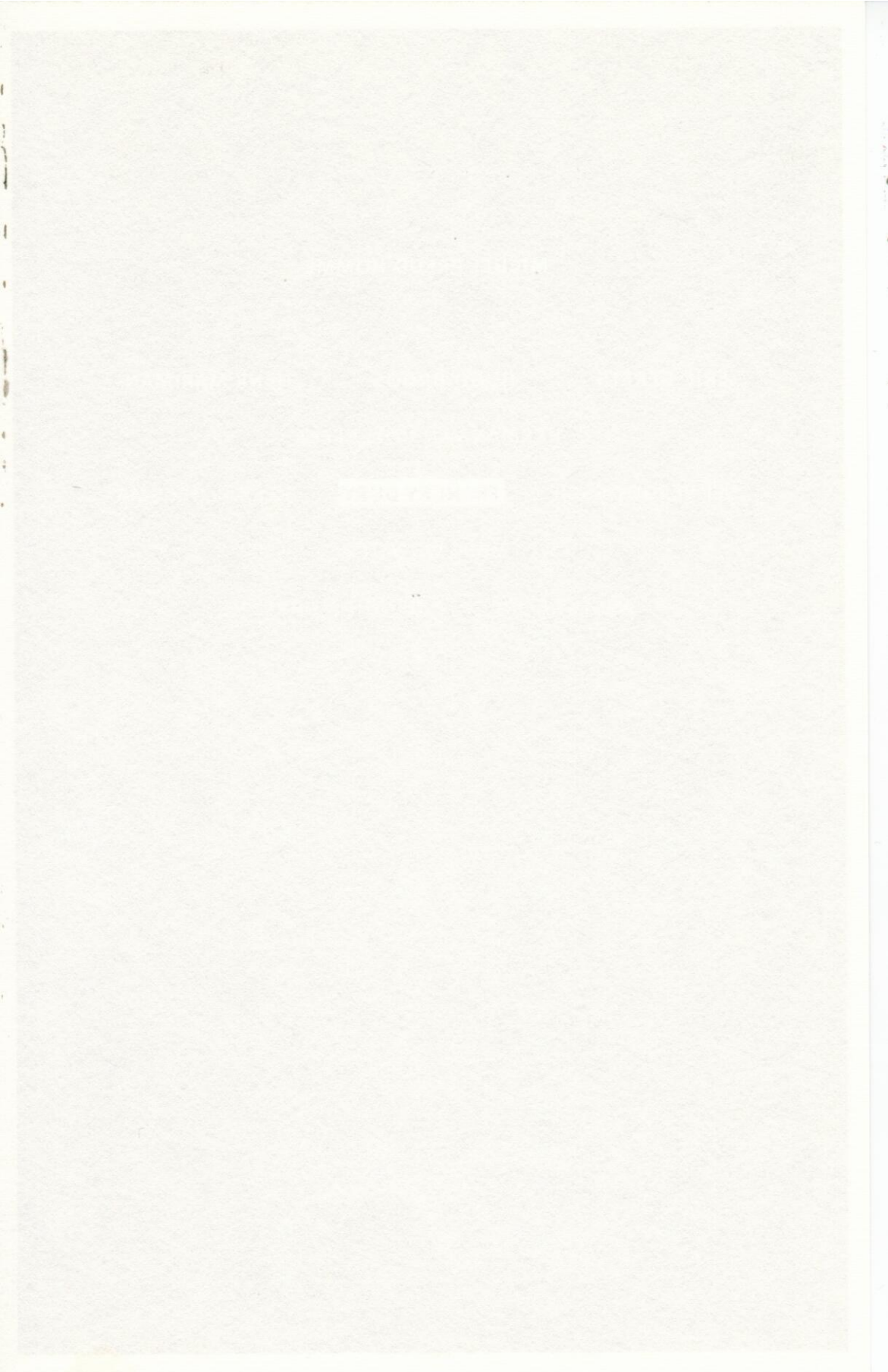
Vroeger schreven de journalisten over de wedstrijd, minuut per minuut. Ik legde mijn spelers uit dat dit nu niet meer kan. Als het een wedstrijd van zaterdag betreft, hoef je op maandag niets meer over de wedstrijd zelf te schrijven. Ik begrijp dat. Intussen zijn die wedstrijd en de doelpunten al twee keer op de radio en drie keer op televisie nagespeeld. Dat de kranten focussen op randgegevens kun je goed of slecht vinden, maar het is nu eenmaal zo. Nu moeten de spelers er rekening mee houden dat er ook wordt gekeken naar het gedrag binnen en buiten het veld.

Ik heb de omgang met de media altijd ervaren als een heel interessant spel. Gebaseerd op respect. Je moet ervoor zorgen dat iedereen zijn werk kan doen. Ik vind het essentieel om de spelers te informeren over hoe die perswereld nou werkt. We zijn met zijn allen verantwoordelijk om het voetbal te laten functioneren.

Laat dat de moraal van mijn verhaal zijn: het Belgische voetbal zal er met zijn allen moeten uit komen. Solidariteit is het ordewoord. Dat is, op sommige vlakken, het succes van het Nederlandse voetbal.

:: AANBEVELINGEN

- 1 Er dient een regeling te komen die ervoor zorgt dat kinderen jonger dan achttien jaar niet naar het buitenland kunnen worden getransfereerd.
- 2 Behoud in de oudere leeftijdscategorieën het systeem dat alle topclubs tegen elkaar spelen. Schaf af dat jeugd ploegen mee degraderen met de eerste ploeg.
- 3 De school moet zich afstemmen op de talentontwikkeling van een spelertje in plaats van omgekeerd.
- 4 Steek meer voetbalgevoel in de voetbalbond in plaats van dat die bond zich bezighoudt met pietluttigheden.
- 5 Investeer veel meer in de trainersopleiding en zorg voor een sterke trainersvakbond. Dat betaalt zich terug.

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

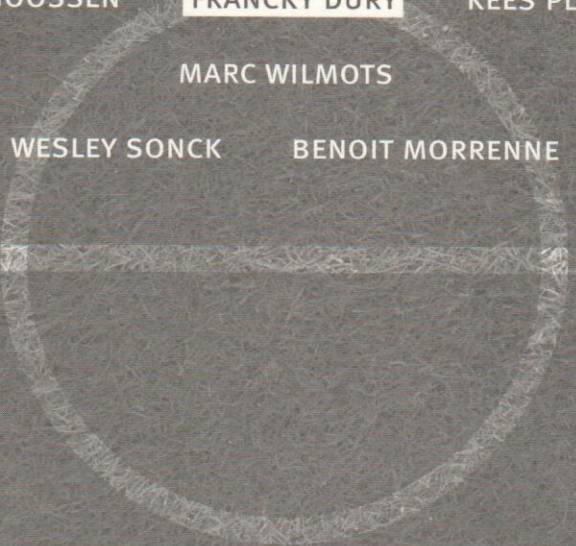
FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Van de basis naar de top

Francky Dury

‘Alles begint en eindigt bij discipline’

Het curriculum vitae van Francky Dury oogt met Beveren-Leie, Ronse, Doornik, Zultse, RCH Gent en Zulte Waregem op het eerste gezicht niet indrukwekkend. De 51-jarige West-Vlaming kan er prat op gaan dat hij zich dankzij een enorme werkkraft, doorzettingsvermogen en leergierigheid vanuit derde provinciale heeft opgewerkt tot een gerespecteerde trainer in eerste klasse. Dury promoveerde vanuit elke afdeling tussen derde provinciale en tweede klasse en vierde met bijna elke club waar hij werkte minstens één promotie. De trainer van Zulte Waregem vertelt meer over de evolutie van het Belgische voetbal van de basis tot in de top en de voetbalvisie die hij ontwikkelde.

Ik denk dat niemand in derde provinciale begint te trainen met het idee ooit in eerste klasse uit te komen. Voor mij was dat trainen een hobby. Ik speelde bij Hulste in tweede provinciale toen ik de scholieren van Hulste begon te trainen. Yves Vermote, de toenmalige keeperstrainer van Harelbeke, bracht me aan bij de provinciale junioren en de B-kern van RC Harelbeke. Ik was 26. In het begin speelde ik nog matches mee in de tweede ploeg maar het was niet fair dat ik speelde met een ploeg waarvan ik zelf trainer was. Ik trainde die jongens en in het weekend stond ik op hun plaats. Ik zette heel gemakkelijk een punt achter mijn actieve carrière. Op mijn 28ste werd ik trainer van Beveren-Leie in derde provinciale, de eerste keer een eerste ploeg. Mijn motto is altijd: als je iets doet, moet je het goed doen. Ik ben in elke reeks, van derde provinciale tot en met tweede klasse, minstens één keer kampioen of eindrondewinnaar geworden. In totaal ben ik acht keer gepromoveerd en speelde meerdere eindrondes in vierde, derde en tweede klasse.

In de provinciale reeksen kan het dat je een nauwe band hebt met je spelers. Hoe hoger je gaat, des te meer dat verdwijnt. Tot in derde klasse, zelfs tot in tweede klasse, gingen wij na de wedstrijden met de groep bij supporters iets drinken. Dat kan nu niet meer.

TELKENS EEN SCHEPJE MEER

Natuurlijk is er een verschil tussen het trainen van een derdeprovincialer en een eersteklasser met profspelers. Maar het uitgangspunt moet altijd discipline zijn. Toen ik de provinciale junioren van Harelbeke trainde, speelden we op zondagochtend. Die gasten waren zestien à twintig jaar oud, het was schering en inslag dat er een speler te laat kwam. Ik wachtte nooit op iemand. Wij vertrokken altijd met de bus op het afgesproken uur. Die mannen reden meermaals met hun voertuig achter de bus. Ik liet ze wel spelen. Ik wou ze dat plezier niet afnemen, maar dat illustreerde mijn discipline op dat niveau. En dat is zo meegeëvolueerd.

Bij Beveren-Leie, waarmee ik in twee jaar tijd van derde naar eerste provinciale promoveerde, deed ik daar weer een schepje bovenop. Na een slechte competitiestart stuurde ik de aanvoerder, die er de kantjes afliep, van de training naar huis. Hij kwam die week niet meer trainen en ik stelde hem die zondag natuurlijk niet op. Daarna haalden we, zonder hem, tien op tien en die speler vroeg of hij niet mocht terugkomen. Dat kon. Later werd hij opnieuw mijn aanvoerder. Ik ben niet haatdragend. Vandaag is dat nog zo. Mijn manier van werken is niet gewijzigd, ik blijf ook veeleisend voor mezelf.

De banden met de lagere reeksen zijn intussen doorgeknipt. Iedereen weet wie ik ben. Soms staat hier na de training iemand op de stoep om raad te vragen. Ik sta daar voor open omdat ik ook in die situatie gezeten heb. Ik heb alles zelf geleerd maar vertel graag hoe ik werk.

TRAINER IN EERSTE IS EEN VOLTIJDSE JOB

Ik werkte altijd ernstig. Op welk niveau ook. Het is goed dat ik al die reeksen doorliep. Het is en het blijft een nadeel dat ik nooit op het hoogste niveau speelde. Maar ik ben er nooit gefrustreerd door geworden. Integendeel, het zette me aan om harder te werken. Ik kon niet, zoals bijvoorbeeld Glen De Boeck, meteen bij een eersteklasser beginnen. Ik heb me moeten opwerken. Mijn ambitie was nochtans altijd simpel: een reeks hoger trainen. Als ik in derde provinciale trainer was, wilde ik een tweedeprovincialer trainen...

Ik ben blij dat ik geen enkele stap heb overgeslagen. In het eerste jaar eerste klasse werkte ik nog voltijds bij de federale politie, in het tweede jaar nog halftijds. In die tijd wonnen we de beker van België, speelden we de zestiende finale van de

UEFA Cup en werd ik Trainer van het Jaar. Glenn Roeder, coach van Newcastle, en Henk ten Cate, coach van Ajax, konden dit nauwelijks geloven. Eén seizoen kun je dat op adrenaline rondmaken, het tweede niet meer. Ik kan niet geloven dat clubs in eerste klasse nog zo werken. Roeselare en Tubeke zijn wellicht ook clubs met groeipijnen maar zij hebben professionele trainers.

Een halftijdse trainer in eerste kan niet meer. Dat heeft niks meer met professionalisme te maken. Ik had bij de politie soms al twee of drie vergaderingen achter de rug toen ik 's middags op de club aankwam. Ik zat in een drive en als ik op de club aankwam, lagen er spelers op de massagetafel, anderen waren aan het kaarten. Op deze manier kon ik me niet meer ontwikkelen. Ik dacht te veel dat iedereen even ambitieus was als ik. Maar niet iedereen is een winnaar. De afstand tussen doel en middelen moet je samen afleggen. Ik voelde dat ik de communicatie aan het verliezen was. Ik ging verkeerd communiceren. Ik kwam uit een gestructureerd beleid zoals bij de politie. Ik kwam hier op de club aan en moest naar de traiteur bellen. Dat ging niet meer. Het tweede jaar speelden we zelfs acht matches Europees. Je kunt 24 uur op een dag werken. Je kunt dat alleen geen maanden volhouden.

ZEG NOOIT DAT JE SPELERS AMATEURS ZIJN

Toen ik me als trainer van een tweedeklasser in de Pro License inschreef, zat ik daar onder meer met Emilio Ferrera, Michel Preud'homme, Jan Ceulemans, Lorenzo Staelens, Franky Van der Elst en Jean-François De Sart. Op dat moment dacht ik voor het eerst: ik kan het ook.

Ik ben na die cursus met veel mensen gaan praten. Zoals met Foppe de Haan in Nederland. Hij vertelde me zijn hele werkwijze. Het verbaasde me dat hij dat tegen mij, een trainer uit de Belgische tweede klasse bij Zulte Waregem, open en eerlijk uit de doeken deed. Hij zei me: op een moment dat je veel meedeelt, weet je eigenlijk alweer meer. Dat klopte want terwijl ik zijn informatie aan het verwerken was, was Foppe alweer met nieuwe dingen bezig. De andere oneliner die me altijd is bijgebleven, is die van Jean-Pierre Meersman, het hoofd van de medische staf van AC Milan: als je tegen jouw spelers zegt dat het amateurs zijn, is het omdat je ze zelf amateuristisch opleidt.

Het verschil tussen België en het buitenland is niet de inhoud van de trainingen maar de omkadering. Met de Pro License waren we destijds op stage bij Juventus. We keken naar de training en Jan Ceulemans vroeg me: Francky, zag jij

hier al wat nieuws? Nee, er was niks nieuw. De trainingen zijn hetzelfde. Maar het professionalisme eromheen was indrukwekkend. De fysiek trainer volgde langs de kant op zijn computer alles op. Die man besliste na de training dat X, Y en Z mochten of moesten binnenblijven voor de krachttraining. A, B en C moesten mee om meer fysieke arbeid te doen. Dat is individueel werken met die mannen. Zo ver zijn we in België nog niet.

Er is een groot verschil in accommodatie. Ik kan van mijn spelers niet het maximum eisen als het veld er niet perfect bij ligt. Die twee centimeter dat die pass verkeerd wordt getrapt, moet ik ze in dat geval vergeven. Met een goed veld kan ik het maximum eisen. In Nederland heeft geen enkele club nog een oud stadion. Hier geldt dat voor meer dan de helft van de eersteklassers. Je kan niet het maximum bieden als de omstandigheden niet maximaal zijn. Toen we in de UEFA Cup tegen Ajax speelden, interviewde een Nederlandse journalist me in de kleedkamer van het stadion, want een bureau was er niet. Hij merkte op dat wij een mooie trainingsaccommodatie hadden. Ik antwoordde hem dat het ons hoofdterrein was.

ALLE AANDACHT GAAT NAAR HET MENTAAL-COMMUNICATIEVE

De jongste jaren lag de evolutie van de trainersjob vooral op het mentaal-communicatieve vlak. Spreek ik voor mezelf, dan vind ik dat ik het technisch-tactische beheers. Ik ben al 22 jaar trainer. Ik zit al een paar jaar op een hoger niveau. De tegenstander kan mij echt niet meer verrassen. Niet alleen het systeem, ook de spelers individueel niet. Ik kan mijn ploeg perfect op een match voorbereiden. Ook de fysieke opbouw heb ik onder controle door het nauwe contact met de universiteit, testen, periodisering... Wij werken bijzonder preventief en hebben zelden of nauwelijks gewonde spelers.

Door de verandering in de maatschappij is het mentaal-communicatieve het belangrijkste geworden. Bij Zulte Waregem werken wij met een psycholoog. We bepalen een mentaal profiel van de speler en proberen daar voortdurend rekening mee te houden. Het is de bedoeling te luisteren naar het profiel van de speler en hem tegelijkertijd te sturen in de richting waar je hem wilt hebben. Het probleem in het voetbal is dat je 24 spelers tot je beschikking hebt met allemaal een verschillend mentaal profiel. En die moet je allemaal sturen. Daarom is een grotere omkadering zo belangrijk. De vraag is steeds: hoe kan ik het individu

maximaal laten renderen in het team? Die doelstelling mag je nooit uit het oog verliezen.

Twintig jaar geleden leek me dat eenvoudiger. Je pakte een speler tijdens de rust aan en dikwijls kreeg je van die speler in de tweede helft op het veld een antwoord. Dat waren andere jongens dan profvoetballers. Spelers die van de *chantier* kwamen. Ik weet niet of dat nog kan in derde provinciale. De totale maatschappij is gewoonweg veranderd.

JE KUNT WERKEN AAN DE MENTALITEIT

Het mentale profiel is tegenwoordig even belangrijk als talent. Ik zag bij AC Milan Paolo Maldini op training bezig. Ik zag Kaka daar. De toewijding waarmee die kerels trainen, bewijst dat het superprofs zijn. Die twee mannen hebben alles al bereikt maar die trainen op-en-top geconcentreerd, kortweg fantastisch. Als een speler vindt dat hij enkele keren per week op stap moet gaan, beschouw ik dat als een gebrek aan talent. Hoe goed die jongen ook kan voetballen.

Neem Mathieu Verscheure, de Fransman die de voorbije drie jaar bij Zulte Waregem speelde. Dat is een superprof. Ik vroeg hem hoe het kwam dat hij qua professionalisme zo hoog boven die anderen uittorende. Hij zei dat dit in de Franse opleiding verweven zit. Wij besteedden er hier nooit aandacht aan. Bij Ajax is dat een van de belangrijke criteria in de opleiding: persoonlijkheid.

Michel Preud'homme bewees dat je daaraan kunt werken. Kijk naar Marouane Fellaini. In zijn eerste jaar in eerste klasse was dat ondanks zijn jeugdige leeftijd echt een zaniker. Elke twee minuten stond hij bij de scheidsrechter te zeuren. Michel Preud'homme stuurde dat als trainer van Standard bij. Michel zei op een bepaald moment: stop met dat belagen van die scheidsrechter. Al de energie die je daarin steekt, is verloren. Hij kon Fellaini daarvan overtuigen en dat is klasse. Michel drukte zijn stempel op de mentaliteit van Steven Defour en Fellaini. Het seizoen voordien ging Conceição nog volledig uit de bol. Preud'homme slaagde erin dat verantwoordelijkheidsgevoel bij die jonge spelers in te hameren. Dit probeer ik dagelijks mijn spelers mee te geven. Zij moeten energie steken in hun ontwikkeling. Rust, voeding en verzorging zijn primaire elementen tot progressie. Een professionele attitude is onontbeerlijk om te slagen.

HET BELGISCHE VOETBAL MOET TERUG NAAR ZIJN ROOTS

Ik denk dat het Belgische voetbal dringend terug naar zijn roots moet gaan. Stevig, georganiseerd en met overgave. Dat betekent niet defensief voetbal maar organisatie en zekerheid eerst. Daarna zullen we wel zien. Ik stel vast dat topploegen bijna geen doelpunten meer binnenkrijgen. Ik zeg voor elke wedstrijd tegen mijn spelers dat we het veld opgaan om te winnen. Kansen creëren, balbezit afdwingen, doelpunten maken. Hebben we dat, dan winnen we. Hebben we dat niet, dan moeten we zorgen dat we geen doelpunt binnenkrijgen. Wij moeten ervoor zorgen dat de tegenstander niet van zijn sterkte kan profiteren.

Moeten wij per se tegen onze natuur gaan werken? Belgische trainers zijn geen avonturiers. Een Belgische trainer probeert meer vanuit een goede organisatie te vertrekken. Eric Gerets staat op een hoog niveau en is een uitzondering op dat vlak. Hij speelde bij PSV. Hij heeft er alle successen meegemaakt. Hij kreeg die zelfbewuste attitude mee van de Nederlandse voetbalschool.

Ik ben intussen zelfzeker geworden. Ik zit in een situatie dat ik naar niemand meer opkijk. Ik reed jarenlang achter in het peloton maar ben over al die bergjes meegegaan. Ik ben mee over de Tourmalet gegaan en noem maar op. Nu zit ik in een situatie dat ik denk: voilà, ik moet naar niemand meer kijken. Nu rijd ik voor mezelf. Of ik de eerste zal zijn, weet ik niet. Maar het kan, die pretentie heb ik. Daarom richt ik me nu naar dat communicatieve, naar het psychologische. De rest heb ik onder de knie. Ik kan nog in discussie treden, zeker en vast, maar ik weet waar ik voor sta. Dat voelt goed aan.

Ik ben daar heel realistisch in. Een trainer is geen zanger. Wij moeten resultaten halen en als we resultaten halen, zijn we goed. Zonder resultaten zijn we niet goed. Dat is de harde realiteit. Een zanger moet een goed liedje op de markt brengen, of een acteur moet zorgen dat er volk in hem geïnteresseerd is. Die moet handjes schudden en handtekeningen uitdelen. Een trainer moet resultaat behalen. Dat heb ik altijd voor ogen. Belgen zijn te weinig winnaar. Misschien komt dit door de hoge maatschappelijke toestand in dit land. Er moet niet meer geknokt worden. Iedereen krijgt te gemakkelijk wat hij wil.

GEEN VAST SPELSYSTEEM BIJ DE JEUGD

Ik ben absoluut tegen een vast spelsysteem bij de jeugd. De 4-3-3 zoals Ajax die in zijn opleiding propageert, vind ik voorbijgestreefd. Je moet spelen volgens de kwaliteiten die je hebt. Als dat 4-4-2 is, moet je die jongeren in dat systeem laten spelen. Het is niet verstandig om, als je twee beweeglijke spitsen hebt, in een 4-3-3 te spelen. Ik heb met de jeugdcoördinator alles doorgenomen. Hij weet hoe wij spelen. Hij weet waar de accenten liggen, hoe we willen aanvallen en kansen afdwingen, hoe we willen verdedigen.

Ik vind dat er bij de jeugd meer moet worden gewerkt aan het atletische vermogen. We vormen eerst te veel een voetballer en daarna pas de atleet. Het fysieke vermogen van onze jeugdspelers gaat zienderogen achteruit. Omdat we niet meer voetballen op straat, omdat we steeds meer computermannen vormen. Ik bedoel niet dat we met twaalfjarigen een uur in het bos moeten gaan lopen. Het mag evenmin een heel uur controle, pas, controle, pas.... zijn. Dat zie ik nu ook soms. Johan Boskamp zegt dat we in België niet goed bezig zijn. Bij Stoke City, waar hij toen werkte, zijn de jeugdtrainers prof. Tja, dan heeft het toch weer met geld te maken.

Er moet iets juridisch geregeld worden zodat de jonge talenten hier niet zomaar kunnen worden weggeplukt. Nu wil men niet investeren omdat iedereen wordt weggehaald. In september stond Club Brugge hier al aan de deur om een spelertje van twaalf jaar weg te pikken.

Malafide makelaars vinden in België een te gemakkelijke afzetmarkt. In Nederland ligt de basiswedde voor een niet-EU-speler veel hoger dan in België en in Engeland geraak je gewoon niet binnen zonder interlandreferenties. De bond moet hier dringend over nadenken, maar laat begaan!

BELGEN ZIJN PRATERS EN WE PRATEN DAN NOG VERKEERD

Daar ligt meteen het probleem van het Belgische voetbal. Er wordt te veel gepraat en te weinig gedaan. Ik hoorde tien jaar geleden, toen mijn samenwerking met de Gentse universiteit begon, een interessante uiteenzetting van Jan Bourgois, sportfysioloog in het Centrum voor Sportgeneeskunde van het Gentse UZ. Hij zei: de Fransen zijn de technici, de Duitsers de kampers, de Nederlanders de

avonturiers, de Engelsen de stormers, de Scandinaviërs mannen vanuit de organisatie en de Zuid-Europeanen zijn de atleten. En de Belgen? Die kunnen het goed uitleggen. Dat zei hij en er zit veel waarheid in.

Er zijn genoeg initiatieven, maar die worden niet goed uitgewerkt. Zulte Waregem koos voor een Belgische inslag. In onze kern zitten veel Belgische spelers tussen 21 en 25 jaar. Die jongens zijn in volle ontwikkeling. Andere ploegen zitten onder andere met meer min-21-jarige buitenlanders. Het bondsreglement bepaalt dat je twee min-21-jarigen op het wedstrijdblad moet hebben. Nergens is bepaald dat dit Belgen moeten zijn, wat dan weer nefast is voor het Belgische voetbal. Wij kozen voor Belgen. Dat vergt moed én geld. Maar je wordt niet echt geholpen. De bond wil niet wijken. Ik begrijp dat niet.

Bij de voetbalbond zit te weinig knowhow. We hebben bijzonder veel knowhow in dit land maar het wordt niet gebruikt. Maak Marc Degryse of Marc Wilmots manager van de bond en dat is al een goed begin. Het moeten niet alleen ex-spelers zijn, het kunnen gewezen trainers zijn of een echte manager uit het bedrijfsleven. Dat zou al een stap in de goede richting zijn.

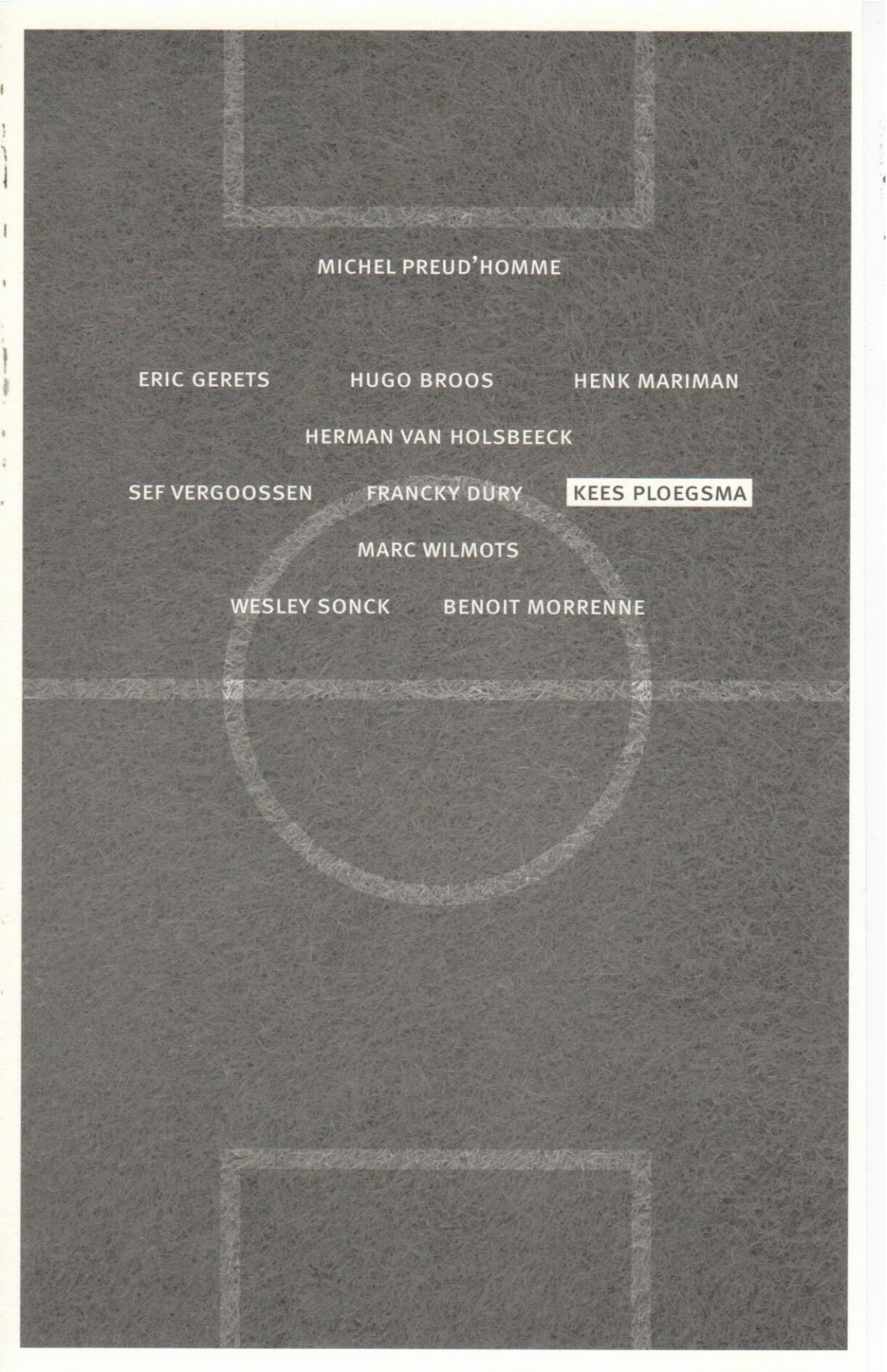
:: AANBEVELINGEN

- 1 Je kan van je spelers alleen het maximum vragen als de omstandigheden – accommodatie en infrastructuur – dat ook zijn. Dat is in België te weinig het geval.
- 2 Met de goede aanpak van de trainer kan een verkeerde mentaliteit echt worden verbeterd.
- 3 Belgische voetbal moet terug naar zijn roots: vanuit de organisatie en met een uitsteken de mentaliteit wedstrijden aanpakken.
- 4 Bij jongeren moet er meer gewerkt worden aan het atletische vermogen. Nu vormen we te veel eerst de voetballer en daarna pas de atleet.
- 5 We missen echte voetbalknowhow in de Belgische voetbalbond. Tijd om ex-voetballers of topmanagers het heft in handen te geven.

PROGNOSTIC INDEX

ANALYSIS OF THE PROGNOSTIC INDEX FOR THE 1970-1971 SEASON

ANALYSIS OF THE PROGNOSTIC INDEX FOR THE 1970-1971 SEASON

MICHEL PREUD'HOMME

ERIC GERETS

HUGO BROOS

HENK MARIMAN

HERMAN VAN HOLSBEECK

SEF VERGOOSSEN

FRANCKY DURY

KEES PLOEGSMA

MARC WILMOTS

WESLEY SONCK

BENOIT MORRENNE

Creativiteit van een club om

Europees te scoren

Kees Ploegsma

‘Een Belgische club kan nog altijd de Europabeker winnen’

Kees Ploegsma (61) was van 1979 tot 1995 voor PSV Eindhoven wat Michel Verschueren voor Anderlecht was: de man die al het gewicht van een topclub op zijn schouders nam en onder meer met zijn uitstraling alle stress verbonden aan zijn job kon overwinnen. Eigenlijk deed hij meer dan Michel Verschueren. Hij gaf de onbekende Guus Hiddink tegen de zin van zijn bestuurstop zijn eerste kans als hoofdtrainer. Als algemeen manager won hij in 1988 met de Eindhovense club de Europabeker voor landskampioenen, de voorloper van de Champions League. Hij haalde de Braziliaanse wereldster Romario voor de neus van alle Europese topclubs naar Nederland dankzij een ingenieuze en compleet legale geldconstructie. Sinds 1995 is hij een erkend voetbalmakelaar en kreeg zo van de andere kant zicht op de clubwerkingen, ook in België.

De manier waarop ik bij PSV als clubmanager werkte, was dezelfde manier waarop Michel Verschueren Anderlecht runde. Toen kon dat, vandaag kan dat niet meer. Ik startte in 1979 bij PSV en het was een goede club in Nederland. Maar ze was slechts nummer drie. Feyenoord en Ajax vormden de top. PSV had een kleine organisatie, zoals alle andere clubs. De club toonde zich vooruitstrevend en zo maakten we het verschil. Ik was de eerste betaalde manager in Nederland. Behalve in Engeland was dat zelfs in Europa ongezien.

Moet je je voorstellen: ik ben gestart op een moment dat nog geen reclame in het stadion werd verkocht. Er was geen shirtreclame, over tv-gelden werd niet gepraat. Een werk van zeven dagen op zeven. Het was te beredderen door één, weliswaar energiek, persoon. Ik ben gestart met een begroting van drie miljoen gul-

den, 1,5 miljoen euro. Ik ben in 1995 weggegaan en de begroting bedroeg al 17 miljoen euro. Nu is dat al 60 miljoen. Ik verbouwde het stadion mee, stelde de sponsorpakketten samen, reorganiseerde de club en professionaliseerde de hele staf.

Intussen is het leiden van een voetbalclub zo'n gigantische taak geworden dat een club een sterke structuur nodig heeft. Je moet spelerscontracten afsluiten en het puur sportieve gebeuren in de hand houden. Je hebt de commerciële belangen, de marketing, televisierechten, eigen televisiekanalen... Om er het maximum aan geld uit te halen, heb je in elke tak specialisten nodig. Dat kun je niet meer met een bemanning van tien mensen doen.

KORTE LIJNEN ZOALS IN BELGIË KAN NIET MEER

Als manager van PSV werkte ik met bijzonder korte lijnen. We hadden een leidend trio: voorzitter Jacques Ruts, penningmeester Harry van Raaij en ikzelf. Dat werkt fantastisch snel. Als je elkaar vertrouwt, is dat perfect. Ik ging naar Brazilië en wist van tevoren wat ik kon doen. Als ik daar niet uit kwam, belde ik op en vroeg wat mogelijk was. Ik moest maar twee telefoontjes plegen. Nu is dat niet meer mogelijk. Behalve in België. België is wellicht het land met de kortste lijnen. Daar bepaalt de voorzitter alles, soms met alle gevolgen van dien. Hij koopt alle spelers zelf en zadelt zijn trainer op met spelers die de trainer niet wil. Op het dictatoriale af. Dat zijn korte lijnen maar het zit goed fout.

Ik verklaar de Nederlandse manier van werken, met een raad van commissarissen en daaronder de directie, evenmin heilig. Het ideale is dat die raad van commissarissen om de drie maanden samenkomt en de directie verantwoording komt afleggen. Maar wat gebeurt er meestal? Die commissarissen zitten er veel te dicht op. Ze willen er dagelijks bij betrokken zijn en meepraten. Waarom moet je een algemeen, technisch, commercieel en financieel directeur hebben als je er zelf dagelijks zit op toe te kijken? De structuur is goed. De uitvoering is een probleem.

Een ander probleem is dat in Nederland de personeelsbezetting heel snel wijzigt. We krijgen er geen continuïteit in. Een technisch directeur is verantwoordelijk voor het sportieve. Hij zou de visie op de lange termijn moeten uitdragen. Maar de meesten vertrekken al na twee of drie jaar. Dan missen ze weer het veld of krijgen ze een aanbieding van een andere club. Het is mooi dat je zo'n structuur uittekent, maar als er geen continuïteit is, heeft het weinig zin. Bij PSV,

Feyenoord en Ajax staat er een mooie structuur op papier. Het invullen is een verschrikkelijk moeilijke affaire. Door het vertrek van één man kan een heel netwerk zomaar uit een club verdwijnen. Dat zou niet mogen. Zo is het moeilijk een vertrouwensrelatie op te bouwen.

BELGIË HEEFT DE ROL AL LANG GELOST

België loste de rol al lang geleden. Vooral de accommodatie is dramatisch. België verloor daar de slag. Nederland haalde België op alle gebied in. Anderlecht ligt in de hoofdstad van Europa maar is de voorbeeldrol kwijt.

Het gekke daaromtrent is dat Anderlecht het voorbeeld gaf hoe je een accommodatie moet neerzetten. In Nederland nam iedereen dat voorbeeld van het Vanden Stock-stadion met loges en businessseats over. En nu? Nederland is al aan de tweede golf nieuwe of vernieuwde stadions toe. Ze bouwen maar. In België moeten ze nog beginnen. In Nederland zitten alle stadions eivol. In de oude stadions in België is het best gezellig. Tegelijkertijd is het van een kneuterigheid van heb ik jou daar.

In sommige stadions in de Belgische eerste klasse zit een stadion al vol met zesduizend toeschouwers. Daar kan je geen begroting op bouwen. Dat heeft zelfs niks met kwaliteit van het voetbal te maken. Kijk naar Italië. Waarom zitten de stadions daar half leeg? Het zijn allemaal grote betonnen bakken. Niks voor sponsors, niks moderne aanpak. Tien jaar geleden zat het er vol. De stadions waren, voor die tijd althans, nog modern. Nu wil niemand meer in die betonnen bakken zitten.

De tijdsgeest eist een perfect stadion voor iedereen. Voor de hoofdsponsor, de subsponsor en voor de mensen die op de tribune zitten. Zorg dat je de gewone supporter drie kwartier vroeger in het stadion krijgt en houd hem na afloop van de wedstrijd minstens drie kwartier langer vast. Zo'n supporter heeft geld in zijn zak. Zit hij in het stadion, dan geeft hij dat uit.

HET BELANG VAN EEN GOED SCOUTINGSAPPARAAT

In Nederland hebben alle clubs, op Roda JC na, een uitstekende jeugdopleiding. Dat heeft veel of alles te maken met ons niveau van trainersopleidingen. De cur-

sussen voor trainers zijn bij de beste in de wereld. Elke jeugdtrainer moet hier een certificaat hebben. Voor elke categorie is er een aantal vereisten voorzien.

Het gebrek aan geduld is niet alleen een Belgisch probleem. Ook hier maken we een invasie van vreemdelingen mee omdat clubs weinig geduld hebben. Omdat het blijkbaar onvermijdelijk is dat er spelers worden aangekocht, moet je in het huidige voetbal, los van een goede jeugdopleiding, over een goed scoutingsapparaat beschikken. Een voorzitter kan niet meer op zijn eentje spelers kiezen of zelfs betalen. Zelfs met drie is dat al heel moeilijk geworden. Belgische of Nederlandse clubs moeten dusdanig georganiseerd zijn dat je talentvolle jongens te pakken krijgt, ook in het buitenland. Je weet van die spelers dat je ze hooguit drie of vier jaar vasthoudt, maar je kunt er geld van maken. Zonder dat scoutingsapparaat ben je als klein landje verloren. Want dan word je als club afhankelijk van wat de mensen je aanbieden en dat kan van alles zijn. De sleutel voor een goede scouting is met betrouwbare mensen werken. Je moet ze op hun woord geloven of een speler de moeite loont om de kosten te maken en te gaan kijken.

Belgische en Nederlandse clubs kunnen niet meer op tegen Arsenal, Chelsea... noem maar op. Dus moet je slimmer zijn. Want die grote clubs zijn, hoe vreemd het ook klinkt, nog zover niet. Hun scoutingsapparaat is slecht want het enige wat ze doen, is overal de beste spelers weghalen. Neem de Nederlandse invasie bij Real Madrid. Met vijf zijn ze daar nu al. Dat is geen kwestie van scouting. Dat is de spelers ophalen als de tijd rijp is. Belgische en Nederlandse clubs moeten daar slimmer zijn.

ROMARIO DANKZIJ INVENTIVITEIT EN... CLUB BRUGGE

Ik krijg de kriebels als ik hoor dat een Belgische of Nederlandse club nooit meer de Europabeker kan winnen. Natuurlijk kan dat. In 1988 wonnen wij met PSV de Europacup voor landskampioenen. Ook toen waren er al grote verschillen. Recenter, vier jaar geleden, stond PSV op één seconde van de Champions League-finale tegen AC Milan. Het grote Italiaanse geld tegen PSV. Het kan nog altijd. De macht van het geld is groot. Maar falende clubs gebruiken dat te snel als excuus. Inventiviteit kan veel losmaken.

Met PSV haalden we in 1988 wereldvedette Romario uit Brazilië. Hij was net topschutter geworden op het Olympisch toernooi in Seoel. Hij was dus al bekend. We hadden met PSV een constructie in elkaar gestoken waardoor die transfer voor de Braziliaanse staatsschuld ook interessant werd. Dat was inventief zijn.

Nu kan het niet meer want zo'n constructie werd wettelijk verboden. Door goed na te denken kregen we het voor elkaar. Het was een compleet legale transactie en die leverde ons enkele jaren later een paar miljoen euro op.

Aan die transfer van Romario hangt overigens een leuke Belgische link vast. We wilden eerst Marc Degryse bij Club Brugge weghalen. Dat lukte niet. Aan het einde van het gesprek zei de Brugse burgemeester, Michel Van Maele, dat we later mochten terugkomen want dat ze met iets tropisch, iets exotisch bezig waren. Als Club Brugge die speler te pakken kreeg, mochten we terugkomen om over Degryse te praten.

We bespraken het en begonnen te zoeken wie die tropische verrassing kon zijn. We zochten zo lang tot we bij Romario in Brazilië terechtkwamen. Voor ons de goede piste maar niet die van Club Brugge, bleek achteraf. Het ging om Frank Farina, de Australiër die inderdaad uiteindelijk naar Club Brugge werd getransfereerd.

SPELERS MOETEN BEGELEID WORDEN

Het houdt niet op met een voetballer hier neer te zetten. Romario kon zichzelf vrij goed redden maar in het begin was die man wereldvreemd. Wij vonden een Italiaanse restauranthouder. Die besteedde heel veel tijd en aandacht aan hem. Een spelersbegeleider avant la lettre.

Ikzelf woonde op vijftig meter van Romario. Ik zag hem dus heel vaak. Het was geen gemakkelijke. Was dat alleen zijn schuld? Hij moest zich verplaatsen in een andere cultuur. Wij moeten meedenken. In Nederland eten we om 18 uur ons avondmaal. Dan denken de Brazilianen er nog niet aan. Die gaan pas om halftien eten. Uiteraard signaleerden de mensen Romario om middernacht in een restaurant. Hij was immers aan het eten. Daar moet je dus heel omzichtig mee omspringen. Hem goed begeleiden maar hem niet alles afnemen. Wij hebben Romario het langst vastgehouden. Hij voetbalde vijf jaar voor PSV. Johan Crujff zei dat hij hem bij Barcelona in een maand onder de duim zou krijgen. Niemand krijgt Romario onder de duim. Een beetje psychologisch inzicht is belangrijk.

Ik vind het dom dat spelers uit verre oorden door hun clubs aan hun lot worden overgelaten. Ze investeren in zo'n exotische speler pakweg vijf miljoen euro. Mislukt het, dan zijn ze hem kwijt. Dus moeten ze er alles aan doen opdat het lukt. Je kan ze natuurlijk niet van A tot Z begeleiden. Je moet er wel bij zijn als er zich problemen beginnen te manifesteren. In zulke begeleiders moet je investeren.

De mensen die zich ermee bezighouden, zijn doorgaans verschrikkelijk bezorgd en lief. Mensen uit de zorgsector zijn het meest geschikt. Je moet oppassen dat ze niet te veel achter die vedetten aanlopen, dat ze alles voor hen zullen regelen. Als die man of vrouw de auto van de voetballer gaat wassen, zit het mis.

NEDERLANDSE TRAINERS KEKEN GOED NAAR GUUS HIDDINK

Ik gaf indertijd Guus Hiddink, die assistent was bij PSV, de kans om hoofdtrainer te worden. Toen de bestuurstop Rinus Michels wilde aanstellen, pleitte ik voor Hiddink. Ik kreeg mijn zin en achteraf mag ik zeggen dat ik op langere termijn gelijk kreeg.

Hiddink is altijd bedachtzaam. Hij weet perfect wat hij kan en niet kan. Het kan niet allemaal geluk zijn. Hij is nu Russisch bondscoach en ik was vier dagen bij hem in Moskou. Hij is een meester in het rond zich verzamelen van sterke en goede mensen. Hij maakt er ook een team van.

Hiddink is zo slim dat hij niet uitsluitend voor Nederlanders om zich heen kiest. Hij haalde er een gewezen Russische voetballer bij die voor Schalke voetbalde. Die spreekt Duits en Russisch en kent uiteraard de Russische mentaliteit. Hij betrok Igor Korneev erbij, ex-speler van Feyenoord. Die spreekt Nederlands en Russisch. Zo is er veel contact met de lokale mensen.

De meeste Nederlandse trainers die nu in het buitenland werken, keken goed naar Guus Hiddink. De besten hebben managerseigenschappen. Dat Nederlandse trainers zo gewild zijn in de wereld, heeft veel te maken met het soort voetbal dat ze spelen. Ze kiezen voor de aanval, ze durven.

Nederlanders werken goed omdat ze een ander soort oefenstof brengen en tactisch heel ver staan. Ze weten met alle culturen en vedetten om te gaan. Een Braziliaan of een Zuid-Amerikaan moet je niet in het publiek aanpakken want die pikken dat niet. Dat zijn allemaal dingen die je moet weten en moet aanvoelen om een toptrainer te worden. De manier waarop je structuur brengt in een club en met een technische staf omgaat. Het zijn kwaliteiten die Nederlandse toptrainers net iets meer hebben.

MAKELAARS ZIJN ONMISBAAR

Ik weet dat er veel op spelersmakelaars wordt gezeurd. Dat is voor clubleiders altijd het gemakkelijkst om spelersonvrede of bepaalde transfers te verantwoorden. Omdat we het spuugzat zijn altijd als zakkenvullers, onbetrouwbaar en maffiosi te worden neergezet, richtten we in Nederland Pro Agent op. Dat is een club van makelaars.

Eerlijke clubleiders geven toe dat ze heel veel een beroep op ons doen. Ze komen af met vragen. We willen die speler kwijt, kun je daarvoor zorgen? Kun je eens kijken voor een speler die op een bepaalde positie speelt? Dat doen ze omdat, wanneer ze rechtstreeks informeren, de club er een hogere prijs op kleeft. De clubs geven het niet graag toe maar makelaars werken evenzeer in het belang van de club.

Clubs moeten beseffen dat spelers zonder makelaars niet meer bestaan. Er worden toch ook nog nauwelijks huizen verkocht zonder makelaar? Ik praat hier niet meer voor mijn winkel. Ik verkocht mijn bureau en behandel nog bijna uitsluitend de belangen van trainers, mijn zoon houdt zich bezig met de spelers.

Het wordt allemaal onderschat. Wij begeleiden die spelers goed, weet je. Dat is een hoop werk, dat anders door de club moet worden gedaan. Het zijn niet alleen contracten die wij voor onze rekening nemen, ook verzekeringen en huisvesting. Wij zorgen ervoor dat die jongen goed in zijn vel zit en zich alleen op voetbal kan concentreren.

IS HET TOEVAL DAT BELGEN ZICH NIET VERENIGEN?

Met Pro Agent streven we in de eerste plaats een imagoverbetering na. Dat doen we door seminaries te organiseren en in gesprek te gaan. In juli organiseerden we een dag waarop clubs, pers en alle betrokkenen waren uitgenodigd om een discussie op gang te krijgen. Wij willen niet langer de weerloze prooi zijn. Niet alleen ten opzichte van de clubs.

Als de wereldvoetbalbond FIFA zegt dat onze commissie van vijf naar drie procent moet zakken, zijn we een weerloze prooi. Nu hebben we een belangenorganisatie die daar iets tegen kan doen. Nu zijn we erkende gesprekspartners.

We willen met die bond de enorme wildgroei in het aantal makelaars met licentie tegengaan. Het systeem wordt nu veel te gemakkelijk omzeild. Een niet-

erkende makelaar schakelt een advocaat in die hij 300 of 400 euro betaalt en zo worden er ook contracten afgesloten.

Tegen erkende makelaars zegt de FIFA dat ze om de vijf jaar een examen moeten afleggen. Dat is natuurlijk te gek. Wij hebben een bedrijf waar mensen zijn tewerkgesteld. Stel je voor dat je per toeval voor dat examen zakt, dan staat iedereen op straat. Het is alsof je elke vijf jaar een rijexamen moet afleggen, hoeveel zakken er dan niet?

We richtten ook een Europese bond op. Daar zitten Spaanse, Engelse, Portugese en Duitse makelaars in. Neen, geen Belgische. Dat wij ons verenigen en dat dit in België een vroege dood is gestorven, heeft te maken met de kwaliteit van de mensen die achter die kar gaan staan. Wij betalen een directeur, die in Den Haag een kantoor heeft en onder meer de nieuwsbrieven verzorgt. Hij bereidt vergaderingen voor, voert gesprekken met de Nederlandse voetbalbond en de FIFA.

Wij richtten met Pro Prof zelfs al een tweede spelersvakbond op omdat die ene al bestaande te veel macht had. Twee spelersvakbonden, een trainersvakbond en een overkoepelende makelaarsvereniging, dat dit in België niet lukt, kan geen toeval zijn.

BENE-LIGA NIET INTERESSANT VOOR NEDERLAND

De speelstijl is in Nederland een pak aantrekkelijker dan in België. Het voetbal spreekt de spelers meer aan. Jonge Belgische spelers komen omwille van het leuke voetbal in Nederland spelen. Er is een groot verschil tussen de Nederlandse en de Belgische opvatting van voetbal. Misschien is Nederland naïef, het is alvast aantrekkelijk. In Nederland leer je in de opleiding aanvallen. In België is het de nul vasthouden. Moussa Dembélé zegt ronduit dat hij liever in Nederland dan in België voetbalt. De Belgische jeugd is anders geworden. Ze zetten zich af tegen die behouden volksaard.

PSV is in 1987 met het idee gekomen om een Europese competitie op te richten. We waren de eersten. Daar werd enorm om gelachen. Een kleine club uit een klein landje die zoiets zegt, waar houden die zich mee bezig? Twintig jaar later heb je met de Champions League bijna een Europese competitie. Geen enkele club kan dat missen. Alleen hebben die kleine clubs uit die kleine landjes het bijzonder moeilijk om erbij betrokken te raken.

Als het idee van de BeNe-Liga weer opduikt, is Nederland bereid hooguit vier à vijf Belgische clubs daarbij te betrekken. Het Nederlandse volk kijkt liever naar

Heerenveen-Groningen dan Heerenveen-Zulte Waregem. Ik denk dat het, met een goede promotie/degradatieregeling, interessant kan worden om Standard, Anderlecht en Club Brugge erbij te hebben. Veel verder gaat de interesse van de Nederlanders voor de Belgen niet, meen ik. Kunnen jullie met de overblijvende Belgische clubs geen interessante competitie oprichten? Met enkele Europese tickets als inzet?

Voor mij hoeft een BeNe-Liga niet. Het voetbal in Nederland is booming. In Nederland zijn de eredivisieclubs met een eigen tv-kanaal bezig. Dat is nog niet operationeel. Als ze het voor elkaar krijgen, kan het een groot succes worden. In dat geval kun je voor elke wedstrijd afzonderlijk betalen. Het geld wordt in één pot gestoken en verdeeld onder de clubs. De marteling om naar een uitwedstrijd te moeten gaan, wordt daarmee uitgeschakeld. Nu is dat gekkenwerk. Laat de supporters van de bezoekende club gewoon naar televisie kijken.

PLAFOND AAN DE POPULARITEIT VAN HET VOETBAL

Er zijn natuurlijk grenzen aan de populariteit van voetbal als sport voor de massa. Ik vraag me af of sponsors er nog lang mee zullen doorgaan. Ik hoor bedrijven vaak zeggen dat ze beter één groot evenement per jaar kunnen organiseren waarop ze in één keer alle publiciteit proberen te pakken. Ik stel vast dat in Nederland voor PSV-Sparta de sponsors moeite hebben om de beschikbare plaatsen op te vullen. Uiteraard niet voor wedstrijden in de Champions League of tegen Ajax of Feyenoord. Dan komt een nieuwe beweging op gang die negatief is. Want die sponsors sturen hun eigen personeel naar zo'n PSV-Sparta en daar ergeren andere sponsors zich dan weer aan. Zo gaat de spiraal naar beneden.

NEDERLANDS SUCCES RELATIVEREN

Tot slot wil ik de hosanna-stemming rond de voetbalbenadering van de Nederlanders relateren. Wij hebben de hinderlijke mentaliteit dat we altijd allang denken dat we er zijn alvorens we er daadwerkelijk zijn.

Neem het Europese kampioenschap van voorbije zomer. Toen zijn we te ver gegaan. Na die eerste ronde leek het vakantiestemming. Welk land krijgt het voor elkaar dat na afloop van een wedstrijd op het EK het hele gezin op het veld staat?

Spelers die hun kindjes staan te kussen. Je praat over kerels maar die staan daar allemaal met de baby op de arm na afloop van de wedstrijd. Schei toch uit.

Nog erger is dat, als het erop aankomt, we niet thuis geven. Op het EK in eigen land in 2000 vlogen we eruit nadat we tegen Italië twee strafschoppen tijdens de wedstrijd hadden gemist. Hoezeer we ook in de wereld worden geroemd, we hebben een mentaliteit die niet altijd deugt. Is het er echt om te doen, dan haken we af.

:: AANBEVELINGEN

- 1 De Belgische clubstructuren moeten worden gewijzigd. Met nu alleen de almacht voor voorzitters is dat op het dictatoriale af.
- 2 Het gebrek aan accommodatie is de hoofdreden voor het afhaken van België. Als er niet snel een degelijke infrastructuur komt, wordt de achterstand nog groter.
- 3 Belgische clubs moeten slimmer en inventiever worden. Nieuwe ideeën ontwikkelen en scouten op onontgonnen plaatsen.
- 4 Onbegrijpelijk dat spelers uit exotische landen niet beter worden begeleid. Dat moet gebeuren om kapitaalvernietiging tegen te gaan.
- 5 Belgen moeten de BeNe-Liga vergeten. Voor Nederland is alleen de eventuele komst van Anderlecht, Club Brugge en Standard interessant.

Analyse door Ludo Vandewalle

Gedaan met de kortzichtigheid, gebrekkige solidariteit, het conservatisme, de ego-dominantie en desinteresse van de overheid!

Met de elf gesprekken in dit boek probeerden we het Belgische voetbal zo volledig mogelijk te ontleden, kritisch te bekijken en oplossingen aan te brengen. De elf gesprekspartners zijn niet alleen gepokt en gemazeld in het voetbal, ze toonden zich in minstens één domein ronduit specialist.

Om de pretentie in de eerste zin van de inleiding (het Belgische voetbal verbeteren) waar te maken, moesten we een inventaris van de problemen maken en mogelijke oplossingen aanreiken. Daar zijn we naar onze bescheiden mening dankzij onze elf gesprekspartners in geslaagd. Tijd voor een analyse en hopelijk de aanzet tot een mooie toekomst voor ons voetbal. Gedaan met de kortzichtigheid, gebrekkige solidariteit, het conservatisme, de ego-dominantie en desinteresse van de overheid.

Het staat buiten kijf dat het toegenomen belang van (heel veel) geld een invloed heeft op de ontwikkeling van het Belgische voetbal. Dat is trouwens het geval voor alle landen in Europa.

In de geldstromen speelt de grootte van een land zeker een rol. Toch is het opmerkelijk dat Nederland, in tegenstelling tot ons land, de grootste voetballanden van Europa lang heeft kunnen bijbenen. Nu lijkt het ook de rol te moeten lossen. We weten wel zeker dat dankzij de doordachte jeugdvorming, de hoogstaande trainersopleiding, het gedurfde stadionbeleid en een gezonde voetbalfilosofie onze noorderburen nooit in het diepe gat zullen vallen, waar de Belgische clubs nog niet zijn uit geklauterd.

We beweren niet dat in het soms te zelfbewuste Nederland alles koek en ei is. Maar het staat wel vast dat over de grens harder is gewerkt om op een professionele manier met voetbal om te gaan. Daar zijn al onze gesprekspartners het over eens.

1. Onze jeugd

DE MENTALITEIT VAN DE JEUGD

We leven in een van de beste landen ter wereld. Dat heeft ongetwijfeld gevolgen voor de honger van onze voetballertjes. Een spelertje dat zich uit de sloppenwijken van Abidjan of zelfs uit de voorsteden van Parijs wil opwerken, heeft veel meer reden om tot het uiterste te gaan dan de jonge Belgische voetballer die vanuit de geborgenheid van het gezin moet kiezen tussen school, computergames, behoorlijk werk of een voetballerscarrière. Met maar één toekomstoptie is het makkelijker de 'ik wil alles eens meegemaakt hebben'-gedachte (zie Henk Mari-man) uit het hoofd te zetten. Dat onderscheid in verbetenheid maakt voor twee identieke talenten het verschil in de stap naar de top.

De verbetenheid om het te maken is een kwestie van karakter maar ook van opvoeding, in de eerste plaats sportopvoeding. De afwezigheid van een sportcultuur in ons land wordt door de overheid in de hand gewerkt. Die voorziet op school amper één uurtje sport per week. Lichaamsbeweging moet na de schooluren gebeuren, op de meest onmogelijke uren. In ons land word je niet, zoals in andere landen, in de sport geduwd. Je moet eigenlijk moed hebben om ermee te beginnen.

De tweede pijler in de opvoeding vormen de ouders. Ze begeleiden hun kind niet altijd op de juiste manier. Bij Club Brugge installeerden ze rond de kleedkamers zelfs een no-gozone voor ouders om de bemoeizieke vaders en/of moeders daar weg te houden. Ouders zijn geneigd het leven van de kinderen tot in de puntjes te orkestreren. Dat heeft gevolgen voor de zelfredzaamheid naast en op het veld.

Als de betrokkenheid van de ouders de ontwikkeling van het voetballertje niet te veel in de weg staat, is er geen man overboord. Helaas zijn de bedoelingen niet altijd even nobel. Herman Van Holsbeeck slaakt een wanhoopskreet om de eurotekens uit de ogen van de voetbalouders weg te halen. Sommige ouders plegen chantage op clubs om geld te verdienen op de rug van hun zonen, die ook voor de club een kapitaal vertegenwoordigen. Uiteraard komt dat de zoon ten goe-

de maar het is heel onwaarschijnlijk dat het die ene voetbalcarrière die hij maar heeft, positief beïnvloedt.

De terugkeer naar het straatvoetbal is in het huidige klimaat van onveiligheidsgevoelens uit den boze. De clubs hebben dus een veel grotere verantwoordelijkheid dan vroeger in de opleiding. In de mooiste van alle werelden zitten de ouders op dezelfde golfengete als de club, bevorderen ze de zelfredzaamheid van het kind en denken ze in dezelfde richting voor de ontwikkeling van de carrière van het talent. De praktijk bewijst jammer genoeg dat dit niet altijd het geval is.

JONGE SPELERTJES ZIJN NIET (ALLEEN) TE BINDEN DOOR CONTRACTEN

Daarom weerklinkt de roep om een reglementering van overheidswege. Er moet een regelgeving komen die ervoor zorgt dat kinderen niet uit hun vertrouwde voetbalomgeving weggehaald worden om voor wat euro's meer, doorgaans verpakt in een verplaatsingsvergoeding, bij een andere club te gaan voetballen.

De mogelijkheid om jongeren vanaf vijftien jaar (nu zestien jaar) een contract te laten tekenen, is voor de clubs een stapje voorwaarts. De grootste stap vooruit zou zijn dat een club die een spelertje meer dan drie jaar heeft opgeleid, binnen een nieuw wettelijk kader dat spelertje als eerste een contract kan laten tekenen.

Dat is uiteraard maar één manier en dan nog. Een wetgeving die verplicht een contract te tekenen is onmogelijk. Bovendien rijst de vraag: is dat vroegere contract in het belang van de speler?

In Nederland heeft men dat opgelost door een opleidingsvergoeding – een vast en vooral hoog bedrag per jaar – te introduceren en te laten betalen door de club die de speler wil aanwerven. Als de speler een contract tekent bij de club waar hij zijn opleiding genoot, valt die verplichting weg.

Het is een kluwen. Daarom dient het voor een club een uitdaging te zijn om zo'n cultuur te creëren dat spelers en vooral hun ouders beseffen dat het beter is dat ze niet van club wisselen.

De wil van spelers om te vertrekken kan men beknootten door een grote betrokkenheid van de clubverantwoordelijken, A-trainers en A-spelers te tonen. Is die er, dan is een grotere verankering mogelijk en zullen spelertjes niet zo snel vertrekken. Het klinkt zeemzoeterig maar een familiegevoel is een sleutel.

DE BASIS VAN DE PIRAMIDE NIET VERGETEN

In Nederland lopen zelfs op provinciaal en gewestelijk vlak jeugdtrainers rond die door de voetbalbond betaald worden om de opleidingen te ondersteunen. In ons land is men nu pas begonnen jeugdtrainers op het laagste niveau een (te betalen) opleiding te geven. Omdat dit recent en met geld van de Nationale Loterij mogelijk is gemaakt, lijkt het alsof de voetbalbond nu pas het belang van de basis van de voetbalpiramide ontdekt. Beter laat dan nooit. Als spelertjes op jonge leeftijd ook bij het allerkleinste clubje in provinciale al op een keurige manier de basistechnieken krijgen aangeleerd, is dat veel tijd gespaard.

Het voorbeeld van Zwitserland gaat op het vlak van inmenging van de voetbalbond in de jeugdwerking heel ver. De Zwitserse voetbalbond installeerde bij elke eersteklasser een door de bond betaalde jeugdopleider. Die kijkt erop toe dat in elke club de visie van de bond qua opleiding wordt gevolgd. Dat gaat wat ver omdat we er mogen van uitgaan dat die eersteklassers ook jeugdcoördinatoren hebben met een eigen visie. Bovendien komt de eigenheid van een club, als alle spelers in het land op precies dezelfde manier worden opgeleid, in gevaar.

De bond en/of de Pro League, de verzameling van eersteklassers, kunnen onze profclubs criteria opleggen om het jeugdbeleid te stimuleren. In Nederland zijn profclubs verplicht veertien procent van hun budget aan de jeugdwerking te besteden. In België haalt één, hooguit twee clubs dat percentage. Het probleem is dat de focus van de meeste van onze clubs niet op de jeugd is gericht. Misschien moet de overheid daar een rol in gaan spelen. Ze heeft dat recht want ze subsidieert, al dan niet verdoken, het Belgische voetbal in niet geringe mate.

VAST SPELSYSTEEM BIJ DE JEUGD UIT DEN BOZE

In de huidige maatschappij is alles er meer op gericht om sterke punten uit te spelen en die te ontwikkelen. Dat geldt ook voor voetbaltalenten. Blijven de sterke punten onaangeroerd en wordt er vooral op de zwakke punten gewerkt, dan krijgen men eenheidsworst als voetballers. Dat moet absoluut worden vermeden.

Omdat het bij jongeren vooral zaak is de voetballer als individualiteit te ontwikkelen, is het geen goede zaak om een vast spelsysteem op te dringen voor alle jeugdploegen binnen één club. Bij Ajax is dat tot op de dag vandaag nog altijd zo en dat werd aanvankelijk door talloze clubs, ook in België, geïmiteerd. Een even

interessante piste voor de ontwikkeling van de spelertjes is om het spelsysteem af te stemmen op de aanwezige specifieke kwaliteiten van de jongeren. Net zoals bij de A-ploeg.

Daar houdt de vergelijking met de A-ploeg op. Bij de jeugd is het individu veel belangrijker dan de ploeg. Resultaten zijn bijzaak. Het is de opleiding van elke speler afzonderlijk die telt. Wat heeft het voor zin dat de jeugd tussen haar tiende en zestiende levensjaar telkens kampioen wordt als er van dat elftal uiteindelijk niemand in het A-team terechtkomt?

Spelertjes een categorie hoger laten spelen om de tegenstand te vergroten is niet langer algemeen aanvaard als methode om spelers beter te maken. Dit kan zelfs hun ontwikkeling beknotten. Een geslaagde ingreep van de voetbalbond, al enige tijd geleden, temperde die hunkering naar een oudere en sterkere tegenstander. De jeugd speelt in een nationale competitie. We zijn een klein land en uitstekend in staat om de beste spelertjes van het land meerdere keren per jaar tegen elkaar te laten spelen. Dat hadden we zelfs voor op de Nederlanders, waar de nationale competities voor de jongeren veel later werden georganiseerd.

Wat in dit systeem van nationaal spelende clubs ongerijmd is, is dat de jongerenopleiding het traject van de A-ploeg moet volgen. Degradeert de A-ploeg, dan degraderen alle nationale jeugd ploegen mee. Zo dreigt voor een lang geprezen jeugdwerving zoals die van Lierse SK na de degradatie in 2007 een ineenstorting. Een eveneens gewaardeerde jeugdwerving zoals die van tweedeklasser OH Leuven is het hoogste niveau waard. Doordat de A-ploeg niet promoveert, blijft de OHL-jeugd van wedstrijden tegen de allerbeste tegenstanders verstoken. De jongeren van de onverwachte promovendi Dender en Tubeke moeten plots tegen veel sterkere tegenstanders in de wei. Dat is niet goed voor hen en evenmin voor de tegenstanders.

Er bestaat een puntensysteem om de jeugdwervingen van verschillende clubs te beoordelen. De bond stootte het af wegens te duur en te veeleisend. Is daar geen compromis meer mogelijk? Zo kunnen de clubs met de beste jeugdwervingen van het land tegenover elkaar uitkomen.

2. Onze spelers

BELGIË IS NIET GOED VOOR JONGE SPELERS

De pijnlijkste vaststelling voor ons voetbal is het feit dat talentvolle spelers zich beter ontwikkelen in het buitenland. Niemand van onze gesprekspartners heeft tegengesproken dat Jan Vertonghen, Thomas Vermaelen en Moussa Dembélé nooit zo ver hadden gestaan indien ze België niet op zo'n jonge leeftijd hadden verlaten. Zelfs Vincent Kompany, die tot zijn twintigste in ons land bleef, is naar het buitenland moeten vertrekken om stilaan de voetballer te worden die velen in hem zagen toen hij op zeventienjarige leeftijd bij Anderlecht debuteerde. Kompany had de harde aanpak van Hamburg SV nodig om in te zien dat hij fout bezig was. In België was ons dat nooit gelukt. We mogen hopen dat Anthony Vanden Borre in Italië tot hetzelfde besef komt.

Moussa Dembélé wordt bij AZ als spits specifiek getraind door Shota Arveladze, zelf op een bepaald moment een van de beste spitsen van Europa. Hoeveel specifieke spitsentrainers lopen er in België rond? Geen enkele.

Jan Vertonghen en Thomas Vermaelen zijn goede voetballers maar danken hun stormachtige ontwikkeling aan Ajax. Het zijn op-en-top profs, een voorbeeld voor iedereen. Net als Stijn Wuytens, de achttienjarige Belg die het middenveld van PSV mee rechthoudt.

Steven Defour, Axel Witsel en Marouane Fellaini braken bij Standard door. Dat zijn uitzonderingen omdat ze uitstekend begeleid worden door Michel Preud'homme en dit seizoen Laszlo Bölöni. Steven Defour heeft een sterke kop, Axel Witsel een uitstekende voetbalvader en Marouane Fellaini een uitzonderlijke mentaliteit. Defour en Witsel blijven zich dit seizoen ontwikkelen, maar dat gebeurt bij Standard wel aan de zijde van negen buitenlanders.

Dit is geen oproep aan alle jonge spelers om het land te verlaten. Integendeel. De voorbeelden die hier genoemd worden, zijn de spelers die geslaagd zijn of op weg zijn te slagen. Meer dan honderd tieners zwermde de afgelopen jaren naar Engeland, Nederland en Frankrijk uit. Velen mislukten en spelen nu opnieuw in België. In lagere afdelingen.

Dit is een oproep om de eigen opleiding te verbeteren. Zodat ook in ons land Vertonghens, Vermaelens en Dembélés door goede en specifieke trainers naar hun beste niveau kunnen worden gestuwd.

'WAT GOED IS, MOET JE GEBRUIKEN. ANDERS WORDT HET ROT'

Als jonge spelers beginnen te zeuren over gebrek aan speelkansen in de A-ploeg, kan er een systeem worden opgezet om die jongeren uit te lenen, liefst aan een andere Belgische eersteklasser. Op die manier kunnen ze daar met speelminuten rijpen, bijvoorbeeld door de plaats in te nemen van een eventuele nieuwe buitenlandse aankoop. Om het gevaar van competitievervalsing tegen te gaan, kan er worden afgesproken dat uitgeleende spelers niet opgesteld worden tegen de ploeg van herkomst.

De meest voor de hand liggende mogelijkheid is dat wij in ons land de broodnodige extra aandacht gaan besteden aan de begeleiding en doorstroming van die vijftien- tot achttienjarigen in de eigen club. Zo kunnen ze zich in hun eigen omgeving ontwikkelen. Talrijke voorbeelden van doorgebroken spelers in eigen land kunnen stichtend werken voor de jongeren (of hun ouders) die vinden dat het gras aan de overkant groener is en het geld beter.

Het lijkt ons een uitstekend idee om te investeren in een talentbegeleider, die de jongeren tussen de overgang van de jeugd naar de A-ploeg met raad en daad bijstaat. Die betaalt zich ongetwijfeld terug.

De benadering van clubleiders en trainers kan ook wel een verfrissing gebruiken. Waarom worden aan jongeren niet gewoon meer kansen in de A-ploeg gegeven? In Heerenveen, een van de talentfabrieken van Nederland, geldt de uitspraak: 'Wat goed is, moet je gebruiken. Anders wordt het rot.' Kunnen we dat niet toepassen op onze jeugd?

DE MENTALITEIT VAN A-SPELERS

De vrije markt in de voetbalsport geeft de invloed van het geld op het individu een zetje. De vraag of sommige bedragen ethisch verantwoord zijn, doet nauwelijks ter zake. Ze worden betaald. Dat betekent alvast dat sommige mensen het verantwoord vinden en het publiek eigenlijk ook. Er staat geen wettelijke rem op en het zorgde alvast nog niet voor een afkeer van de voetbalsport. Integendeel. De belangstelling voor het edele balspel boomt als nooit tevoren. Hoe voorlopig dat is, valt moeilijk in te schatten.

Slechts heel weinig spelers zijn zelf de oorzaak van de zucht naar geld. Spelers op zich zijn niet veranderd, het is de wereld rondom hen. Als Marc Wilmots en Wesley Sonck zeggen dat ze op het veld nooit aan geld denken, zijn we geneigd hen te geloven. Beiden verdienen of verdienden veel geld. De opmerking dat een kind van vijf niet begint te voetballen omdat het geld wil verdienen maar omdat het dat graag doet, is heel pertinent. Zijn voetballers geen kinderen die een spel spelen? Dat ze zich bij contractbesprekingen hard opstellen en zich professioneel laten begeleiden, is logisch. Ook zij denken aan hun toekomst.

De omstandigheden rondom de spelers worden zo gecreëerd dat, zodra er geld in het spel is, soms ondoordachte beslissingen worden genomen voor de uitbouw van een verdere carrière. Een van de tekortkomingen van ons voetbal die steeds weer terugkomt, is het gebrek aan begeleiding van de jongeren.

In ons land wordt voetballen nog steeds niet als een vak beschouwd. Die benadering zorgt ervoor dat jongeren volledig onvoorbereid in die wereld van het kapitaal, die het voetbal geworden is, terechtkomen. De macht van de cijfers regeert en de meesten kunnen, bij wijze van spreken, nog niet tellen.

Dit is een warm pleidooi om een specifieke studierichting 'voetbal' of 'profsport' in het scholenpakket te integreren, heel specifiek en helemaal gericht op de ontwikkeling als profsporter. In Nederland is die ontwikkeling volop aan de gang. Natuurlijk zullen bepaalde jonge spelers uiteindelijk naast de boot vallen, maar de kans op uitschuivers of onverstandige carrièrebeslissingen wordt wel kleiner. Als de opleiding degelijk is – economie, talen, mediatraining, sociale vaardigheden – kan ze ook nuttig zijn in de 'gewone' samenleving. Zo zou je er een administratieve functie in het voetbal mee op kunnen nemen.

PROFESSIONALISME KAN BETER

Michel Preud'homme is heel duidelijk in zijn definitie van professionalisme: voetbal komt op de eerste plaats, zelfs voor het gezin. Dat laat weinig ruimte voor interpretatie en het hoeft natuurlijk niet voor iedereen zo te zijn. Niet elke speler kan gefocust zijn zoals Preud'homme. Sommige spelers zijn gewoon beter als ze ontspannen naar een hoogtepunt kunnen toeleven.

Een minimum aan beroepsernst van de spelers kan wel worden geëist. Tot drie dagen voor de wedstrijd niet meer uitgaan, moet de logica zelve zijn.

Ook hier geldt dat de begeleiding vanuit de club cruciaal kan zijn. Je hoeft spelers niet de hele dag bij de hand te nemen maar door duidelijke afspraken,

zelfs contractueel, dwing je de speler in een professionele houding die de club en de voetballer zelf ten goede kan komen.

Dat zo'n houding aangeleerd en afgedwongen kan worden, bewijzen Spaanse en Italiaanse profspelers. Rondom hen zijn er heel weinig schandalen te noteren en vooral de Italianen tonen zelden momenten van mentale zwakte. Toeval? Neen. Ze worden in zo'n cultuur opgeleid. Dat is een werk van jaren. Ooit moeten we ermee beginnen.

3. Onze trainers

TRAINERS MOETEN BETER OPGELEID WORDEN

Alles begint met een goede opleiding van de trainers. Goede trainers maken goede spelers. Slechte trainers exploiteren onvoldoende de talenten van de spelers. Tot voor kort werden de meeste jeugdopleidingen in ons land nog geleid door ongediplomeerde trainers. Ongediplomeerd betekent zeker niet slecht maar er komt ongetwijfeld meer improvisatie bij kijken. Dat hebben ex-profspelers zonder diploma alvast al voor: ze hebben vanuit hun ervaring minder improvisatie nodig.

In de belangrijkste jaren van hun opleiding wordt de jongste jeugd op grote schaal op voetbaltechnisch, -tactisch en -conditioneel vlak door onvoldoende geschoolde oefenmeesters helemaal verkeerd begeleid. Dat is wraakroepend en schreeuwt om een dringende oplossing.

De Pro License-trainerscursus, een dikke tien jaar geleden in België pas na een verplichting van de UEFA ingevoerd, is verre van de beste trainerscursus van Europa. Eric Gerets zegt met zoveel woorden dat de Nederlandse beter is, terwijl Marc Wilmots voor de Duitse cursus koos. Als de enige twee mensen die echt kunnen vergelijken het zeggen, zal het wel waar zijn zeker?

Hoe ernstig neemt de bond de eigen trainersopleiding? In eerste klasse zijn elk seizoen trainers aan de slag zonder het vereiste Pro License-diploma. Clubs omzeilen dat door de trainer technisch directeur te maken of een marionet (met een diploma) aan de trainerstaf toe te voegen. En er gebeurt niets. Soms is het niet eens de schuld van de trainers in kwestie maar van de bond omdat er soms jaren geen cursus wordt georganiseerd.

De bond kan dus het best werken maken van een volgende stap in de ontwikkeling van de trainersopleiding. De Nederlandse trainerscursus, wellicht de beste ter wereld, wierp zijn vruchten al af. Overal ter wereld zijn, mede dankzij de

opleiding, Nederlandse trainers aan het werk. We mogen niet te fier zijn om nog meer over de grens te gaan kijken en hun methodes over te nemen. Guus Hiddink en Leo Beenhakker zijn bovendien wandelende reclame voor de Nederlandse trainers en in hun slipstream profiteren Nederlandse mindere goden.

Toptrainers in België scholen zich permanent bij. Ze lezen boeken, wonen lezingen bij, praten met buitenlandse toppers... Maar ze kunnen hun carrière niet zo uitbouwen als hun buitenlandse collega's omdat ze met beperktere middelen moeten werken. Sommige Belgische trainers zijn zo bezeten met hun vak bezig dat ze dat halve procent dat ze een speler beter kunnen maken (door voeding, psychologische begeleiding...) echt wel willen benutten. Als het bestuur er het nut niet van inziet of niet wil investeren, houdt het natuurlijk op. Dat gedrag is soms ingegeven door kortzichtigheid van de clubleiders omdat er niet meteen resultaten van te zien zijn.

Nederland is niet ver weg. Daar zijn de omkadering en de infrastructuur voor een trainer in de meeste gevallen wel beter dan in België. Ons gebrek eraan is een handicap voor Belgische trainers om de resultaten te boeken die nodig zijn om internationaal door te breken.

NOOD AAN DISCUSSIE

De nood aan discussie en overleg tussen de Belgische trainers is heel groot. In Nederland komen dankzij de uitstekend georganiseerde trainersvakbond coaches vier tot vijf keer per jaar samen om heel open over voetbal te praten. Geen kletsuurtjes maar op bedrijfscultuur geschoeide discussiesessies die tot nieuwe inzichten kunnen leiden. Die bijeenkomsten bevorderen de collegialiteit. Soortgelijke vergaderingen vinden in een al even open sfeer plaats bij de jeugdsecties van de eersteklassers.

Belgen zijn veel minder praters dan Nederlanders. Toch blijkt dat er ook bij de Belgische trainers een enorme behoefte is aan dergelijke bijeenkomsten. De trainers willen hun steentje bijdragen aan een groot plan om het Belgische voetbal te verbeteren. Daar kunnen andere belanghebbende groepen, zoals onder meer scheidsrechters, bij worden betrokken.

De voetbalbond probeert vanaf dit seizoen zo'n trainersontmoeting te organiseren aan het einde van het seizoen. Het dient op een degelijke manier en met duidelijk overleg te worden georganiseerd. Waarom eens geen buitenlandse spreker uitnodigen?

Het is te gemakkelijk om alle verantwoordelijkheid bij de voetbalbond te leggen. Onze trainers blijven ook in gebreke. Anders dan hun Nederlandse collega's slagen ze er namelijk niet in een trainersvakbond in het leven te roepen. Is het een gebrek aan geld of solidariteit? Het is in elk geval een feit dat de vakbond de Nederlandse trainers geen windeieren legt. Een rechtspersoon die één beroepsgroep vertegenwoordigt, staat altijd sterker.

LEF EN DURF DOEN HET IN HET BUITENLAND

Een andere reden voor het succes van de Nederlandse trainers in het buitenland is hun positieve voetbalfilosofie. Die filosofie straalt lef en durf uit, precies de capaciteiten die onze enige in het buitenland succesvolle trainer, Eric Gerets, bezit.

Zonder in loze kreten over aanvallend voetbal te vervallen, pleit onze meest gelauwerde Belgische trainer voor meer durf bij de Belgische trainers. Geen linksachter door een linksachter vervangen maar een verdediger door een aanvalser om een scheve situatie recht te trekken of zelfs een voorsprong te behouden. Te weinig Belgische trainers hebben die mentaliteit. 'De aanval is de beste verdediging' is een adagium dat niet voor onze trainers geldt. Het buitenland rekent het ons in het respect voor onze trainers zwaar aan.

In hoeverre zijn de Belgische trainers overigens in staat om zich aan te passen aan andere culturen? Aanpassingsvermogen is een cruciale eigenschap om over de grens te gaan werken.

Eén ding is zeker: een buitenlandse trainer in een vreemd land moet sterkte uitstralen. Een middel daartoe is aangeven dat je gelooft in je groep. Dat kun je doen door voor de aanval te kiezen, door uit te gaan van de eigen sterkte zodat de spelers weten dat de trainer in hen gelooft. Dit is een heel belangrijk aspect dat de meeste Belgische trainers niet uitspelen.

BOSLOPEN ZIJN NIET VIES

Van alle professionele trainers in België mogen we verwachten dat ze het technisch begeleiden van een speler en de tactische aanpak van een wedstrijd onder de knie hebben. Het verschil wordt in vele gevallen gemaakt door de psychologische aanpak, de kunst om de spelers te motiveren en een groep te beheersen.

Hoewel het psychologische aspect op het eerste gezicht niet meteen te maken heeft met conditionele, is het heel opvallend dat Marc Wilmots en Wesley Sonck een pleidooi houden voor de bosloop om de mentale sterkte te bevorderen.

Beiden speelden in Duitsland, waar men aan de bosloop als fysieke trainingsvorm heeft vastgehouden. Wilmots kreeg niet voor niets de naam *Kampfschwein* maar ook de meer fijnbesnaarde Sonck brengt de bosloop in verband met mentale sterkte. Duitsers putten al langer mentale sterkte uit hun conditionele paraatheid. Dat ook Belgen dat doen, zet aan tot reflectie. Als het de spelers mentaal sterker maakt, waarom het dan niet opnieuw invoeren?

4. Onze voetballeiders

CLUBLEIDERS EN HUN GEBREKKIGE PROFESSIONALISME

We mogen ons afvragen wie van de Belgische clubleiders echt over voetbalverstand beschikt. Uiteraard zijn er clubleiders die het spelletje kennen. Maar ze zijn met veel te weinig. Zoiets creëert windhanengedrag en een totaal gebrek aan visie. Racing Genk wordt geprezen voor zijn commerciële, organisatorische en innovatieve benadering van het clubleven. Maar op sportief vlak is er geen enkele lijn te ontdekken. Jarenlang werd er geïnvesteerd in de jeugd en hoofdtrainers op het hart gedrukt dat de jeugd kansen moesten krijgen. De voorbije zomer kocht Genk vier buitenlandse, alle vier internationals die dus een plaats in het team moesten krijgen.

Professionals als Michel Preud'homme en Francky Dury zijn elk op hun manier veeleisend voor zichzelf maar beseffen dat ze alleen het uiterste van hun spelers kunnen vragen als de omstandigheden op infrastructureel gebied optimaal zijn. Dat zijn ze bij veel te veel clubs niet.

Voor te veel voorzitters is het voetbal een vorm van hobbyisme. Bij sommigen zelfs duur hobbyisme. In Nederland en Duitsland is het onmogelijk dat een voorzitter zich in de kleedkamer vertoont. Dat is het terrein van de trainer. In België zijn ze er nauwelijks uit weg te slaan. De afstand, nodig om de emotie te bannen en rationele beslissingen te nemen, wordt zo weggenomen.

Bij de meeste clubs in onze eerste klasse zijn voorzitters alleenheersers. Het voordeel daarvan is dat er korte, directe lijnen zijn waardoor er snelle beslissingen kunnen worden genomen. Daartegenover staat dat ego-overwegingen soms een te grote rol gaan spelen en geen tegenspraak wordt geduld. Dit is niet altijd in het belang van de club.

De clubstructuren in Nederland zijn een pak zwaarder. Er is onder de bestuurders meer onderlinge controle. De besluitvorming gebeurt dan weer veel trager. Bovendien is er een gebrek aan continuïteit want sommige posities, bijvoorbeeld die van technisch directeur, worden om de haverklap door iemand anders ingevuld.

Het gebrek aan snelheid en continuïteit wordt deels goedge maakt door het feit dat op alle posten professionals zitten die weten waar ze mee bezig zijn. Sommige clubs in België worden sportief, financieel, commercieel en administratief gerund door twee of drie personen. Hoe goed ze ook zijn, hoe hard ze ook werken, ze kunnen nooit in alle domeinen even sterk zijn.

EEN GEBREK AAN INVENTIVITEIT EN SCOUTING

De ontwikkeling van ons voetbal is niet alleen een kwestie van geld of medewerking van overheidsinstanties. Het gebrek aan inventiviteit en nieuwe ideeën speelt ons parten. Ontberen de voetballeiders kwaliteit, dan kan er niet veel nieuws worden gerealiseerd.

De laatste revolutionaire daad in België werd in 1995 gesteld door Jean-Marc Bosman, de man van het gelijknamige arrest. Veel Belgische clubleiders uit de vorige eeuw beschouwen deze Belg als een van de personen die de eerste, zo niet de belangrijkste, spadesteek gaven om het Belgische voetbalbond in de grond te stoppen. Daarmee gaan ze te graag voorbij aan het gegeven dat het arrest-Bosman een gevolg was van de feodale houding van onze clubleiders in de decennia voordien. De situatie waarbij spelers die geen contract meer hadden niet vrijgegeven werden, was niet langer houdbaar. Ook het vrije verkeer van EU-voetballers was een kwestie van tijd.

De reactie van onze clubs op het arrest-Bosman was er een van paniek en de grenzen voor buitenlanders werden onbeperkt opengezet. Daar ondervinden we dertien jaar later nog de gevolgen van want de verhouding in de Belgische competitie tussen Belgen en buitenlanders is intussen 50-50 geworden.

De meerderheid van onze clubleiders is niet innovatief en slaagt er zelfs amper in interessante buitenlandse ideeën op te pikken. Vele kleine landen zetten een doordacht scoutingssysteem op poten om ruwe diamanten naar de nationale competitie te halen. Daar liggen de mogelijkheden want de rijke clubs uit de grote landen beperken er zich doorgaans toe om voor heel veel geld spelers weg te kopen die tot op zekere hoogte hun sporen al verdiend hebben. De laatste stap

naar een grote competitie zou in België moeten worden gezet. Nederland manoeuvreerde zich door gestructureerde scouting onder meer in Scandinavië, Azië en Amerika in de positie van aanleveringsland voor Europese topclubs. Doorlopend is men er op zoek naar nieuwe ontginningsgebieden. België is daar veel minder in geslaagd. Een scoutingsapparaat kost geld maar één transfer en de investering is goedgemaakt. Hetzelfde geldt overigens voor een goede jeugdopleiding.

CLUBSTRUCTUUR NIET OP SPONSORWERVING AFGESTEMD

Het laatste (commerciële) idee dat België een voorsprong op de andere Europese landen bezorgde, was de introductie van loges door manager Michel Verschueren in het vernieuwde Constant Vanden Stock-stadion in het begin van de jaren 1980.

Bij de bond is de armoede aan ideeën het grootst. Commerciële managers wisselen er elkaar af en niemand krijgt middelen of bevoegdheden tot zijn beschikking om eventuele nieuwe plannen te realiseren. De hand wordt constant op de knip gehouden waardoor de commerciële cel er doorgaans gefrustreerd bij loopt.

De meeste Belgische clubs zijn niet gestructureerd naargelang van het geld dat ze genereren in hun voetbalbedrijf. Het zijn firma's die een miljoenenbudget hebben en sponsors proberen binnen te halen maar dat gebeurt op een weinig professionele basis.

Geïnteresseerde sponsors klagen over een gebrek aan waardige gesprekspartners binnen de structuren van de clubs. Er zijn nauwelijks mensen met een marketingopleiding of op zijn minst een marketingachtergrond. Daardoor spreken kandidaat-sponsors niet op hetzelfde niveau als de clubvertegenwoordigers. Ze krijgen doorgaans een brochure in handen gestopt met daarop de wensen van de club. De creativiteit van de sponsors wordt op die manier gefnuikt.

Clubs vertonen een bijna panische angst dat de sponsors zich te veel gaan mengen in hun reilen en zeilen. Nieuwe ideeën of samenwerkingsvormen worden vooral uit protectionistische overwegingen buiten de deur gehouden. Er zijn nochtans goede ideeën die de sportieve integriteit van de clubs niet in gevaar brengen. Die worden door ego-overwegingen niet aanvaard. Clubleiders blijken zich niet altijd aan de beloften tegenover de sponsors te houden.

Omdat er in de meeste clubs geen goede commerciële professionals aan het werk zijn, laten ze mooie kansen op commerciële exploitatie liggen. De community-gedachte is een bron van groei. Niet alleen om extra mensen aan de club te binden, maar ook op het vlak van ontwikkeling van de jeugdopleiding en commerciële exploitatie.

DE CLUBSTRUCTUREN ZIJN ONDOORZICHTIG

Het is nauwelijks voor te stellen maar in het jaar 2009 zijn nog vijftien van de achttien eersteklassers vzw's. Alleen Standard, Charleroi en Germinal Beerschot zijn nv's, KV Kortrijk is een cvba (coöperatieve vennootschap). Voetbalclubs op het hoogste Belgische niveau zijn bedrijven met budgetten tussen vijf en veertig miljoen euro. Toch komen ze nog steeds naar buiten met de titel Vereniging Zonder Winstoogmerk.

Daartegenover staat dat onze voetbalclubs wel specialisten lijken in het oprichten van extra bedrijfjes die zich, onafhankelijk van de club, bezighouden met de catering, merchandising of zelfs transfers van de spelers. Nevenbedrijfjes die inhaken bij de activiteiten van de voetbalvereniging (zonder winstoogmerk) maar wel kleine naamloze vennootschappen zijn. Bij nader inzien blijkt dat sommige van die nevenbedrijfjes niet eens op naam van de club staan maar op naam van beheerders van de club. Waarom?

WAAR ZIJN ONZE GEWEZEN VOETBALGROOTHEDEN?

Wellicht wordt in geen enkel land ter wereld zo weinig gedaan met de expertise van onze voetbalgrootheden. Uiteraard is niet elke ex-vedette in de wieg gelegd om jeugd van acht tot tien jaar te trainen maar met onder meer Marc Degryse, Marc Wilmots en Hugo Broos zonder werk zit meer dan honderd jaar voetbalervaring en tonnen voetbalverstand thuis te verkommeren terwijl op de voetbalbond en in vele clubs net die voetbalwijsheid ontbreekt.

Bondsvoorzitter François De Keersmaecker viel bijna van zijn stoel toen ik hem op een persconferentie vroeg of de ex-spelers die figureerden in de webelieve.be-campagne de bond niet op sportief vlak zouden kunnen helpen. 'Dat zullen de mensen die er nu zitten, niet willen', luidde het antwoord. Daarmee sloeg de bondsvoorzitter de nagel op de kop.

In de bond zitten mensen zichzelf te overleven en het algemene, nationale voetbalbelang is daarbij ver weg. Natuurlijk hanteren sommige ex-spelers onrealistische salarismenormen die dateren uit hun actieve carrière. Maar het wraakroepende is dat er niet eens een poging wordt ondernomen om die mensen aan de voetbalbond te binden, zelfs niet in een adviserende rol. Iedere bondsfunctionaris houdt stevig vast aan zijn post en raakt vastgeroest in de eigen ideeën. Pijnlijk en zeker niet goed voor ons voetbal.

In de clubs kunnen ze de expertise van ex-spelers ook goed gebruiken. In Duitsland en Engeland hangen gewezen voetballers nog altijd in een of andere functie op de club rond. Zo creëren ze een verbondenheid met de nieuwe generatie spelers. Jongeren, voor wie de ex-spelers veelal idolen zijn, zullen goedbedoelde adviezen uit die hoek veel minder snel in de wind slaan.

5. Onze politici

POLITIEK BENADERT DE SPORT VERKEERD

Er is vanuit de politiek een inhaalbeweging bezig om de sport een plaats te geven in onze maatschappij. Dat gaat langzaam en de weg is lang. Voor het meer specifieke van het voetbal gaat de interesse van de meeste politici niet verder dan winst en verlies.

Dit is geen pleidooi om meer geld aan de profclubs te geven. Door de plafonnering van de RSZ en de terugvordering van tachtig procent van de bedrijfsvoorheffing zijn voetbal- en andere profsportclubs een van de meest gesubsidieerde sectoren in dit land.

De overheid moet controlemechanismen in het leven roepen die erop toekijken of het geld wel wordt aangewend voor het beoogde doel. Van de tachtig procent teruggevorderde bedrijfsvoorheffing moet de helft worden besteed aan de jeugdopleiding (tussen 12 en 23 jaar). De jeugdopleidingen zijn niet beter geworden van die verplichting. Er kunnen immers net zo goed buitenlandse spelers van minder dan 23 jaar mee worden betaald, wat op grote schaal ook gebeurt. En geen politicus die er iets aan doet.

Een gedreven politicus die het voetbal in het hart draagt, zou initiatieven kunnen ontplooien die ons nationaal voetbal op een beter spoor zetten. Die hoeven niet veel geld te kosten. Is er, binnen de grenzen van het Europees wettelijk kader, geen aanpassing van de reglementering op jeugdtransfers mogelijk? Klei-

ne aanpassingen die de clubs moeten toelaten en verplichten tot een meer coherente opleiding te komen.

De Vlaamse minister van Sport, Bert Anciaux, stak de voorbije jaren veel energie in de splitsing van de voetbalbond. Met de wortel van de eenmalige subsidie van 5,5 miljoen euro en 50 miljoen euro voor (ver)nieuw(de) stadions voor de neus probeerde Anciaux de voetbalbond gesplitst te krijgen. De bond draait op een jaarlijks budget van 20 miljoen euro. 5,5 miljoen euro is dus niet niets. Maar van dat bedrag gaat twee miljoen naar de Vlaamse voetballiga, 1,5 miljoen euro naar de clubs en twee miljoen naar de jeugdwerking. Het lijkt vanwege Anciaux eerder een poging om iets op zijn palmares te zetten dan een ernstig werk om het Belgische voetbal te verbeteren.

VOETBAL IS EEN VAK, OOK VOOR JONGEREN OP SCHOOL

In ons land heerst geen sportcultuur. Ons schoolsysteem is niet afgestemd op sportbeoefening. Onze kinderen hebben amper één uurtje sport op school. Dat is ongetwijfeld het minste van Europa en ronduit ongezon.

We hebben wel topsportscholen. In de huidige vorm zijn die voor de voetballertjes al bijna voorbijgestreefd. Tien jaar na de oprichting van de topsportscholen mag de opleiding nog specifiekere worden, door een tot op het bot doorgedreven samenwerking met de verantwoordelijke profclubs. Het vak 'profvoetballer' mag een studierichting worden. In Nederland stemmen scholen hun werking al af op de topsporter in spe. Profvoetballers in spe kunnen op deze manier psychologisch en sociologisch beter op de voetbalwereld worden voorbereid.

Om de sportarmoede op onze scholen echt in kaart te brengen moeten we misschien eens buiten Europa gaan kijken. Het is de oefening waard om het schoolsysteem van de Verenigde Staten, Japan en Zuid-Korea met onze schoolstructuur te vergelijken. In die landen zijn competities tussen scholen wat voor ons het jeugdvoetbal bij de clubs is. Omdat er in een schoolstructuur wordt gewerkt, kan er ook meteen voor een gedegen opleiding worden gezorgd. Elke school heeft professionele trainers tot zijn beschikking. De rol van de overheid is veel groter en die van de clubs, die de spelers naar Amerikaans voorbeeld van de colleges moeten plukken, veel kleiner. Als een spelertje van vijftien, zestien jaar eenmaal door een club werd verworven, wordt die als prof behandeld en door de club betaald.

Dit systeem is niet zo gek en zorgt voor een heel andere benadering van sport. Toegegeven: in België is dat zogoed als onmogelijk. Het is een heel groot werk van heel lange adem en vereist een bijna onrealistische cultuuromslag in ons land. Bovendien zullen de clubs daar wellicht niet mee akkoord gaan. Zij denken nog altijd meer in het eigen belang dan in het nationale belang.

6. De entourage

DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE PERS

De pers draagt een verantwoordelijkheid in de ontwikkeling van ons voetbal. Een kritische blik is absoluut noodzakelijk. Soms is de lijn tussen kritisch en negatief moeilijk te trekken. Dat is in vele gevallen heel subjectief.

De media zijn sinds de ontzuiling commerciële producten geworden. Een foto van Vincent Kompany op de eerste pagina of in een tv- of radioreportage verkoopt beter dan weer een nederlaag van de Rode Duivels. Jong en fris zijn sleutelwoorden voor de reclamejongens en opkomende voetballers zijn dat nu eenmaal. Dat merkt men in tv-uitzendingen, kranten en weekbladen.

Het gevaar is dat die jonge kerels al snel in hun eigen belangrijkheid gaan geloven en gaan zweven, waardoor ze zich als miljonair van een prille twintig jaar al verstandiger en beter achten dan de rest van de wereld. Het onvermijdelijke dipje en de kritiek van media en publiek zijn het gevolg. Het *growing up in public*-verschijnsel, kortom.

Uiteraard dragen de media daar een verantwoordelijkheid maar zij zijn afhankelijker van wat het publiek vraagt. Daar kan je als medium, sinds de band met de politieke partijen is doorgeknipt, niet meer omheen. Elke persinstantie bepaalt voor zichzelf de limieten van de welvoegelijkheid en laat het publiek kiezen.

De gegroeide macht van de lezer, kijker of luisteraar bepaalt voor een gedeelte de inhoud van de sportverslaggeving. Blijkt uit talrijke lezersonderzoeken dat in de maandagkrant de chronologische verslagen van de wedstrijden nauwelijks worden gelezen, waarom er dan nog veel ruimte aan besteden? Radio en vooral televisie brachten van die wedstrijden al een heel nauwkeurig verslag uit. Voor het verslag op maandag in de krant verschijnt, kon de geïnteresseerde voetballiefhebber het al minstens drie keer (Studio 1 op zaterdag, Zevende Dag en/of Journaal op zondag, Sportweekend op zondag en Studio 1 op zondag) bekijken. In sommige publicaties komt er een steeds beter evenwicht tussen de commentaren

van de acteurs, trainers en spelers, en de kritische blik van bekwame voetbaljournalisten.

DE MAKELAARS

De voetbalmakelaar wordt door clubleiders in 98 procent van de gevallen negatief afgeschilderd. Een hypocriete houding. Sommige clubleiders schieten in tijden van tegenspoed dolgraag op de voetbalmakelaars en maken er tegelijkertijd in de coulissen gretig gebruik van – erkend of niet. Uiteraard lopen er cowboys tussen. Maar er zijn ook serieuze makelaars die hun job doen en dat is nu eenmaal spelers vertegenwoordigen. De niet-erkende makelaars zijn gemakkelijk uit te schakelen: door een overeenkomst tussen de clubs om er niet meer mee te werken. Waarom lukt dat niet? Daar hebben de clubbesturen boter op het hoofd.

Het is onbegrijpelijk dat de erkende Belgische voetbalmakelaars zich niet op een behoorlijke manier verenigen om dat negatieve imago af te schudden. Er bestaat een vereniging van Belgische voetbalmakelaars maar slechts één vergadering en een contributie van 300 euro per jaar is voor de leden soms nog te veel gevraagd. De administratie wordt beredderd door een goedwillende makelaar die er zijn vrije tijd voor opoffert. De meeste makelaars spiegelen zich aan het Belgische voetbal: kortzichtig en een gebrek aan solidariteit.

Met een sterke belangenorganisatie voor makelaars kunnen ze het imago verbeteren en clubs die met niet-erkende makelaars werken, op hun plichten wijzen. Met een waterdichte regelgeving worden de activiteiten van de makelaars onder controle gehouden en komen we tot een win-winsituatie.

7. Onze toekomst

NIEUWE EN GROTERE STADIONS

Voor de Belgische clubs zijn nieuwe en grotere stadions het wondermiddel om het clubvoetbal opnieuw op de Europese kaart te zetten. Dat nieuwe en grotere stadions meer geld zullen genereren, lijdt in de huidige omstandigheden weinig twijfel. Let wel: in de huidige omstandigheden. Het voetbal boomt maar het is ten eerste de vraag of dat binnen vijf jaar nog zo zal zijn.

Dat onze stadions niet meer voldoen, is duidelijk. Zakenlui worden voor een businessseat ter waarde van 2000 euro per jaar soms abominabel behandeld. Geen parking, slechte ontvangst... Niet allemaal ten gevolge van een gebrekkige infrastructuur maar in het overgrote deel van de gevallen wel. Nieuwe stadions zijn dus nodig.

Er wordt echter nogal gemakkelijk overheen gestapt dat die nieuwe en moderne stadions per stuk minstens 100 miljoen euro kosten. Projectontwikkelaars verbinden zich tegenover de clubs ertoe dat geld met privé-investeerdere bij elkaar te brengen. Sta ons toe daar sceptisch tegenover te staan.

Behalve het gegeven dat die stadions moeten worden betaald, rijst de vraag of de clubs dat nieuwe geld in het belang van het Belgische voetbal in zijn geheel zullen aanwenden. Sinds begin 2008 trekken de voetbalclubs liefst tachtig procent van de gestorte bedrijfsvoorheffing terug. Het tv-contract werd verhoogd. Er bood zich een uitstekende kans aan om meer te investeren in jeugdwerking en begeleiding van spelers op de rand van de doorbraak. Maar het effect van de gestegen inkomsten op het hogere belang van het Belgische voetbal is bij de meeste clubs nihil. Er wordt niet méér geïnvesteerd in jeugdwerking maar in het aantrekken van nog meer buitenlanders.

Gevreesd mag worden dat met de huidige mentaliteit de nieuwe en grotere stadions bij de meeste clubs vooral de instroom van buitenlandse voetbalkrachten ten goede zal komen. De clubs zullen misschien een Europese ronde langer kunnen meedraaien.

DE COMPETITIEHERVORMING IS EEN HALFGOED IDEE

De competitie van zestien ploegen met daarna play-offs met zes ploegen is slechts een halfgoed idee. De verhoging van het aantal topwedstrijden is een uitstekende zaak maar er wringt iets in het eerste gedeelte van de competitie. Er worden dertig wedstrijden gespeeld om de zes deelnemers aan de play-offs aan te duiden. In die opwarmende competitie staat echt te weinig op het spel, aangezien de punten na de eerste dertig speeldagen worden gehalveerd. Het is de vraag hoe het publiek op deze uitgeholde competitie zal reageren. Bovendien is het allesbehalve zeker of de play-offs zullen aanslaan. In Nederland is dat alvast niet gelukt.

Topclubs beweren dat in de eerste competitiefase meer aandacht zal gaan naar het presteren in Europa. Als gevolg hiervan zouden jongere spelers meer

kansen krijgen in de nationale competitie. Houden ze daar woord, welan dan. Sta ons toe daaraan te twijfelen, vooral aan het meer kans geven voor de jeugd.

Om de intensiteit en het aantal topwedstrijden in de hoogste afdeling te verhogen, is een competitie van tien tot maximaal twaalf ploegen de aangewezen formule. Omwille van clubpolitieke redenen is dat niet mogelijk. Er wordt nooit een meerderheid gevonden voor een dergelijke formule. Om deze inkrimping naar zestien clubs door te voeren, moest er al met geld voor de degraderende clubs worden gezwaaid.

De grootste verdienste van de leiding van de Pro League, de verzameling van profclubs, bij de inkrimping is dat er eindelijk iets is veranderd.

BeNe-LIGA VOORLOPIG BEGRAVEN

Twee jaar geleden haalde Marco van Basten, nu Ajax-trainer maar toen Nederlands bondscoach, het idee van de BeNe-Liga van onder het stof. De reacties van de Nederlandse clubs waren zo mogelijk nog lauwer dan toen het idee begin jaren 1990 werd gelanceerd. Door de minder concurrentieel geworden positie van de Belgische competitie gaat de interesse van de Nederlanders niet meer verder dan de opname van Anderlecht, Club Brugge en Standard in een BeNe-Liga. Compleet onaanvaardbaar voor de Belgen dus.

Bovendien is de Europese voetbalbond UEFA het idee allerm minst genegen, waardoor het probleem van de verdeling van de Europese tickets voor de clubs onoverkomelijk wordt. Het is wachten tot Nederland, dat met zijn clubvoetbal ook stilaan aan het afglijden is, zo ver is afgezakt dat het echt gelooft dat een gezamenlijke competitie de oplossing kan brengen. Op dit moment is dat zeker niet het geval. Nederland zit niet te wachten op Zulte Waregem, Germinal Beerschot of Westerlo.

Het maximaal haalbare lijkt op dit moment een bekercompetitie. Maar zelfs hier is het de vraag of onze noorderburen voldoende geïnteresseerd zijn.

POPULARITEIT VOETBAL HEEFT HET PLAFOND BEREIKT

Tot slot van dit alles klinken er vanuit de sponsorwereld ernstige waarschuwingen dat het voetbal als entertainment zijn plafond heeft bereikt. De kredietcrisis

zal ongetwijfeld zijn rol spelen op sponsoringsvlak. De vraag is in hoeverre de grote massa straks niet aan iets nieuws toe is.

Om over meer geld te beschikken werden in Engeland al de rijkste mensen ter wereld binnengehaald. Immers, meer geld lijkt er op commercieel vlak niet meer te genereren uit het voetbal. Als het in Engeland regent, druppelt het op voetbalgebied in de rest van Europa en zeker in België.

Van de andere continenten is alleen Afrika compleet voetbalgek. Daar is dan weer te weinig geld. In de VS komt de sport ondanks de passage van David Beckham niet van de grond en in die andere groeiemarkt, Azië, staat het voetbal vooral synoniem met een vedettecultus zoals in de muziek- of filmindustrie. Het heeft allemaal weinig met de sport op zich te maken en de vraag is hoelang dat commercieel kan worden geëxploiteerd.

Bespiegelingen door Cees Wijburg

Onbegrijpelijk dat voetbalclubs nog altijd geen pr-dienst hebben

Bij het teruglezen van de gesprekken die we de afgelopen maanden hebben gevoerd is het er niet gemakkelijker op geworden te komen tot één conclusie, of beter nog een oplossing voor de malaise in het Belgische voetbal.

In de periode dat we het boek schreven deden de Rode Duivels het al iets beter. En het viel op dat meteen enkele mensen zich de ondertitel van het boek, '11 tactieken om het Belgische voetbal te redden', in vraag stelden. 'Maar we doen het toch al een stuk beter...' Terwijl men, toen we aan het boek begonnen, al even kritisch keek naar de houdbaarheid van René Vandereycken als bondscoach. De waan regeert.

ROESELARE VOORBEELD VAN WAT MISLOOPT

Zo zit het voetbal in elkaar. KSV Roeselare kan vanaf het begin van het seizoen 2008-2009 almaar boven het ravijn hangen, men stelt een nieuwe trainer aan die direct zijn eerste match wint en het is al hosanna! Vreemd fenomeen, dat voetbal.

Roeselare is typisch zo'n club waar al het denkbare misliep. Mensen te kort, mensen op verkeerde plaatsen en in verkeerde functies. Met als centrale plaats de toog boven in het cafetaria van de jeugdwerking.

Ik zette er mijn eerste stappen samen met Hans Galjé, die daar als sportleider begon te werken. Door de gebrekkige structuur en onduidelijke lijnen kwam Hans niet veel verder dan van de ene vergadering naar de andere vergadering te gaan. Dan was er ook nog een financieel probleem en een ondoordacht beleid. Hans Galjé vertrok er op tijd en werd opgevolgd door Wim De Coninck. Ook dat werd geen succes. Waar Galjé correct zweeg over zijn vertrek, was De Coninck niet meer te stoppen om zijn fouten in die periode toe te lichten. Ik denk niet verstandig, nu is hij een beetje verbrand.

ELKE CLUB HEEFT WEL ZIJN PROBLEEM

Alle clubs waar ik de voorbije jaren mee samengewerkt heb, hadden wel een of ander probleem. Een van de meest in het oog springende perioden was mijn tijd bij NAC Breda in het seizoen 2005-2006.

Het was mijn taak om de communicatie tussen de drie takken van het bedrijf – voorzitter, directie en technische staf – op orde te brengen. Gaandeweg zag je dat er veel meer speelde. Het was er erg onrustig en er waren fouten gemaakt. Die club kende in die periode drie trainers, van wie ik er twee heb mogen meemaken: clubicoon Ton Lokhof en na hem Cees Lok, ex-NEC-speler en -trainer, die zich na vijf maanden terugtrok. Dat vond ik zeer jammer, hij was een goeie en degelijke trainer maar kreeg onvoldoende ruimte en tijd om de club en het team naar zijn hand te zetten.

Zijn opvolger Ernie Brandts kreeg wel de tijd en bleek een gouden zet. NAC ging vanaf dat moment in opgaande lijn en is inmiddels een vaste subtopper! Lok vertrok naar de beloften van FC Twente en mag ondertussen gezien worden als een van de succesvolste jeugdtrainers van Nederland.

FC Twente is zo'n organisatie waar naar Belgisch model een sterke man aan het roer staat in de persoon van de ondernemer Joop Munsterman. Maar die is er toch maar in geslaagd er een megabedrijf van te maken.

MEER GEBRUIKMAKEN VAN DE EX-VOETBALLERS

Marc Wilmots zegt terecht dat voetbalclubs meer gebruik moeten maken van ex-voetballers. Bij FC Twente doet men dat met Jan van Halst, oud-speler van onder meer Ajax. Hij is bij Twente verantwoordelijk voor de commerciële dienst van zijn club, en doet dat goed! Zijn voetbalkennis en inbreng spreken voor zich. Daarnaast is hij een veelgevraagd tv-analist. Maar ook in de sportieve tak zitten clubmensen zoals Erik ten Hag, ex-speler van FC Twente, De Graafschap, RKC Waalwijk en FC Utrecht. Kwaliteit en een grote passie zijn gewaarborgd.

Wat sterk naar voren komt bij de diverse gesprekken is dat iedereen het erover eens is dat de jeugdwerking weer prioriteit moet krijgen. En het gaat ook vaak over de veranderende mentaliteit van spelers. Daar komt meer aandacht voor. In Nederland is daarvoor een instrument ontwikkeld genaamd: YTDI (Young Talent Development Indicator).

De bedenker ervan is Pieter Gallas van de Sports Talent Academy in Den Bosch, in samenwerking met de Universiteit van Nijmegen. Daarbij krijgen de mentale aspecten van vooral jonge spelers de aandacht. Aandacht voor en een juiste (mentale) begeleiding vormen het verschil tussen winnen en verliezen, de top halen of net niet. Het is een uniek instrument dat het mogelijk maakt om de persoonlijkheid van voetbaltalent in kaart te brengen. Ook trainers wordt geleerd hoe dit instrument toe te passen op hun spelers.

NEDERLANDSE TRAINERS IN BELGIË

Ik vraag me vaak af of het verstandig zou zijn Nederlandse trainers naar Belgische clubs te laten gaan. Voor de voetbalknowhow denk ik dat het zeker goed zou zijn, maar Nederlanders vallen niet overal even goed. Vaak worden ze beschouwd als dikke nekken, vooral als ze Amsterdamse roots hebben – en daarin heeft men weleens gelijk. Niet elke club staat ervoor open. Ik herinner mij wel dat Cercle Brugge, nog voor Glen De Boeck er aantrad, in enkele gevallen geflirt heeft met trainers uit het noorden.

Wat helpt is dat je in België gespeeld hebt en ook nog een goede naam hebt. Dan vallen er al veel af. Daarnaast ontbreekt het veel Nederlandse trainers aan kennis van de Belgische competitie en de onderlinge verhoudingen. Als dat ontbreekt, hoeft je niet eens te solliciteren. Ik bracht ooit een Nederlandse trainer, die hier nooit gespeeld of gewerkt heeft, in contact met enkele clubs in België. De man had zich enorm goed voorbereid. Dat maakte indruk. Nederlanders worden heel kritisch bekeken in België. Mensen als Foeke Booy en Erwin Koeman zouden het nu goed doen gezien hun verleden en verdiensten in België.

GEEN ENKELE CLUB HEEFT GOEDE PERSWERKING

De druk van de media is in België enorm, van alles wordt uitvergroot en mensen worden doorlopend tegen elkaar uitgespeeld. Dit komt voor een deel doordat vrijwel geen enkele club een goede perswerking heeft. Daar wordt het meest op bezuinigd, terwijl geen enkel bedrijf zo in de media-aandacht staat als een voetbalclub. Marc Degryse was destijds als sportleider van Club Brugge zijn tijd ver vooruit. Hij had veel gezien en opgestoken op dat vlak in Nederland bij PSV. Hij heeft

oog voor de media en kent de werking. Journalisten mochten niet langer direct na de wedstrijd mee de kleedkamer in, een goede zaak. Hij haalde mij als media-trainer bij de club binnen en een groot deel van de A-selectie moest eraan geloven. Er werd gewerkt aan mentaliteit, houding, gedrag van de spelers en er kwam zelfs een evaluatierapport. Marc nam zijn taak ernstig.

Van topclubs zou je mogen verwachten dat de pr hoog op de prioriteitenlijst staat. Een goede persdienst is een wezenlijk onderdeel van een goede bedrijfsstructuur. Maar helaas, te veel clubs zijn het speeltje van enkele grote heren die de dienst uitmaken.

Pas op, niemand brengt bewust een club achterop, maar beleidsmatig en bedrijfsmatig inzicht is van het grootste belang, willen we de slag in België niet missen.

Ik koester de misschien naïeve hoop dat dit boek bij veel clubleiders en voetbalverantwoordelijken op het nachtkastje zal liggen. Ik hoop dat er niet alleen verder over gepraat en gedacht wordt, maar dat er ook naar gehandeld zal worden.

Tabel I: De budgetten van de eersteklassers

In België is het gebruikelijk om de opbrengsten van een seizoen als 'budget' te omschrijven. Dit zijn de budgetten van de Belgische clubs in de seizoenen 2005-'06 en 2006-'07. Het budget van het voorbije seizoen was bij het ter perse gaan nog niet bekend.

Criteria voor tabel I en II:

- We beschikken niet over de jaarrekeningen van Dender, Lokeren en Cercle.
- Niet alle jaarrekeningen werden op hetzelfde moment afgesloten. Anderlecht sloot zijn rekening aan het einde van het kalenderjaar 2006 af, de andere dertien clubs op 30 juni 2007. Westerlo gaat over 2007.
- G. Beerschot, Charleroi en Standard zijn nv's, de andere eersteklassers zijn vzw's.

Club	2006-'07	2005-'06	Vershil
Anderlecht	39.102.486	30.453.299	+ 8.649.187
Club Brugge	19.994.000	25.129.000	- 5.135.000
Standard	19.823.012	16.550.112	+ 3.272.900
RC Genk	18.095.000	20.930.000	- 2.835.000
Charleroi	9.516.400	7.266.930	+ 2.249.470
AA Gent	9.403.000	13.126.000	- 3.723.000
G. Beerschot	9.242.300	7.719.573	+ 1.522.727
Zulte Waregem	8.873.845	6.154.732	+ 2.719.113
Westerlo	5.925.973	5.418.741	+ 507.232
Bergen	5.497.028	3.150.251	+ 2.346.777
Moeskroen	5.354.241	7.132.235	- 1.777.994
Sint-Truiden	?	4.579.000	
Roeselare	4.919.297	?	
Brussels	4.357.502	4.154.284	+ 203.218
KV Mechelen	3.587.690	2.428.553 +	- 1.159.137

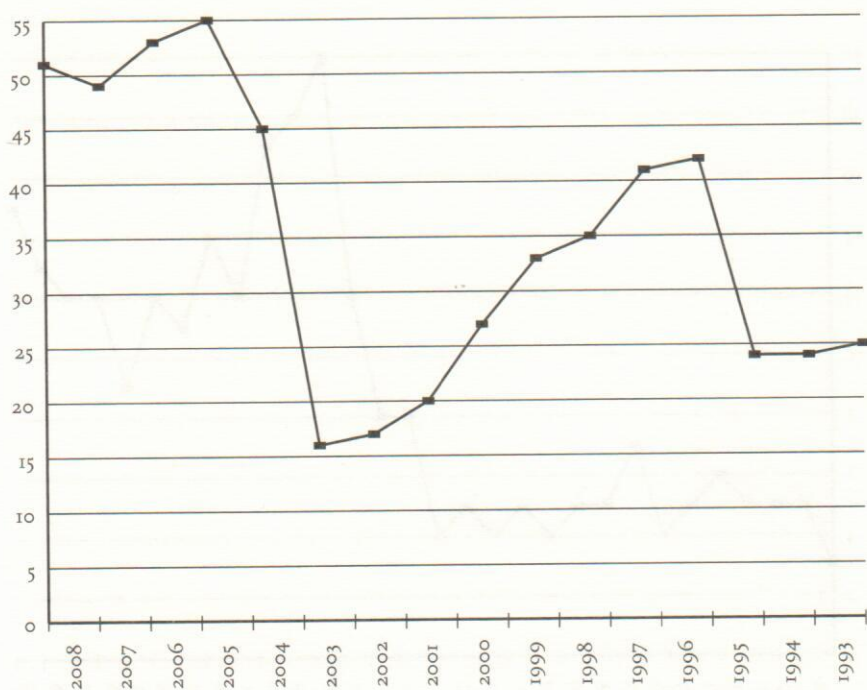
Tabel II: Eigen vermogen van de eersteklassers

Als je alles verkoopt wat eigendom is van de club, houd je het eigen vermogen over. Wie daar het hoogste bedrag heeft, is de rijkste club. Dat was na het seizoen 2006-'07 Anderlecht, op de voet gevolgd door Club Brugge. Vijf clubs, met AA Gent op kop, hebben een negatief eigen vermogen. Dat betekent dat hun schulden groter zijn dan hun activa. In de meeste gevallen staan enkele mensen of instellingen garant voor het negatieve bedrag. In het geval van AA Gent is dat de Spaarbank VDK. De Buffalo's beweren dat ze dit seizoen met een veel positievere balans zullen komen.

Club	Eigen vermogen 2006-'07 (in euro)
Anderlecht	+ 12.654.840
Club Brugge	+ 11.254.000
Standard	+ 9.803.700
RC Genk	+ 9.453.000
Westerlo	+ 2.847.755
Zulte Waregem	+ 2.840.159
G. Beerschot	+ 1.600.636
KV Mechelen	+ 795.554
Bergen	+ 622.091
Roeselare	+ 154.443
Brussels	- 290.807
Sint-Truiden	- 2.410.000
Moeskroen	- 6.354.480
Charleroi	- 6.443.220
AA Gent	- 11.551.000

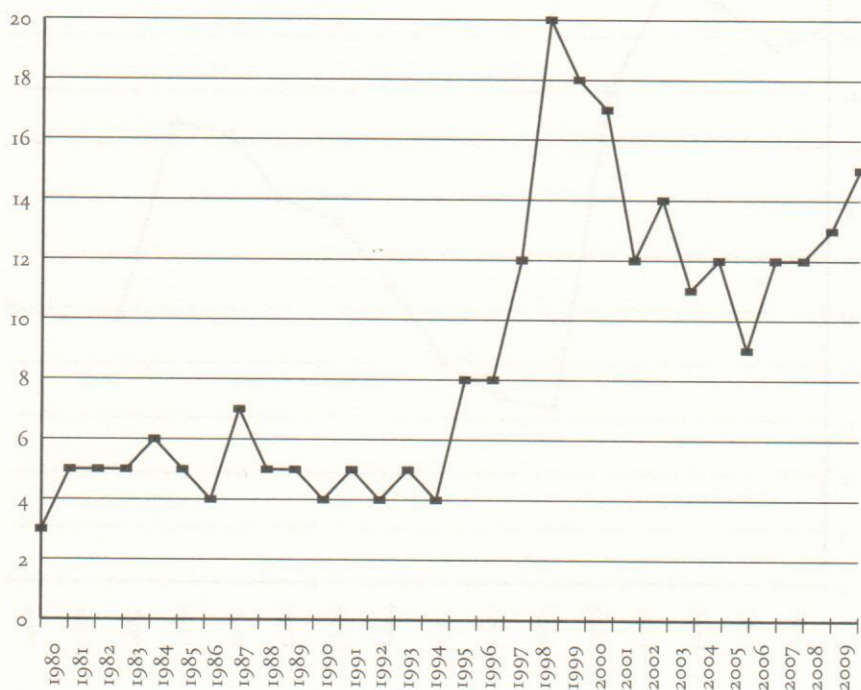
Tabel III: Evolutie op de FIFA-Ranking

De wereldvoetbalbond FIFA heeft een systeem bedacht om alle landen ter wereld in één ranglijst onder te brengen op basis van de interlands die de nationale elftallen spelen. De Rode Duivels hebben de jongste jaren een flinke duik gemaakt.

Tabel IV: Evolutie op de UEFA-Ranking

De Europese voetbalbond UEFA bedacht een systeem de jaarlijkse Europese tickets aan de landen toe te bedelen op basis van de prestaties van de clubs in de jongste seizoenen. In tegenstelling tot de FIFA-Ranking wordt deze ranglijst dus gemaakt op basis van de prestaties van de clubs. Ook hier maakte België de jongste jaren een duik.

Tabel V: evolutie buitenlanders

Deze tabel geeft de evolutie van het aantal buitenlanders in de Belgische eerste klasse aan. Vooral na het arrest-Bosman (eind 1995) is het aantal buitenlanders spectaculair toegenomen. Sindsdien staat er geen beperking meer op de invoer van buitenlandse voetballers in onze competitie. We zijn nog op één à twee seizoenen verwijderd van een meerderheid buitenlanders in onze competitie.

Deze cijfers zijn gebaseerd op de volledige spelerskernen die bij het begin van de respectievelijke seizoenen door de clubs werden vrijgegeven.

Seizoen	Aantal Belgen	Aantal buitenlanders	Meeste buitenlanders	Minste buitenlanders
1988-89	286 (76 %)	91 (24 %)	Anderlecht (12)	Cercle Brugge, RC Genk, RC Mechelen, STVV (allen 3)
1989-90	285 (74 %)	97 (26 %)	Anderlecht (12)	STVV (1)
1990-91	266 (70 %)	112 (30 %)	Anderlecht (12)	Waregem (2)
1991-92	273 (71 %)	113 (29 %)	Standard (13)	Waregem (3)
1992-93	279 (70 %)	117 (30 %)	Antwerp (10)	Lierse (3)
1993-94	284 (71 %)	114 (29 %)	Antwerp en Seraing (beide 11)	KV Mechelen en Lierse (beide 3)
1994-95	286 (72 %)	112 (28 %)	Anderlecht (10)	STVV (1)
1995-96	285 (72 %)	111 (28 %)	Antwerp (10)	RWDM (2)
1996-97	273 (69 %)	124 (31 %)	Anderlecht (13)	Lierse en Aalst (beide 4)
1997-98	278 (65 %)	147 (35 %)	Antwerp (14)	STVV (3)
1998-99	258 (63 %)	154 (37 %)	RC Genk (17)	Germinal en Kortrijk (beide 3)
1999-00	257 (61 %)	165 (39 %)	RC Genk (17)	STVV en Lierse (beide 4)
2000-01	264 (60 %)	174 (40 %)	Gent (19)	Lierse (4)
2001-02	241 (56 %)	187 (44 %)	Lokeren en Gent (beide 19)	Westerlo (3)
2002-03	246 (56 %)	191 (44 %)	Lokeren (19)	Westerlo (4)
2003-04	241 (57 %)	180 (43 %)	Lokeren (19)	STVV (4)
2004-05	222 (55 %)	182 (45 %)	Lokeren en Anderlecht (beide 16)	KV Oostende (4)
2005-06	235 (54 %)	201 (46 %)	Beveren (23)	Roeselare (3)
2006-07	240 (56 %)	190 (44 %)	Beveren en Lokeren (17)	Roeselare (3)
2007-08	238 (54 %)	203 (46 %)	Gent (19)	Sint-Truiden (4)
2008-09	235 (52 %)	212 (48 %)	Gent (18)	Zulte Waregem en Tubeke (beide 7)

Belgische clubs in Europese bekerc

Met twaalf Europese bekerfinales boert ons land niet zo slecht op de Europese tabel. We stellen echter vast dat we de jongste jaren nog nauwelijks aansprekende resultaten behaalde. De laatste finale dateert met Antwerp van 1993, de laatste kwartfinale in de Europese beker haalden we met Anderlecht in 1997. Meer dan tien jaar geleden dus. Het laatste opmerkelijke resultaat was het overleven van de eerste groepsfase en bereiken van de tweede groepsfase van de Champions League in 2001 door Anderlecht. Dat is al acht jaar geleden. Hierbij een overzicht van de prestaties van de Belgische ploegen vanaf de kwartfinale.

<i>Europabeker voor landskampioenen 1958-59</i>			
Kwartfinale			
Standard-Stade de Reims (Fra)	2-0	0-3	
<i>Beker voor Jaarbeurssteden 1958-60</i>			
Kwartfinale			
Union Sint-Gillis-AS Roma (Ita)	2-0	1-1	
Halve finale			
Union Sint-Gillis-Birmingham City (Eng)	2-4	2-4	
<i>Europabeker voor landskampioenen 1961-62</i>			
Kwartfinale			
Standard-Rangers (Sch)	4-1	0-2	
Halve finale			
Real Madrid (Spa)-Standard	4-0	2-0	
<i>Europabeker voor landskampioenen 1962-63</i>			
Kwartfinale			
Anderlecht-Dundee (Sch)	1-4	1-2	
<i>Beker voor Jaarbeurssteden 1963-64</i>			
Kwartfinale			
Club Luik-Spartak Brno (Tsj)	2-0	0-2	[1-0, Luik wint test-match]
Halve finale			
Club Luik-Real Zaragoza (Spa)	1-0	1-2	[0-2, Luik verliest test-match]

<i>Europabeker voor landskampioenen 1965-66</i>			
Kwartfinale			
Anderlecht-Real Madrid (Spa)	1-0	2-4	
<i>Beker voor bekerwinnaars 1966-67</i>			
Kwartfinale			
Vasas ETO Győr (Hon)-Standard	2-1	0-2	
Halve finale			
Bayern München (W-Dui)-Standard	2-0	3-1	
<i>Beker voor bekerwinnaars 1967-68</i>			
Kwartfinale			
Standard-AC Milan (Ita)	1-1	1-1	[0-2, Standard verliest testmatch]
<i>Europabeker voor landskampioenen 1969-70</i>			
Kwartfinale			
Standard-Leeds United (Eng)	0-1	0-1	
<i>Beker voor Jaarbeurssteden 1969-70</i>			
Kwartfinale			
Anderlecht-Newcastle United (Eng)	2-0	1-3	
Halve finale			
Anderlecht-Internazionale (Ita)	0-1	2-0	
Finale			
Heenwedstrijd, Brussel, 22 april 1970			
Anderlecht-Arsenal	3-1		
Terugwedstrijd, London, 28 april 1970			
Arsenal-Anderlecht	3-0		
<i>Beker voor bekerwinnaars 1970-71</i>			
Kwartfinale			
Club Brugge-Chelsea (Eng)	2-0	0-4	
<i>Europabeker voor landskampioenen 1971-72</i>			
Kwartfinale			
Internazionale (Ita)-Standard	1-0	1-2	
<i>UEFA Cup 1971-72</i>			
Kwartfinale			
AC Milan (Ita)-Lierse	2-0	1-1	

<i>Europabeker voor landskampioenen 1974-75</i>		
Kwartfinale		
Leeds United (Eng)-Anderlecht	3-0	1-0
<i>Beker voor bekerwinnaars 1975-76</i>		
Kwartfinale		
Anderlecht-Wrexham (Wal)	1-0	1-1
Halve finale		
Sachsenring Zwickau (DDR)-Anderlecht	0-3	0-2
Finale, Brussel, 5 mei 1976		
Anderlecht-West Ham United	4-2	
<i>UEFA Cup 1975-76</i>		
Kwartfinale		
Club Brugge-AC Milan (Ita)	2-0	1-2
Halve finale		
Hamburger SV (W-Dui)-Club Brugge	1-1	0-1
Finale		
Heenwedstrijd, Liverpool, 28 april 1976		
Liverpool-Club Brugge	3-2	
Terugwedstrijd, Brugge, 19 mei 1976		
Club Brugge-Liverpool	1-1	
<i>Super Cup 1976</i>		
Heenwedstrijd, München, 17 augustus 1976		
Bayern München-Anderlecht	2-1	
Terugwedstrijd, Brussel, 30 augustus 1976		
Anderlecht-Bayern München	4-1	
<i>Europabeker voor landskampioenen 1976-77</i>		
Kwartfinale		
Borussia Mönchengladbach (W-Dui)- Club Brugge	2-2	1-0
<i>Beker voor bekerwinnaars 1976-77</i>		
Kwartfinale		
Anderlecht-Southampton (Eng)	2-0	1-2
Halve finale		
SSC Napoli (Ita)-Anderlecht	1-0	0-2
Finale, Amsterdam, 11 mei 1977		
Hamburger SV-Anderlecht	2-0	

<i>UEFA Cup 1976-77</i>		
Kwartfinale		
Feyenoord (Ned)-RWD Molenbeek	0-0	1-2
Halve finale		
RWD Molenbeek-Athletic Bilbao (Spa)	1-1	0-0
<i>Europabeker voor landskampioenen 1977-78</i>		
Kwartfinale		
Club Brugge-Athletico Madrid (Spa)	2-0	2-3
Halve finale		
Juventus (Ita)-Club Brugge	1-0	0-2
Finale, Londen, 10 mei 1978		
Liverpool-Club Brugge	1-0	
<i>Beker voor bekerwinnaars 1977-78</i>		
Kwartfinale		
FC Porto (Por)-Anderlecht	1-0	0-3
Halve finale		
FC Twente (Ned)-Anderlecht	0-1	0-2
Finale, Parijs, 3 mei 1978		
Anderlecht-Austria Wien	4-0	
<i>Super Cup 1978</i>		
Heenwedstrijd, Brussel, 4 december 1978		
Anderlecht-Liverpool	3-1	
Terugwedstrijd, Liverpool, 19 december 1978		
Liverpool-Anderlecht	2-1	
<i>Beker voor bekerwinnaars 1978-79</i>		
Kwartfinale		
Internazionale (Ita)-Beveren	0-0	0-1
Halve finale		
FC Barcelona (Spa)-Beveren	1-0	1-0
<i>UEFA Cup 1980-81</i>		
Kwartfinale		
Standard-1.FC Köln (W-Dui)	0-0	2-3
<i>Europabeker voor landskampioenen 1981-82</i>		
Kwartfinale		
Anderlecht-Rode Ster (Joe)	2-1	2-1

Halve finale Aston Villa (Eng)-Anderlecht	I-0	0-0
<i>Beker voor bekerwinnaars 1981-82</i>		
Kwartfinale Standard-FC Porto (Por)	2-0	2-2
Halve finale Dinamo Tbilisi (URS)-Standard	0-1	0-1
Finale, Barcelona, 12 mei 1982 FC Barcelona-Standard	2-1	
<i>European Beker voor bekerwinnaars 1982-83</i>		
Kwartfinale Paris Saint-Germain (Fra)-Waterschei	2-0	0-3 (na verlengingen)
Halve finale Aberdeen (Sch)-Waterschei	5-1	0-1
<i>UEFA Cup 1982-83</i>		
Kwartfinale Valencia (Spa)-Anderlecht	1-2	1-3
Halve finale Bohemians Praag (Tsj)-Anderlecht	0-1	1-3
Finale Heenwedstrijd, Brussel, 4 mei 1983 Anderlecht-Benfica	I-0	
Terugwedstrijd, Lissabon, 18 mei 1983 Benfica-Anderlecht	I-1	
<i>UEFA Cup 1983-84</i>		
Kwartfinale Anderlecht-Spartak Moskou (URS)	4-2	0-1
Halve finale Nottingham Forest (Eng)-Anderlecht	2-0	0-3
Finale Heenwedstrijd, Brussel, 9 mei 1984 Anderlecht-Tottenham Hotspur	I-1	
Terugwedstrijd, Londen, 23 mei 1984 Tottenham Hotspur-Anderlecht	I-1	

<i>Europabeker voor landskampioenen 1985-86</i>		
Kwartfinale		
Bayern München (W-Dui)-Anderlecht	2-1	0-2
Halve finale		
Anderlecht-Steaua (Rom)	1-0	0-3
<i>UEFA Cup 1985-86</i>		
Kwartfinale		
Hajduk Split (Joe)-Waregem	1-0	0-1 (4-5 na strafsch.)
Halve finale		
1.FC Köln (W-Dui)-Waregem	4-0	3-3
<i>Europabeker voor landskampioenen 1986-87</i>		
Kwartfinale		
Bayern München (W-Dui)-Anderlecht	5-0	2-2
<i>Europabeker voor landskampioenen 1987-88</i>		
Kwartfinale		
Benfica (Por)-Anderlecht	2-0	0-1
<i>Beker voor bekerwinnaars 1987-88</i>		
Kwartfinale		
KV Mechelen-Dinamo Minsk (URS)	1-0	1-1
Halve finale		
KV Mechelen-Atalanta (Ita)	2-1	2-1
Finale, Straatsburg, 11 mei 1988		
KV Mechelen-Ajax	1-0	
<i>UEFA Cup 1987-88</i>		
Kwartfinale		
Panathinaikos (Gri)-Club Brugge	2-2	0-1
Halve finale		
Club Brugge-Espanyol (Spa)	2-0	0-3 (na verlengingen)
<i>Super Cup 1988</i>		
Heenwedstrijd, Mechelen, 1 februari 1989		
KV Mechelen-PSV	3-0	
Terugwedstrijd, Eindhoven, 8 februari 1989		
PSV-KV Mechelen	1-0	

<i>Beker voor bekerwinnaars 1988-89</i>		
Kwartfinale		
Eintracht Frankfurt (W-Dui)-KV Mechelen	0-0	0-1
Halve finale		
KV Mechelen-Sampdoria (Ita)	2-1	0-3
<i>Europabeker voor landskampioenen 1989-90</i>		
Kwartfinale		
KV Mechelen-AC Milan (Ita)	0-0	0-2 (na verlengingen)
<i>Beker voor bekerwinnaars 1989-90</i>		
Kwartfinale		
Anderlecht-Admira Wacker (Oos)	2-0	1-1
Halve finale		
Anderlecht-Dinamo Boekarest (Rom)	1-0	1-0
Finale, Göteborg, 9 mei 1990		
Sampdoria-Anderlecht	2-0 (na verlengingen)	
<i>UEFA Cup 1989-90</i>		
Kwartfinale		
Club Luik-Werder Bremen (W-Dui)	1-4	2-0
1.FC Köln (W-Dui)-Antwerp	2-0	0-0
<i>Beker voor bekerwinnaars 1990-91</i>		
Kwartfinale		
Club Luik-Juventus (Ita)	1-3	0-3
<i>UEFA Cup 1990-91</i>		
Kwartfinale		
AS Roma (Ita)-Anderlecht	3-0	3-2
<i>Europabeker voor landskampioenen 1991-92</i>		
Kwartfinale		
Groep A		
Anderlecht-Panathinaikos	0-0	
Rode Ster-Anderlecht	3-2	
Anderlecht-Sampdoria	3-2	
Sampdoria-Anderlecht	2-0	
Panathinaikos-Anderlecht	0-0	
Anderlecht-Rode Ster	3-2	

	P	W	D	L	F	A	Pts
SAMPDORIA	6	3	2	1	10	5	8
Rode Ster	6	3	0	3	9	10	6
Anderlecht	6	2	2	2	8	9	6
Panathinaikos	6	0	4	2	1	4	4
Sampdoria gekwalificeerd							
<i>Beker voor bekerwinnaars 1991-92</i>							
Kwartfinale							
Atletico Madrid (Spa)-Club Brugge	3-2		1-2				
Halve finale							
Club Brugge-Werder Bremen (W-Dui)	1-0		0-2				
<i>UEFA Cup 1991-92</i>							
Kwartfinale							
AA Gent-Ajax (Ned)	0-0		0-3				
<i>UEFA Champions League 1992-93</i>							
Kwartfinale							
Groep A							
Club Brugge-CSKA Moskou	1-0						
Olympique Marseille-Club Brugge	3-0						
Club Brugge-Rangers	1-1						
Rangers-Club Brugge	2-1						
CSKA Moskou-Club Brugge	1-2						
Club Brugge-Olympique Marseille	0-1						
	P	W	D	L	F	A	Pts
OLYMPIQUE MARSEILLE	6	3	3	0	14	4	9
Rangers	6	2	4	0	7	5	8
Club Brugge	6	2	1	3	5	8	5
CSKA Moskou	6	0	2	4	2	11	2
<i>Beker voor bekerwinnaars 1992-93</i>							
Kwartfinale							
Antwerp-Steaua (Rom)	0-0		1-1				
Halve finale							
Spartak Moskou (Rus)-Antwerp	1-0		1-3				
Finale, Londen, 12 mei 1993							
Parma-Antwerp	3-1						

Europabeker voor landskampioenen 1993-94

Kwartfinale

Groep B

Anderlecht-AC Milan 0-0

Werder Bremen-Anderlecht 5-3

Anderlecht-FC Porto 1-0

FC Porto-Anderlecht 2-0

AC Milan-Anderlecht 0-0

Anderlecht-Werder Bremen 1-2

	P	W	D	L	F	A	Pts
AC MILAN	6	2	4	0	6	2	8
FC Porto	6	3	1	2	10	6	7
Werder Bremen	6	2	1	3	11	15	5
Anderlecht	6	1	2	3	5	9	4
AC Milan en Porto gekwalificeerd							

Beker voor bekerwinnaars 1994-95

Kwartfinale

Club Brugge-Chelsea (Eng) 1-0 0-2

UEFA Cup 1996-97

Kwartfinale

Anderlecht-Internazionale (Ita) 1-1 1-2

UEFA Champions League 2000-01

Groepsfase 2

Groep D

Anderlecht-Lazio 1-0

Real Madrid-Anderlecht 4-1

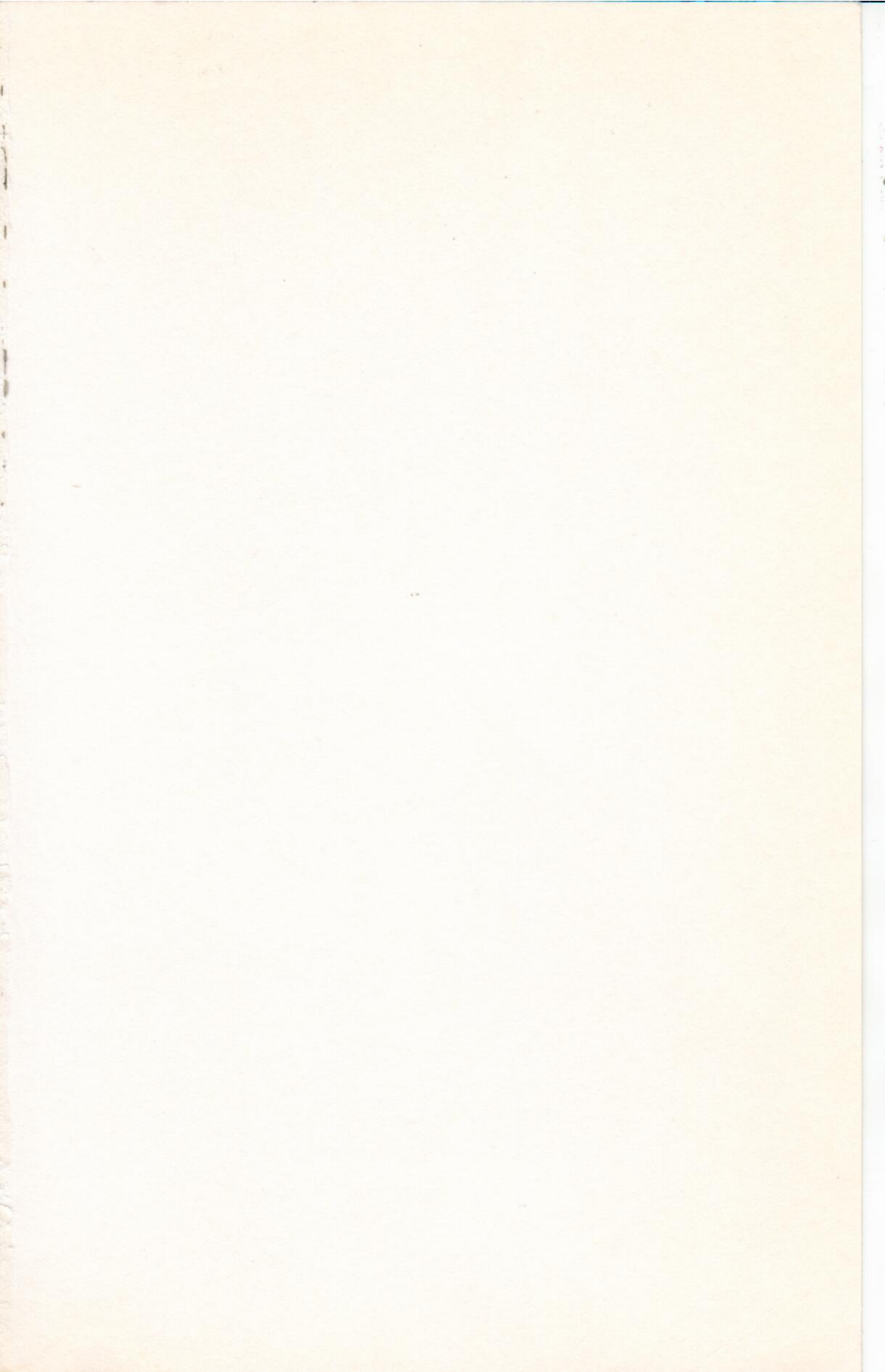
Leeds United-Anderlecht 2-1

Anderlecht-Leeds United 1-4

Lazio-Anderlecht 2-1

Anderlecht-Real Madrid 2-0

Real Madrid	6	4	1	1	14	9	13
Leeds United	6	3	1	2	12	10	10
Anderlecht	6	2	0	4	7	12	6
Lazio	6	1	2	3	9	11	5

11
TACTIEKEN OM
HET BELGISCHE
VOETBAL TE
LATEN SCOREN

Het Belgische voetbal probeert aan te knopen bij de succesverhalen uit het verleden. Elf bekende voetballenkeners, zoals Eric Gerets, Herman Van Holsbeeck, Francky Dury en Hugo Broos, geven hun persoonlijke visie op het leiden van een voetbalclub als onderneming. Hoe kun je zo efficiënt mogelijk reageren op veranderingen in de sociale en sportieve context? Wat is het belang van jeugdopleiding, scouting, een goede organisatie en doorzichtige structuur van een voetbalvereniging? Hoe vermijd je dat bepaalde mensen of omstandigheden te expliciet hun stempel gaan drukken op het reilen en zeilen van een club?

Communicatieadviseur Cees Wijburg en journalist Ludo Vandewalle bundelen de getuigenissen van mensen die volop in het voetbalbedrijf staan en zorgen zo voor interessante scrimages in het strafschoopgebied. Ze sluiten het boek af met hun eigen, verrassende kijk op het voetbalgebeuren.

Cees Wijburg is communicatieadviseur bij voetbalbonden en clubs in Nederland en België. **Ludo Vandewalle** is rubriekleider voetbal bij Het Nieuwsblad en volgt het voetbal al jaren op de voet.

